

# લક્ષ્મી ગીતાવળી

સંયોજક  
સરલા મગનલાલ દીવાનજી

૧૯૨૫

કિંમત { કાચું પેકું રૂ. ૧-૧૨-૦  
પાકું પેકું રૂ. ૧-૦-૦

# ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ ]

અનુક્રમાંક ૪૭૮૮-૮૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ( 1361511214444 )

વિષય ૮૧ - ૦ ૪૨૧

# સુન્ન ગીતાવળી

૩

સ યૌજક  
સરલા મગનલાલ દીવાનજી

જૂહરપ્પ

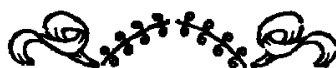
કિંમત { કાચું પુકું રૂા. ૦-૧૨-૦  
પાકું પુકું રૂા. ૧-૦-૦

પ્રથમાવૃત્તિ ]

[ ૧૦૦૦

ગુજરાત વિદ્યાપાઠ ગ્રંથાલય  
અમદાવાદ  
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ સંગ્રહ  
૧૯૮૧

સને ૧૮૬૭ના એક્ટ મૂજબ રજીસ્ટર કરાવી છે.

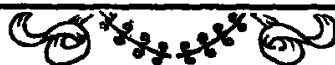


પ્રકાશક - સરલા મગનલાલ દીવાનજી

ઠા. સેતાન કુંળીઆ, ગોપીપુરા, - સુરત.

છાપનાર - ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયક

શ્રી "અનાવિલ ખંડુ" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, બરાનપુરી ભાગલ,  
ભાજીવાળી પોળ - સુરત



## પ્રસ્તાવના.

આ “ લક્ષ્મીના ગીતો ”ના લઘુ પુસ્તકને પ્રસ્તાવના શી હોય? પરંતુ લગ્ન પ્રસંગે નાના મોટા ગણેશ ખેસવા જોઈએ તેથી પ્રસન્નાનુસાર લાખી દુકાની જેવી તેવી એક પ્રસ્તાવના આ પુસ્તક રચવાના પ્રયત્નના મંગળાચરણ રૂપે પ્રદર્શિત કરૂ છું.

પરમદૃષ્ટાંતુ પરમેશ્વરે મનુષ્યના જીવનમાં સ્ત્રી પુરુષનું દ્વંદ્વ રચીને લગ્ન જેવો માગલિક પ્રસંગ ખરૂં જોતાં એકજ અર્પૂર્વ આનંદ લેવાનો અવસર આપેલો છે એ અવમદને અતિ આહ્વાદિક બનાવી અઘૌકિક આનંદ મેળવવામાં સહાય કરનાર, ‘ જ્યાં નહિ પહોંચે રમિ ત્યાં પહોંચે કવિ ’ એવા અનુભવી કવિઓએ સ્ત્રી વર્ગની ઉન્નતિ અને સાહિત્ય કળા કેળવણી માટે તથા “ સાહિત્ય સંગીત કલા વિહીન સ્ત્રીઓને પશુ કોટીમાંથી આમેદુખ મનુષ્ય કોટીમાં આણી તેમને યાગ્ય સ્થળે શોધાવવા માટે, અને ઈશ્વર પ્રેરિત નાનુક કોયલક ઠીઓના સુસ્વરને અલંકૃત કરવાના શુભ હેતુથી, કેટલાક સુન્દર ગીતોની બક્ષિસ પદાર્પથી આપેલી છે, છતાં એવા અમૂલ્ય આભૂષણો યુવા છવાયાં રંગજતા વીણી ચુકી તેમને એકત્રિત કરી તેવા સુમન (સારા મનવાળા) કવિઓના વિખરાઈ કરમાઈ જતા સુમન (પુખ્ત) ને સુમનગૌરી, કુસુમગૌરી, પુષ્પાભિન વગેરે નામધારી અમારી ગુણવતી ગુજરાતની સુશિક્ષિત ખેતોને સરજતા આપવા માટે તથા આપણી, સર્વ કલાવતીઓ અને ક્ષીલાવતીઓને શુભ અવસરે આનંદનો લહાવો લેવા આપવા બની આવે એવી ઉમેદથી પુસ્તક રૂપે પ્રકાશમાં મુકવા મને આ પ્રસંગ મળ્યો તેથી હું પોતાને કૃતાર્થ સમજી છું.

મર્યાદા એ સ્ત્રીઓનું લૂણુ છે અને સ્ત્રીઓની સંગીત કેળવણી કુમારિકા અવસ્થામાં શાળામાં પુરી થતા સ્ત્રી રૂપે બ્રાહ્મણ સ્ત્રીઓદ્વારા અથવા સ્વશક્તિની સુશિક્ષિત સ્ત્રીઓ મારફત લગ્નમંડપમાં પ્રથમજ મળે છે અને આધુનિક સ્ત્રીઓને મંડનમિત્રની સ્ત્રી સરસ્વતીની મારફત લક્ષ્યાંક જીતવાનો.

અવસર આવવાનો હાલ સભવ નથી તેમને તો પહેલે નખરે ઉત્તીર્ણ થવાનો માનવિક અવસર લગ્ન પ્રસંગની સ્ત્રીઓની સખા સીવાય લાગ્યેજ નહોતો. પ્રસંગે પ્રવેશ થાય છે આ પુસ્તકમાં મર્યાદા જળવાય એવા સરલ ગીતો ઉપસાત સહૃદય હૃદયજનક ગીતોના પશ્ચ સમાવેશ કરેલો છે પરંતુ મર્યાદા ભંગ કરનારા ફટાણા શૃંગાર કે બિલાતને સ્થાન ન મળે તે પર લક્ષ્ય રાખ્યું છે અને તેથી “સ્ત્રીઓને ટાટું ખાવું ને ખોટું ખાવું” બહુ ગમે છે, એના આક્રેપમાથી તેઓને કેટલેક અંશે મુક્ત કરી શકી છું.

લખેલા કાગળો લઈ તેમાથી વાંચી સ્ત્રીઓ ગવડાવે અને અન્ય સ્ત્રીઓ ઝીલતા અચકાચ એવી, કફોડી સ્થિતિ આવા પુસ્તકથી દૂર થશે, અને ગુજરાતની સ્ત્રીઓને આવા પુસ્તક વાંચેથી શીખેથી અને મુખપાઠ કરેથી અત્યંત લાભ થશે, એમ જાણી આ પ્રયત્ન આપ્યો છે તો આતા છે કે એનો જેમ વધુ પ્રસાર થશે તેમ આ પરિશ્રમ વધુ પસાર થયો માનીશ એટલું જ નહીં પણ રા ખાનસાહેબ વગેરે વિદ્વાનો જેમ મેટ્રીક્યુલેશન માટે અથવા ચુનીવરસીટી માટે સાહિત્ય સંગીત કલાના ગ્રંથો ગુથે છે, તેમ આ ગીતોનો ‘ગુણીબલ ગજરો’ ગુથીને મારી સ્વદેશી બહેનોને સંગીતની પરિક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થવાના અભ્યાસાર્થ અર્પણ કરી તેમની સેવા બળવત્રાના પ્રયત્નમાં હું કંઈક અંશે મદદ થઈ છું એમસમજી મનમાં ને મનમાં પુઠેલા મોતીના ચોકમાં મગ્ન રહીશ

આ સ્વદેશી સત્યાગ્રહ, અને રાષ્ટ્રીય સમયમાં સંગીતનો અમુક નિશામાં વિસ્તાર થયો છે. અને તે સ્ત્રીઓની કેળવણીનો એક ઉત્તમ ભાગ બન્યાવા લાગ્યો છે તેની સાથે સાથે લગ્ન પ્રસંગના નીતિ બોધક ગીતો જે લખ્યા સમયથી પ્રથમ પદ્મીનો હક ધરાવતા આવ્યા છે, તેની વિસ્મૃતિ થાય નહીં એવા હેતુથી પણ આ પ્રયત્ન સર્વમાન્ય ગણાશે એવી ઉમેદ છે અને આ પુસ્તકના ગીત ૧૦૬ માં “હા હારે કે સોદીઓ સાત મારી” તથા ગીત ૧૨૬ માં “હું તમારા ધરની ગુલામ હવે ન જાઉં રસભે મારા રાજ” વગેરે

હોસે હોસે ખાવાની જીયાવરની દમન નીતિના સ્વીકાર સાથે ગીત ૧૨૪મા એવી દમનનીતિથી વહાલાનું નાક રહેશે નહીં અને ખાયલો જણારો એવી ભાષના જણાવી “નાનો સરખો રેડીઓને તેને લાખુ ત્રાક, ખાયલો હોય તે ખાણડી મારે. તેનું વાઢો નાક, વહાલા ઝિજનારે, મારી ચુદડીના ચોર” એવો સત્યાગ્રહ દર્શાવી, સ્ત્રીઓએ સ્વરાજ્ય સ્થાપિત કયું છે આવા આવા સ્ત્રીઓના અનેક સરલ પ્રસંગોથી મળતું મધુર કર્ણમૃત મેળવી કંઈ સહાદય વ્યક્તિ અસતુષ્ટ રહેશે ?

દુકમા, હુ કંઈ બિદુધી નથી અને વિદેશીતો નથીજ પણ સ્વદેશી બહેનોને વિદોષી અને વિદેશી બેવા અતિ ઉત્સુક છું તેથી “લગ્નમા અનેઝ વિધન” એ કહેવતને નિષ્ક્રીય કરવા એવે શુભ પ્રસંગે હરેક પ્રકારે કુસપ કલેશ લેશ પણ થાય નહીં એવી રીતે આ સરલ ગીતોનો નિર્દોષ આનંદ લેશે, અને એ લ્હાવો લેવા લેવડાવવાનો મને આ અપૂર્વ અવસર મળ્યો તેથી સરલ ભાવે સર્વ સુખાનંદ રૂપ શ્રી પરમ પુરુષોત્તમ પ્રભુજીને પુન પુન પ્રણામ કરી વિરમું છું

મુરત સેતાન ક્ષણીયું }  
તા ૧-૧-૨૫ }

લી૦  
સરલ સ્નેહાધીન  
સરલા



## અનુક્રમણીકા

ગીત	પાનું.
૧ ક કુના છડા	૧
૨ આજ મારે ઘેર નામ રમે	૨
૩ આજ મે તો ઘડિલા પર્વત	૨
૪ નાણાવટીરે	૩
૫ પીળો પીળો અળધીનો રંગ	૪
૬ સુરજ ઊઝ્યોરે	૪
૭ રામ પ્રભાતને પહોરે	૫
૮ વાહાણેલા વાયા	૬
૯ ઊંચો ચોરોરે ચોતરો	૮
૧૦ પીપલડી તે પાકી	૯
૧૧ અમદાવાદી ચોરસીઓ	૧૦
૧૨ ઊઠો ગોરાંરે ઊઠો સામળા	૧૧
૧૩ દીને સુપ્રભાતેરે ઊઠીનેરે	૧૧
૧૪ વહાણુ વાતા કુડડો રાણો	૧૨
૧૫ સુખે પોઠોરે કનકસીંહ	૧૩
૧૬ શ્રી કૃષ્ણની દારૂણી	૧૩



૧૭	એને વાને તે કોણ કોણ આજશે	૧૪
૧૮	પુરી દોરે પુરી દોરે . . .	૧૪
૧૯	ઓછવ ઘેર આપણે .	૧૫
૨૦	સામે ટાળે પેસતી .	૧૫
૨૧	રણગણ કરતોરે ભભરો	૧૬
૨૨	ફટક પાન ફેરો ચોતરો	૧૬
૨૩	ડગ ભરો ડગ ભરો	૧૭
૨૪	એક ઇંટ પડે ને મહેલ નીપજે	૧૭
૨૫	લવેગી બાજટડો	૧૮
૨૬	નારે ધના ચાર ઓવારા	૧૯
૨૭	એક અતલસી કોચવ	૨૧
૨૮	સોના રૂપાની પાલખી ..	૨૨
૨૯	ખડ ખાઓ . . .	૨૩
૩૦	મેઢલો વારીઓ .	૨૪
૩૧	વેવારે આવ્યા હુકડા . .	૨૪
૩૨	બનડો . .	૨૬
૩૩	પચ કાગળ .	૨૬
૩૪	ભીચી પીપળી .	૨૭
૩૫	ઘોડી . .	૨૬
૩૬	પગરણ માડીઆરે , ..	૨૬
૩૭	હુ વમને પુછુ . . .	૩૦

૩૮	સાટીનારે ચોખા	....	....	૩૬
૩૯	લાડકડી ચઢી કમાડ		..	૩૭
૪૦	રૂમાલ રજો કેસરી	.	..	૩૮
૪૧	આમલડી	..	....	૩૯
✓૪૨	આણીતીરે ગગારે		...	૪૦
૪૩	નાથજીએરે જંગ માડીઆ		..	૪૧
૪૪	માલણ ગુથીલાવ		.	૪૨
૪૫	નમણા તળાવડી	.	...	૪૩
૪૬	સુખેડ વૃક્ષ		...	૪૪
૪૭	લાડકડા સોનૈયાની મુઠ			૪૫
૪૮	કુવર પાવડે પગ દઈ ચઢીઆ	....		૪૬
૪૯	પાવડે પગ દઈ ચઢો	...		૪૭
૫૦	સુકન જોઈને સચરજોરે	..		૪૮
૫૧	લીલી ઘોડી	.		૪૯
૫૨	લીલી ઘોડી	.	..	૫૦
૫૩	શેરી શેરી ધુધરડા વાગે છે	.		૫૧
૫૪	છાટણીઆ	. .	....	૫૨
૫૫	વેવણ ઉતરની હેઠીરે	.		૫૩
૫૬	સાથેત્રે ન હરગોરે સાસુ ..	.		૫૪
૫૭	ફલાણા ભાઈની ઠીગણી નારરે	..		૫૫
૫૮	કેસરીઆ જાન ભાવ્યા	..	...	૫૬

૫૯	એક કેવડો જગ જેવડો	૪૫
૬૦	એક લીલી તે લીલી લીલડી	૪૫
૬૧	એક લીલી તે લીલી લીલડી	૪૬
૬૨	જીયાવર અરણુ મરણુ કરી	૪૬
૬૩	છોરીને ગળ્યોરે ક સાર	૪૬ ૪૬
૬૪	ઉઝે ટીંબે કારેલા વેડાયા	૪૭
૬૫	મગળ ફેરાનુ ગીત	૪૭
૬૬	માયરા આગળ ગાવાનુ ગીત	૪૮
૬૭	નવરગ વીજળોરે	૪૯
૬૮	અમે દરાખ ચારોળી મેવારે	૫૦
૬૯	ઝારા ઉપર ઝારી	૫૦
૭૦	માડી ઓરાડતી વખતનુ	૫૦
૭૧	કોરી મોરી ગાગડી .	૫૧
૭૨	ચાદોરે પટ દઇ ઉગીયો	૫૧
૭૩	કન્યા વળાવની વખતનુ	૫૨
૭૪	અણુવરીયુ લજવાયુ	૫૨
૭૫	લાડી ચાલ હવે વેહેલી	૫૩
૭૬	ખારી કુખના પ ટીયા	૫૩
૭૭	છેયારે છોડારે	૫૩
૭૮	કડકડી આળડી વીંટીરે .	૫૩
૭૯	કન્યા વળાવીને આવે ત્યારે ગાવાનુ .	૫૪

૮૦	વઢાગીરીને દહાડે ગાવાના ગીત	૫૫
૮૧	નર નાગર વેલ..	૫૫
૮૨	અમારૂં રે જીરૂ	૫૬
૮૩	અમે કાસીના લોકો	૫૭
૮૪	અમદાવાદી છાયલા	૫૮
૮૫	ભલા ગાજે છે	૫૮
૮૬	દાખડે કંકુડા	૫૯
૮૭	જેવો ચદ્રમાનો ઉલાળો.	૫૯
૮૮	સોહે રથ નાગર	૫૯
૮૯	સોનેકી સીસી	૫૯
૯૦	વહુ વર ઘેર પોકતી વખત	૬૦
૯૧	વહુ વર ઘેર લઈ જતી વખત	૬૦
૯૨	માતા લેવા જાય ત્યારે પુજનુ ગીત	૬૧
૯૩	માતા લાવતી વખત	૬૨
૯૪	પુછલડુ કયા વળગ્યુ	૬૨
૯૫	મીઠળા છોડતી વખતનુ ગીત	૬૨
૯૬	આવા ઉનાળાના દહાડા	૬૩
૯૭	મારે આગણે કુછ	૬૩
૯૮	માટલીએ મગ દાળ	૬૩
૯૯	મારી આગળી ઘાટી	૬૪
૧૦૦	પાન પુલે ભરી જાળ	૬૪

૧૦૧	આરતી રના દેવની	...	.	૬૫
૧૦૨	આરતી	.	.	૬૮
૧૦૩	આરતી	.	.	૬૮
૧૦૪	તાબા તે કેરા તરલાણા	...	...	૬૯
૧૦૫	સુપડે રચારે કમાડ			૬૯
૧૦૬	લાવો લાવોરે સુપડા	...	..	૭૦
૧૦૭	બગલુ ઓ આવે ઓ જાય			૭૧
૧૦૮	માળીઆની માછલી			૭૧
૧૦૯	હાહારે ચોરી છોખધની		.	૭૨
૧૧૦	ખત્રેણુ લાલ હિંદવાણી			૭૩
૧૧૧	ભાગ વાવોરે			૭૩
૧૧૨	કયા ભાઈની ગોરી ગોસરે			૭૪
૧૧૩	માતા વદા કરતી વખતનુ ગીત			૭૪
૧૧૪	રાહેલ રહેા			૭૫
૧૧૫	માતા વળાવીને આવતી વખતનુ			૭૫
૧૧૬	નવાનગરશ્રી વાદરો આવ્યો	.	.	૭૫
૧૧૭	વીરા રણુ જણુ			૭૬
૧૧૮	રાજ દેવડી ઊપર નેમત		.	૭૭
૧૧૯	રાજ દેવડી ઊપરના વાડાઆ			૭૭
૧૨૦	નાનીશી વાણીઆની હાટડીજીરે			૭૮
૧૨૧	એરે રમવા કેમ આવે...	...	...	૭૮

## ૧૩૩

૧૨૨	એના સોડીઆમા સાપ .	૭૬
૧૨૩	મેઢી પોતુ મેઢી પોતુ બાય	૭૬
૧૨૪	ડોસીની સુવાત્રડ આવી	૮૦
૧૨૫	હસ્તીના પુર થકી પત્ર .	૮૧
૧૧૬	હસ્તીનાપુરથી પત્ર .	૮૨
૧૨૬	મોહનજીએ મોહનજી, મોક્ષજી.	૮૩
૧૨૮	ચચળ ઘોડીરે .	૮૪
૧૨૯	ઉઆ નીચા મેહલ	૮૪
૧૩૦	બના લકા ગઢ .	૮૬
૧૩૧	તમે એકવાર લકા બચ્ચો	૮૬
૧૩૨	હારે બવાજી .	૮૭
૧૩૩	મુલતાનથી ઘોડીરે આવી ..	૮૭
૧૩૪	કાશી દેશની ઘોડી .	૮૮
૧૩૫	ગાડીમા બેસી આવજોરે	૮૯
૧૫૬	કઇ બેન તે વરના વખાણુ કરે	૮૯
૧૩૬	બનડાજી .	૯૦
૧૩૮	પેહેલે ગુમખડે	૯૦
૧૩૯	દુક ટોડાની માલણુ ...	૯૧
૧૪૦	રાજનગર ગામરે ...	૯૨
૧૪૧	લવેગી ઘોડી. .	૯૩
૧૪૨	પહેલો વધાવો ...	૯૪

૧૪૩	સાતસો સાઢણી	...	૯૪
૧૪૪	કેઘએ શ્રી કૃષ્ણ	.	૯૫
૧૪૫	નાગર પીડી	. .	૯૫
૧૪૬	કકેતરી		૯૭
૧૪૭	મોટાના બેમણા	...	૯૬
૧૪૮	કાચી ઈટે બગલા ચણાવે		૧૦૦
૧૪૯	જીયાવર ગોકુળ જાજો		૧૦૦
૧૫૦	આજ કુવર ઘેર સોહોળો		૧૦૧
૧૫૧	હમારે ઘેર હસ્તી ઝુલે		૧૦૧
૧૫૨	લકા ગઢ પર વસે છે સોનીડારે		૧૦૨
૧૫૩	લકા ગઢ વડાણ પુગવ બનડા		૧૦૩
૭૫૪	વધાવે	.	૧૦૪
૧૫૫	નગર ભલા	. .	૧૦૪
૧૫૬	આવા રૂડા	...	૧૦૫
૧૫૭	બનડો		૧૦૫
૧૫૮	રૂડી સરોવરની પાળ		૧૦૬
૧૫૯	ઘોડી	. . ....	૧૦૭
૧૬૦	પનોતી પાનેતર	. . .	૧૦૭
૧૬૧	ઘોડી	.	૧૦૮
૧૬૨	આપલીઓ રોપાબ્યોરે	. .	૧૦૯
૧૬૩	કુવર સોડ વાળી સુએ	. .	૧૧૦

૧૬૪	શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી .	૧૧૦
૧૬૫	તુલસી વિવાહ	૧૧૩
૧૬૬	રૂકમણી વિવાહ	૧૧૪
૧૬૭	રૂકમણી હાર	૧૧૭
૧૬૮	રૂકમણી હરણ	૧૨૦
૧૬૯	રાધા વિવાહ	૧૨૪
૧૭૦	ધંધર વિવાહ	૧૨૭
૧૭૧	મોલેશ્વર વિવાહ	૧૩૫
૧૭૨	શિવ વિવહ	૧૪૦
૧૭૩	કુવરી ગીત	૧૪૧
૧૭૪	તાપી વિવાહ	૧૪૪
૧૭૫	માહાદેવની જાન	૧૪૬
૧૭૬	સત્યભામા વિવાહ	૧૪૮
૧૭૭	જાળુવતી વિવાહ	૧૫૧
૧૭૮	રાધા વિવાહ	૧૧૪
૧૭૯	તોરણે ધવલડો હસ	૧૫૬
૧૮૦	વર વહુના હાથ મળે ત્યારે ગાવાનું	૧૫૭
૧૮૧	છેયા તે છખીલી છેતરી .	૧૫૮
૧૮૨	કાચી તે ઇંટે ચુલા ચણ્યા	૧૫૮
૧૮૩	માડવા મુહુન્ત વખત ગાવાનું	૧૫૬
૧૮૪	વહુ વર ઘેર આવે ત્યારે ગાવાનું	૧૬૦



શ્રી  
શ્રીગણેશાયનમઃ



# લગ્ન પ્રસંગે ગાવાનાં ગીત.

ચીડી પછેડા વખતે ગાવાનું ગીત

ક કુના છડારે દેવાડીએ, મોતીના ચોક પુરાવો, કુવર પરણાવીએ.  
ક કુની ગાર ઘણાવીએ, ચીડુગની ચોકળી પડાવો, કુવર  
પાછલી ભીંત ધોળાવીએ, સીંદુગના ગણપતી લખાવો, કુવર  
ધીના દીવા અજવાળીએ, નાળીએઝે અરધ દેવાડો, કુવર  
સેવન પાટ મડાવીએ, લીલડે નેત્ર ચોછાડો, કુવર  
આપણા ગોર તેડાવીએ, તેની પાસે પ્રતિષ્ઠા કરાવો, કુવર  
આપણી મૈયારી તેડાવીએ, તેની પાસે માએ મડાવો, કુવર  
વિશ્વનાથ, ત્ર્યંબકનથ ગદાધર, ગણપતી સાથે છે ચાન્, કુવર  
જીયાવર તમારીરે પાઘડી, બાધી છે રક્ષા બે ચાર, કુવર  
ધર્મરક્ષા, કર્મરક્ષા પુત્રરક્ષા, આયુષ્ય લખ્યારે લેલાટ, કુવર  
સુમનવહુ લીલાવહુ કળાવતીવહુ સરલાવહુ સાથે છે ચાર, કુ  
ચાર ચુડાળીરે પાચમી, જીયાવર ઘરકેરીનાર, કુવર પરણાવીએ  
(છોકરીના લગ્ન હોય તો “લાડવાઈ તમારી ઘાટડી”)

[ ૨ ]

( ૨ )

આજ મારે ઘેર રામ રમેરે, રામ રમે ત્યા તો સૌને ગમેરે  
સૌને ગમે ત્યા દીવડા બળેરે, દીવડા બળે ત્યા રત્ન ખરેરે.  
રત્ન ખરે ત્યા અમીર ઢળેરે, અમીર ઢળે ત્યા સૌને ગમેરે  
અણુચીંત્યો આંચોરે મારે ઘેર સોહેજોરે  
ગાજતો વાજતો આંચો મારે ઘેર સોહેજોરે  
એણેને સોડેલડોરે માડીઓ જીયાવર કા જાય પનોતા  
નવી વહુ આવેરે મારે ઘેર સોહેજોરે

---

( ૩ )

પીડી તથા કુવડી વખતનુ ગીત  
જીરે આજ મેં તો ઘઉંલા પર્વત નોતર્યા  
ઘઉંલા તમે છોરે સેવો વણુવા જોગ  
મારે સાજન મેળાવા જો મળ્યા રે  
જીરે આજ મેં તો ચોળા પર્વત નોતર્યા  
ચોળા તમે છો મારે વડીઓ મુકવા જોગ  
મારે સાજન મેળાવા જો મળ્યારે  
જીરે આજ મેં તો અડદા પર્વત નોતર્યા  
અડદા તમે છો મારે પાપડ વણુવા જોગ  
મારે સાજન મેળાવા જો મળ્યારે

---

નાણાવટીરે લાડકડાના પુઆરે  
 નાણા ખરચીને લાવ્યા અળધીરે  
 અળધી પાવલાની પાસેરે  
 અળધી અડધાની અછેરે  
 અળધી પોણાની પોણાશેરે  
 અળધી રૂપીઆની શેરે  
 અળધી મોઢેરી વેચાયરે  
 અળધી કેળવી કીધી આછીરે  
 અળધી ચોળે લાડકડાની માચીરે  
 અડધી કેળવી કીધી રોષરે  
 અળધી ચોળે લાડકડાની ફેાષરે  
 અળધી કેળવી કીધી આકીરે  
 અળધી ચોળે લાડકડાની કાકીરે  
 અળધી કેળવી કીધી આખીરે  
 અળધી ચોળે લાડકડાની મામીરે  
 અળધી કેળવી કીધી ઘાડીરે  
 અળધી ચોળે લાડકડાની માડીરે  
 અળધી કપુર કાચલડી ને ઘઊરે  
 અળધી ચોળે તે સઘળી વહુરે

અળધી મળધીનો કીધો રોળોરે  
લાડકાને અગે યોળોરે

( ૫ )

પીળો પીળોરે અળધીનો રંગ, સોહેને પીળોરે મેં તો નીરખીઓ  
મારા જીયા વરરે તમને પીડી ચડેશ, આજ મારે ઘેર સોહેળોરે  
રાતો રાતોરે કકુડાનો છોડ, સોહેને રાતોરે મેં તો નીરખીઓ  
મારા જીઆવરરે તમને ગાજરીઆ કાડેશ, આજ મારે ઘેર સોહેળોરે  
લીલો લીલોરે નાગરવેલનો છોડ, સોહેને લીલોરે મેં તો નીરખીઓ  
મારા જીયાવરરે તમને પાન આપમ આજ મારે ઘેર સોહેળો  
ધોળો ધોળોરે મોગરડાનો રંગ સોહેને ધોળોરે મેં તો નીરખીઓ  
મારા જીઆવરરે તમને હાજ ધાલેમ, આજ મારે ઘેર સોહેળોરે  
કાળો કાળોરે કાજળનો રંગ સોહેને કાળોરે મેં તો નીરખીઓ  
મારા જીઆવરરે તમારા નયણુ ભરેશ આજ મારે ઘેર સો યોરે

( ૬ )

પ્રભાતીઆં

તુજ ઉગ્યોરે કેવડીઆની પૂણ્યે કે વહાણેલા ભલે વાચારે  
સુતા જગોરે વાયુદેવના નંદ કે વહાણેલા ભલે વાચારે  
તમ જગેરે જગે સહુ દેવ કે વહાણેલા ભલે વાચારે  
લેજે લેજેરે પીતળના કોટા કે વહાણેલાં ભલે વાચારે  
દાતણ કરજેરે તુળસીને ક્યારે કે વહાણેલા ભલે વાચારે  
મુખ ધોળેરે ગંગાજળ પાણી કે વહાણેલા ભલે વાચારે

[ ૫ ]

મુખ લુછજેરે પામરીઆને છેડે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 નામ લેજેરે શ્રી રામના નામ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 મુરજ ઉગ્યેરે કેવડીઆની પ્રભુમે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 સુતા બગેરે ફલાણીના કથ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 તમ બગેરે બગે સહુ ઢેડ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 લેજો લેજેરે સડામના લોટા કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 દાતણ કરજેરે ઉકરડાની ટોચે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 મુખ ઘે જોરે ખાળકુડીના પાણી કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 મુખ લેજેરે મમોતોને છેડે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
 નામ લેજેરે તમ રા આપના નામ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે

( ૭ )

રામ પ્રભાતને પડોરે દેવકીજીએ દ ૧જી માગીઆ  
 માગ્યા માગ્યા તે વચ યેચાર રૂકમણીએ ગળદ ન સભળ્યો  
 રમ પાનના ખીડજા તે હાથ મેડીએથી શ્રી કશન ઉતર્યા  
 મારા ગગાજી સ ખા રાત તમારા મન તે કોણે દુલબ્યા  
 આપણા ઘરમ. રૂકમણી નાર તેણે મારે શબ્દ ન સાભળ્યો  
 મારા મોઢેરા બગલદ્ર વીર ગગા કીન રે ઘર કરે  
 તેમા રખે રૂકમણી નાર, મ ડીના મનરે પ્રસન કરે  
 નવામી શો છે અમારો વાક, શાને કારણે અમને દૂ કરે  
 ગોરી તું છે મારા હૈયાનો હાર, તુજને ઘડાવુ સે ના સાકળા

[ ૬ ]

રહેજે રહેજેરે માસ છ માસ, છડે માસે આણા મોકલો  
 રહેજે રહેજેરે માસ બે માસ માતાજીના મનરે પ્રસન કરે  
 રામ પ્રભાતને પહોર, ફલાણી વહુએ દાતણ માગીઆ  
 માગ્યા માગ્યા તે વાર બે ચાર, ફલાણી વહુએ શબ્દ ન માલજ્યા  
 રામ પાનના બીડલા તે હાથ મેડીએથી ફલાણા ભાઈ ઉતર્યા  
 મારા ગગા સરખા તે માત, તમારા મન તે કેણે દુલબ્યા  
 આપણા ઘરમા ફલાણી વહુ નાગ, તેણે મરે શબ્દ ન સાલજ્યે  
 મારા નાનાશા ફલાણાલાલ વીગ, તાપી કીનારે ઘર કરે  
 તેમા રાખો ફલાણી વહુ નાર, માડીના મનરે પ્રસન કરે  
 સ્વામી શે છે અમારે વાક શાને કારણે અમને દૂર કરે  
 ગોરી તું છે મારા હૈયાનો હાર, તુજને ઘડાવુ સેના સાકળા  
 રહેજે રહેજે માસ છ માસ, છડે માસેરે આણા મોકલો  
 રહેજે રહેજેરે માસ બે ચાર, માતાજીના મનરે પ્રસન કરે

( ૮ )

વાહાણેલા વાયા સોરગી તારે ઉગીયો  
 જઈ જગાડો ફકમણીના કથને  
 સુતા કેમ આવે જો શ્રી કૃષ્ણને નીંદડી  
 આજ આપણે વેવા સગા કાજ છે  
 લકાગઢ મોકલાવો મેવાડાની સાઠણી  
 ત્યા થકી સોનારે મગાવીએ

લાડકડા જીયાવરની પોન્નીઓ ઘડાવીએ  
 વાહાણેલા વાયા સોરંગી તારે ઉગીયે  
 જઈ જગાડો પ્રલાણી વહુના કંથને  
 સુતા કેમ આવે ઓ પ્રલાણા ભાઈને નીંદડી  
 આજ આપણે વેવા સરખા કાજ છે  
 હડમછગઢ મોકલાવો મેવાડાની સાઢણી  
 ત્યા થકી હીરાંરે મગાવીએ  
 લાડકડા જીયાવરની પોન્નીઓ જડાવીએ  
 વાહાણેલા વાયા સોરંગી તારે ઉગીયે  
 જઈ જગાડો ફલાણી વહુના કંથને  
 સુતા કેમ આવે ઓ ફલાણાભાઈને નીંદડી  
 આજ આપણે વેવા સરખા કાજ છે  
 સીંગડગઢ મોકલાવો મેવાડાની સાઢણી  
 ત્યા થકી મોતીડા મગાવીએ  
 લાડકડા જીયાવરની પોન્નીઓ પોવયવીએ  
 વાહાણેલા વાયા સોરંગી તારે ઉગીયે  
 જઈ જગાડો ફલાણી વહુના કંથને  
 સુતા કેમ આવે ઓ ફલાણાભાઈને નીંદડી  
 આજ આપણે વેવા સરખા કાજ છે  
 પટણગઢ મોકલાવો મેવાડાની સાઢણી  
 ત્યા થકીરે રેશમ મગાવીએ

[ ૮ ]

લાડકડા જીવાવરની પોંચીઓ ગઠાવીએ  
(છાકરીને ઘેર લાડવાઈ અહુદના બેન કરીને ગાતુ)  
(મુડણ પ્રસંગે મુજબાજી કરીને ગાવુ)

( ૯ )

ઉચો ચોરોરે ચોતરો ત્યા ઉચો ચઢનનો છોડ કે વૃદાવનનોરે પોપટો  
ત્યા બેચી પોપટજીરે બોલીયા, જગારયા ચારે દેવ કે વૃદા  
પ્રથમેને નવનીતલાલ જાગીયા, બીજેને લાડીલાલજી દેવ કે વૃદા  
તીજેરે બાળકૃષ્ણજી જાગીયા, ચોથલે ગણપતી દેવ કે વૃદા  
ચારે તે જાગીને શુ કર્યા, રખ્યા માગ દ્રવ્યના રગ કે વૃદાવન  
ઉચો ચોરોરે ચોતરો ત્યા ઉચો ચઢનનો છોડ કે કદળી વનનોરે પો  
ત્યા બેચી પોપટજીરે બોલીયા, જગારયા ચારે વહુવાર કે કદળી  
પ્રથમેને ફલાડી વહુ જાગીયા, બીજેને ફલાડી વહુવાર કે કદળી  
અગલે ફલાડી વહુરે જાગીયા, ચોથે ફલાડી વહુવાર કે કદળી  
ચારે તે જાગીને શુ કર્યા, રખ્યા નવન ધના રગ કે કદળી  
ઉચો ચોરોરે ચોતરે ત્યા ઉચો બાગનો છોડ કે કદળી વનનો ફાગરો  
ત્યા બેચી કાગડજી બોલીયા જગારયા ચારે જમાઈ કે કદળી  
પ્રથમેને ફલાડી જાગીયા, બે ફલાડી બેનના કથ કે કદળી  
બીજે ફલાડી જાગીયા, બે ફલાડી બેનના કથ કે કદળી  
અગલે ફલાડી જાગીયા, બે ફલાડી બેનના કથ કે કદળી  
ચોથે ફલાડી જાગીયા, બે ફલાડી બેનના કથ કે કદળી



[ ૯ ]

ચારે તે જાગીને શુ કર્યા રાખ્યા મારા ઊંડાના રંગ કે કદ  
ફલાણાભાઈના હાથમારે પાવડો, ફલાણાભાઈના હાથમારે ચાંચવો  
ફલાણાભાઈના હાથમારે ટોપડો, ફલાણાભાઈને ગાડે ચડાવો  
કે કદળી વનનોરે કાગડો

(ઉપર મુજબ નામ ફેરવીને ગાવું)

( ૧૦ ]

પીપલડી તે પડી જાલમજાલ, અડાળીએ બેડા ચાર જણા,  
વચમા બેડારે વાસુદેવના નદ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
દાતણ કરજેરે ગગાજળ આની કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
મૂખ લુછજેરે પામરીને છેડે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે—૧  
પીપલડી તે પડી જાલમજાલ, અડાળીએ બેડા ચાર જણા,  
વચમા બેડારે જગમોહનજાલ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
દાતણ કરજેરે પીતળને લોટે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
મુખ લુછજેરે ઘેતીઆને છેડે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે—૨  
પીપલડી તે પડી જાલમજાલ, અડાળીએ બેડા ચાર જણા,  
વચમા બેડારે ધનમુખજાલ કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
દાતણ કરજેરે ખાળકુડીના પાણી કે વાહાણેલા ભલે વાચારે  
મુખ લુછજેરે બળેતીઆને છેડે કે વાહાણેલા ભલે વાચારે—૩

(ઉપર મુજબ નામ ફેરવીને ગાવું)

(૧૧)

અમદાવાદી ઓરસીયો ને સુરતની સુખેડ  
 ચંદન ઘસાવો એને માડવે  
 ચંદન ઘસાવોને ચંદરવા બધાવે  
 સુરજ લખાવો એની ખડકીએ  
 સુરતના સલાટી ને પાટણુને પહાણુરે  
 ઓરસીયો ઘડી લાવોને અરસ પહાણુને  
 એવાને હોસીલા અમારા ફલાણુના કુવરે  
 નિત્ય પૂજા કેદારનાથને મોકલે  
 ચંદન ઘસી ઓરસીયો મડપ હોઠ મેલ્યોરે  
 ઓરસીયાને ચોર ચોરી ગયારે  
 ઓરસીઆના ચેર ફલાણી બેનના નાથ  
 ફલાણાભાઈ ઓરસીયો ચોરી ગયા  
 આગળ જતા ખીજા જમાઈ મળીયા  
 બેઉ મળી ઓરસીયો જપત કર્યો  
 લાવોને નાડી બાધને તાણી રાહની રીને  
 ઓરસીયો મનાવીયે  
 ઉપર રહ્યા ફલાણુ બેન બોલેરે  
 આજનો ગુનો વીરા માફ કરે  
 દ્યોને મારી ટોટીને મારો એને સોટી  
 સુરખ લીયો વણાસીયો

દ્યોને મારી સાડીને મેલો એને કાઢી  
રાહની રીતે ઓરસીયો મનાવજો

( ૧૨ )

ઊઠો ગોરા રે ઊઠો સામળા ઊઠો નાથ વિશ્વનાથ  
શ્રીકૃષ્ણ બે આણ્યા અવર સાતેકે વહેલા આવજોરે  
એણીને સાતેકે ગંગામાટી બેઠશેરે ગંગાજળ હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે આળાપત્ર બેઠશેરે સેવાસૂત્ર હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે હવનપડી બેઠશેરે નાડાછડી હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે શ્રીકૃષ્ણ બેઠશેરે કૃષ્ણ હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે દુધ દહીં બેઠશેરે પચામૃત હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે આચાર બેઠશેરે સરવા હોયરે રણિઆમણા  
એણીને સાતેકે જીયાવર બેઠશેરે પોસનાળિઓર હોયરે રણિ  
એણીને સાતેકે પ્રહાણાભાઈ બેઠશેરે ફલાણીવહુ હોયરે રણિ

( ૧૩ )

દીને સુપ્રભાતેરે ઉઠીનેરે લીજો ચારે દેવનાનામ નમોરે હરિવાસુદેવારે  
પેલા નામ રૂડા વિશ્વનાથનારે ખીજલે ગદાધર દેવ, નમોરે  
ત્રીજાં નામ દીજો રૂડા કદમેધરનારે ચોથે કેદારનાથ દેવ નમો  
ચારે તે જગીને શુ કયાં રાખ્યો તારા સેવકનો રંગ નમોરે  
દીને સુપ્રભાતે ઉઠીનેરે લીજો ચારે કાકાના નામ નમોરે  
કાકાએ જગીને શુ કયાં રાખ્યો તમારા સાજનનો રંગ નમો

[ ૧૨ ]

( ૧૪ )

વાહાણુ વાતા કુકડો રાણો બોલીયા, બગો બગો જગતના

જન કે કેતકી બાગનો કુકડો

બાગીને ઉત્તમ ક મ આદરો, ભાવે કરીને કરો પ્રભુનું ભજન કે

કેતકી બાગનો કુકડો

મેડીમાથી કનકો રાણો બાગીયા, કનકાવતી તાજા ભરથાર કે

કેતકી બાગનો કુકડો

બાગીને ઈશ્વર આરાધીયા, દન દીધા થઈને દાતાર કે કેતકી

મેહેલમાથી ફલાણી વહુ બાગીયા, ફલાણી વહુના કથ કે કેતકી

પ્રભુની પ્રાર્થના કર્યા પછી, ગુણવત વાચ્યા રૂઠા થથ

કે કેતકી બાગનો કુકડો

ગુપ્તામાથી જગસીડુ વેવાઈ બાગીયા, વેવાઈ બેઠા અદીણ કે ભાગ

કે કેતકી બાગનો કુકડો

કોધ કરી કુટુંબની ઉત્તરે, દેવ લાગ્યા લઈને ડાગ કે કેતકી

છ પર માથી હુલીન વેવાઈ બાગીયા, બધરે નુમીત્ર બેનના જેઠ

કે કેતકી બાગનો કુકડો

આળસ મગીને આખો ચાગના જોકો ખાતા બાવળ હેઠ કે કેતકી

ગીત ગાના ફલાણી વહુ બાગીયા, મધુર સ્વર બાણે કોચા મોર

કે કેતકી બાગનો કુકડો

બરાઈ કરના ફલાણી વહુ બાગીયા, વચન એના ઘણા કડોર કે

કેતકી બાગનો કુકડો

માડવામાથી ફલાણીબેન જાગીયા, પ્રભુ ભજન કરતાં કલોલ કે  
કેતકી આગનો કુકડો  
જાની વાસે ફલણા વેવ ઈ જાગીયા, નાચે ફૂદે કાટલું અટોલ કે  
કેતકી આગનો કુકડો  
સાજન સહુ જાગીને સવારમા કરવા માટે પરમારથ કામ કે  
કેતકી આગનો કુકડો

(૧૫)

સુખે પોઢેરે કનકસીંહ નરેશ કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
જેના ઘરમારે ઘણો સપ હમેશ કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
સુખે પોઢેરે રૂડા ફલાણાભાઈ કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
જેની નારીરે ગુણવતી ગણાઈ કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
સુખે પોઢેરે કનકાવતી માચ કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
જેના પુત્ર છે સપુત સદાય વહાણે ંહેલા જાગેરે  
સુખે પોઢેરે કનકાજીના પુત્ર કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
શાની ચિંતારે જેને છે શીર કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
સુખે પોઢેરે અપાખાઈ અતુર કે વહાણે ંહેલા જાગેરે  
જેના ચિંતમારે ચિંતા નહીં લગાર કે વહાણે ંહેલા જાગેરે

( ૧૬ )

વાને ઘાલતી વખતે ગાવાનુ ગીત  
શ્રી કૃષ્ણની ઘરૂણી તમે નીદ્રા ન પોઢો, અનીરૂઢને તેલ  
ચડાવવા કે રૂઢમણી વહુને ભગવારે,

[૧૪]

મદુમનની ઘડણી તમે નીદ્રા ન પોઢો, અનીરૂઢને તેલ  
 ચડાવવા કે રતી વહુને જાગવારે,  
 અદ્રમાની ઘડણી તમે નીદ્રા ન પોઢો, અનીરૂઢને તેલ  
 ચડાવવા કે રોહીણીને જાગવારે,  
 આહીતની ઘડણી તમે નીદ્રા ન પોઢો, અનીરૂઢને તેલ  
 ચડાવવા કે રન્ના દેવને જાગવારે,  
 ગણપતીની ઘડણી તમે નીદ્રા ન પોઢો, અનીરૂઢને તેલ  
 ચડાવવા કે સીધી બુદ્ધીને જાગવારે,  
 (ઉપર મુજબ ઘરના માણસોના નામ દઈ ગાવું )

( ૧૭ )

એને વાને તે કોણ કોણ આવસે, સાથે કંઈ વહુ સરખી જોડ  
 કે વાનો અતી રળીઆમણો.  
 એને વાને તે અખીલજ ઉડી રહ્યા, કસ્તુરી તો અપરપાર  
 કે વાનો અતી રળીઆમણો.  
 એને વાને તે ફલાણાભાઈ આવસે સાથે ફલાણી વહુ સરખી  
 જોડ કે વાનો અતી રળીઆમણો.  
 ( ઉપર મુજબ ઘરના માણસોનાં નામ દઈને ગાવું )

(૧૮)

પુરી દોરે પુરી દોરે જીયાવર જેમ ગુણવતાને હોજોરે  
 પાપડ દોરે પાપડ દોરે જીયાવર જેમ પનોતાને હોજોરે

[ ૧૫ ]

પૈસા દોરે પૈસા દોરે જીયાવર જેમ નાણાવટીઓને હોબરે  
 જીરૂ દોરે જીરૂ દોરે જીયાવર જેમ જસવતાને હોબરે  
 રૂ દોરે રૂ દોરે જીયાવર જેમ રૂપવતાને હોબરે  
 મીઠું, દોરે મીઠું દોરે જીયાવર જેમ મીઠા બોલાને હોબરે  
 મ.મા પનોતારે જીયાવર મામી ચડાવે છે તેલરે  
 કાકા પનોતારે જીયાવર કાકી ચડાવે છે તેલરે  
 કુઆ પનોતારે જીયાવર ફાઇ ચડાવે છે તેલરે  
 માસા પનોતારે જીયાવર માસી ચડાવે છે તેલરે  
 બનેવી પનોતારે જીયાવર બેન ચડાવે છે તેલરે

(૧૬)

(ઊકરડી નોતરવાનું ગીત)

ઓછવ ઘેર આપણે ઊકરડી અમે નોતરી રવ છંદારે  
 નોતર્યા ચારે દેવ મનોરા પોતારે  
 કાશીમા વિશ્વનાથ નોતરી રવછદારે  
 ગયામા ગદાધર દેવ મનોરા પોતારે

(૨૦)

ઊકરડી નોતરીને ઘરમાં જતી વખતનું ગીત.  
 સામે ટાળે પેસતા મો ડુલાવેરે  
 ઘરહોસે! બજાદ વેચાપ કે બાણ નીપજેરે

[૧૬]

તાણીને બાધ્યો સેરીએ કે મોડું લાવેરે  
ફલાણા જમાઇ કહે કે મારો બાપ બાણ નીપજેરે.  
બાપ બાણીને ગયો ભેટવા મો ડુલાવેરે  
બાપે મારી બે લાત કે બાણ નીપજેરે

(૨૧)

ગૃહશાતી વખતે ગાવતુ ગીત  
રણુઝણુ કરતોરે ભમરો સચર્યો, બધું બેઠો કકુડાને છોડ,  
રે ભમરો જેમ રણુઝણુ  
ભમરીએ ભમરાને પુછીઆરે, તમે કહોને ભમરા એ કકુ  
કૌણ કાજરે ભમરો જેમ રણુઝણુ  
કયા ભાઇએ રાય જન્ન માડીઆરે, એઓ કકુ તે અસધેર  
જાય, રે ભમરો જેમ રણુઝણુ  
(ઉપર મુજબ ફેવીને ગાવુ )

(૨૨)

(વર અથવા વહુના પ્રાપ્તિ નાહાતી વખતનુ ગીત )  
ફટકપાન રે કેરો ચોતરો, શોભા શ્રી કૃષ્ણ તો!  
કોણે ઢાળ્યો કોણે ચીતર્યો, શોભા શ્રી કૃષ્ણ તો!  
ઢાળ્યોરે સુલદ્રા પાતળા, અર્જુન ચીતારાનો બેટો શોભા  
શ્રી કૃષ્ણ તો!



[ ૧૭ ]

(૨૩)

દામણ ડગલા બરતી વખતનુ ગીત  
ડગ ભરો ડગ ભરો જીયાવરની ફાઈ તેણેરે મૈયારાવાટ બેઈ  
ડગ ભરામણ લાખ આપશે તે જીયાવરના ખાપ,  
ડગ ભરામણ હીરા આપશે તે જીયાવરના વીરા  
ડગ ભરામણ આકા આપશે તે જીયાવરના કાકા  
ડગ ભરામણ સાડી આપશે તે જીયાવરની માડી

(૨૪)

એક ઇંટ પડેને મહેલ નીપજે, નીપજે નીપજેરે બેઠક  
બગલાની બેઠ, વધાવોરે મારે આવીઓ  
હું તો વહુરે ફલાણી વહુને વીનવુ, મૃગનયનીરે તારો નાવલો  
દેખાડ વધાવોરે મારે આવીઓ  
એના નાવલાને હાથે સોના સાંકળાં, એનો નાવલોરે મુખઈ  
થડેરનો સરદાર વધાવોરે મારે આવીઓ  
અમે બેશીને જનોઈ પેહેરાવીયા, આખા છે રૂડા દાન  
વધાવો મારો આવીઓ  
અમે ગોત્રેજ સોનાના ઘડાત્રીઆ, મૈયારીને આખા દાણુ  
વધાવોરે મારે આવીઓ  
અમારે ખારણે હાથી ઝુલી રહ્યા ધર પાછળ સવચ્છી ગાય,  
વધાવોરે મારે આવીઓ

એક રોડુ પડે ને સડામ નીપજે, નીપજે નીપજેરે ખાડી  
 સડાસની જોડ, વધાવોરે મારે આવીઓ  
 હુ તો ફલાણી વેવણુને વીનવુ, ગધેડીરે તારે નાવલો દેખાડ,  
 વધાવોરે મારે આવીઓ  
 એના નાવલાને હાથે કલાઈ સાકળા એનો નાવલો ફલાણુ  
 ગામનો ઉતાર વધાવોરે મારે આવીઓ  
 એણે જોસીના જનોઈ તોડાવીયા, મૈયારીનારે કાઈ વાડયા  
 નાક, વધાવોરે મારે આવીઓ  
 એણે ગોત્રેજ ગોઠડે ઢાકીઆ, એણે લગીયાને આખ્યા દાન  
 વધાવોરે મારે આવીઓ  
 એને બારણે કુતરા લસી રહ્યા, ઘર પાછળ ગધેડા ભુકે છે  
 ચાર, વધાવોરે મારે આવીઓ

---

(૨૫)

લવેગી બાજટડો ને હીરલે જડીઓ  
 કુવારી કન્યાએ કાગળ લખીને મોકલીઓ તો,  
 જાનૈયા વર વડેલો આવજેરે,  
 સમુદ્ર વચ્ચે બાપ મોકલાવો ઘોડા  
 ઘોડે બેસીને આવે જીયાવર ગોરા  
 તો જાન આવે લલી સોલતીરે  
 સમુદ્રની વચ્ચે બાપ મોકલાવો હાથી

હાથીએ બેસી આવે જીયાવરના સાથી,  
 તો જનૈયા વર વડેલે આવજોરે,  
 સમુદ્રની વચ્ચે દાદા મોકલાવો વેલ  
 વેલે બેસીને આવે જીયાવરની બેન  
 તો જન દીસે રળીઆમણીરે,  
 સમુદ્રની વચ્ચે બાપ મોકલાવો ગાડી  
 ગાડીએ બેસીને આવે જીયાવરની માડી  
 તો જન આવે ભલી શોભતીરે

(૨૬)

નારેશ્વરના જ ચાર ઓવારા  
 ચાર ઓવારાના જુદા જુદા નામ તો  
 નારેશ્વર રળીઆમણારે  
 પહેલો ઓવારો જ ઘડો કહેવાયે,  
 ઘડો ઓવારો જ દૂધડે ભરાયે  
 જીયાવરના સાથી સહુ દુધ પાવા જાયે  
 તો નારેશ્વર રળીઆમણારે  
 બીજો ઓવારો જ રાજ કહેવાયે  
 રાજ ઓવારો જ પુલડે સીંચાયે  
 જીયાવરના સાથી સહુ પુલ મુઘવા જાયે  
 તો નારેશ્વર રળી આમણારે,

ત્રીજો ઓવારો છ ગુજરી કહેવાયે  
 ગુજરી ઓવારો છ ગુજરી ભરાયે  
 છયાવરના સાથી સહુ ગુજરી જોવા જાયે  
 તો નારેશ્વર રણીઆમણારે  
 ચોથો ઓવારો છ મુદ્દા કહેવાયે  
 મુદ્દા ઓવારો છ છીદકા છપાએ  
 નવી વહુના મામા બધા છાપવાને જાયે  
 તો નારેશ્વર રણીઆમણારે  
 કાયસ્થની વાડીમા મીટીંગ ભગાયે  
 છયાવરના વીરા સહુ ભાષણ કરવા જાયે  
 તો નારેશ્વર રણીઆમણારે  
 ભગીની વાડીમા ભાગ ઘુટાયે  
 નવી વહુના કાકા બધા ભાગ પીવ' જાયે  
 તો નારેશ્વર રણી આમણારે  
 ભર્યા પેણુમા ખાજ તળાયે  
 છયા વરના વીરા બધા રાજ કહેવાયે  
 તો નારેશ્વર રણીઆમણારે  
 ભર્યા પેણુમા સેવ ગાઠીઆ તળાયે  
 નવી વહુના વીરા બધા ઢાઠીઆ કહેવાયે  
 તો નારેશ્વર રણીઆમણારે

ચુનીલાલની વાડીમા ચુરમા ચોળાયે  
 છયાવરના સાથી સરવે જમવા બાયે  
 તો નારેશ્વર રળીઆમણારે

(૨૭)

એક અતલસી ક્રોચલ, અતલસુ બોલે  
 તારોને શબ્દ સોહામણો  
 મે તો તારે ને પગલે પગરણુ માડીઆ  
 તારે ને બાવું ક્રોચલ નોતરે  
 એક નામ નહિ બાણુ ને ગામ નહિ બાણુ  
 કંઈ બેન સોવાસણુ બેનને નોતરે  
 એક ગામ છે મુબઈ ને નામ છે અર્જુન  
 સુકન્યા બેન સોલાસણુ બેનને નોતરે  
 ક્રોચલ ઉડી પાખે ને રૂડીરે ચાચે  
 જઈ બેઠી અર્જુનલાલને ટોલકે  
 એક રાણીના બચા બે નર ચોરડે ઉભા અગર ઉલેચે  
 ઝીલોરે મોટાના બે નર નોતરા  
 એક દાસીના બચા ચોતરે બેસી ચોપડી વાંચે  
 ઝીલોરે દાસીના બચા નોતરે  
 તમારા વાસુદેવ બાપે પગરણુ માડીઆ  
 દેવકી માડીએ આણુ મોકલ્યા

હું તો આવીશ રે વીરા મોટે મડાણે  
લાલી તે ધારો માગ પાવલા,  
એક સવામણ સુનાની ઝાલજ માણ  
અધમણ રૂપાનુ આમરૂ  
એક પેટી ભરીને હું તો પટોળારે માણ  
ઉપર દમ વીસ પોલકા,  
એટલુ લઈ વીરા હું તો ઘેરજ જાઉ  
હુરે સતોષણ વીરા બેનડી

( ૨૮ )

હુરે સોના રૂપાની મારી પાલખડી  
જાયરે નાજીને ભેટ, ફલાણી વહુ નહે લઈ રહ્યા  
પીચુ મુજને પાલખડી ઘડાવો, ઢાલેએ ન આવે નીંદડી  
ઉશીકે નાગરવેલ પથગવો, ટાઢકે આવે નીંદડી  
જાસઠ ભારીઓ મેલાવે, વાવલીએ આવે નીંદડી  
ચોસઠ જાળીઓ મેલાવો, અજવાળે આવે નીંદડી  
ચારે છેડે પુતળીઓ મેલાવો, રમતે આવે નીંદડી  
જોડલીએ ફલાણી બેન બેસારો, વાતડીએ આવે નીંદડી  
ચોક્કમા ચપા રોપાવો, ઠડકે આવે નીંદડી  
ખાંડીઆરે નાગરવેલ રોપાવો ટાઢકે આવે નીંદડી  
ઓરડામાથી સામુળાધ રે બોલીયા

નથી મારે ગોત્રજની રીત, પાલખડી પાછી વળજે  
 એડીએથી કુશાણા ભાઈરે બેલીયા  
 છે મારે ગોત્રજની રીત, પાલખડી પાછી નહિ વળે  
 નવી પડે ગોત્રજની રીત, ગોરી નહી વાળે પાલખડી

(૨૯)

ખડખાઓ ખડખાઓરે ઘોડી પાણીલા પીઓની  
 મધ પીઓ મધ પીઓરે તેજલડી જાવુ છે પરદેશ  
 તમારે ને જાવુ ઘોડી લકા ગઢને દેશ  
 લકા ગઢને રાજરે સુખીઓ સુતેલો કે જાગે  
 આવ્યા છે મહેતા સહદેવભ ઇ તે તો આજા સોના માગે  
 અંજેરાને સોનારે કહેતા કાવેકાજ કરેશ  
 પરણે છે ઘેર અજળ લાડકડાની ખુપ ઘડેશ  
 ખુપને ઘડતારે નવી વહુની ટીલડી કરેશ  
 ખડખાઓ ખડખાઓરે ઘોડી પાણીલા પીઓની  
 મધ પીઓ મધ પીઓરે તેજલડી જાવુ છે પરદેશ  
 તમારે ને જાવુ ઘોડી હડમછ ગઢને દેશ  
 હડમછ ગઢને રાજરે સુખીઓ, સુતેલો કે જાગે  
 આવ્યા છે મેતા અનિરૂદ્ધ તે તો આજા હીરા માગે  
 પરણે છે ઘેર અજળ લાડકડાની ખુપ જડેશ  
 ખુપને ઘડતારે નવી વહુની ટીલડી જડેશ  
 (એવી જીતે સીંગડ ગઢ તથા પાટણગઢનું નામ દર્શાવું)

[ ૨૪ ]

(૩૦)

સરસ્વતી સ્વામીને વિનવુરે નંદલાલ  
 જુરે ગણપત લાગવુ પાય કે મેહલો વારીઓરે નંદલાલ  
 કે માણસના માગા સાગા આવીઆરે નંદલાલ  
 જુરે કે માણસના પડ્યારે નીશાણુ કે મેહલો વારીઓરે  
 કે માણસના સાથી સાહેબ આવીઆરે નંદલાલ  
 જુરે કે માણસની આવી સાકેર કે મેહલો વારીઓરે  
 કે માણસના તેજ ઘોડા મધ પીએરે નંદલાલ  
 જુરે કે માણસની જુએ મરેનાર કે મેહલો વારીઓરે  
 કે માણસની મેરીએ દીવા બળેરે નંદલાલ  
 જુરે કે માણસની ઘોર અધારી કે મેહલો વારીઓરે  
 ( એ રીતે નામ દઈ ફેરવીને ગાવુ )

(૩૧)

જુરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુ  
 જુરે ગણપત લાગવુ પાયરે, વેવારે આવ્યા ડુકડા  
 જુરે ચોકમા ચપોરે રાખીઓ  
 રાખનારના નામ ન બાણુ વેવારે આવ્યા ડુકડા  
 જુરે સોનાનો સ્થલ હીરે જડયો  
 જડનારના નામ ન બાણુ વેવારે આવ્યા ડુકડા



જીરે આકાશે ધોતીઆ સુકાઈ રહ્યાં,  
 વૈષ્ણવના નામ ન જાણું, વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે કેડે કુચીઓ ખસમસે  
 કીલીદારના નામ ન જાણું, વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે ખાધે તે કોથળી લળી રહી  
 નાણાવટીઓઓનાં નામ ન જાણું, વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે માચીએ બેસીને પુન કરે  
 પુનવતાના નામ ન જાણું, વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે માડવે હસતીરે પુતળી  
 પુતળીઓના નામ ન જાણું વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે માડવે અપસરા રમી નહી  
 અપસરાના નામ ન જાણું, વેવારે આવ્યા હુંકડા  
 જીરે કેડે પટ્ટોળારે ખસમસે  
 વહુવારના નામ ન જાણું—વેવારે  
 જીરે ફરતે બેડે રે પાણી ભરે  
 વહુઆરના નામ ન જાણું—વેવારે  
 જીરે હાથમા દપ્તર લળી રહ્યા  
 ઇરિકોલીઆનાં નામ ન જાણું—વેવારે  
 જીરે ખડીઓ ને પાટીરે લળી રહી  
 નીશાળીઆના નામ ન જાણું—વેવારે  
 જીરે માંડવે હસતારે ખાલુડા  
 એ ખાલુડાનાં નામ ન જાણું—વેવારે

[૨૬]

( ૩૨ )

કન્યા લાડણી તે લખી કાગળ મોકલેરે મુણે બનડાણ  
 વરણાગીઆ તુ વર વેહેલો આવ ચત્રુભુજ બનડાણ  
 કન્યા હુ કેમ આવીશ એકલોરે, મુણ બનડાણ  
 મારી દાતણ વનાની વ જાન ચત્રુભુજ બનડાણ  
 પેલા કલાણુ લાઈ તે દાનણીઆ થઇ આવશેરે—મુણ  
 દાતણ કરશે જીયાવરની જાન-ચત્રુભુજ બનડાણ  
 કન્યા લાડણી તે લખી કાગળ મોકલેરે—મુણ બનડાણ  
 વરણાગીઆ તુ વર વેહેલો આવ-ચત્રુભુજ બનડાણ  
 કન્યા હુ કેમ આવીશ એકલો રે—મુણ બનડાણ  
 મારા મરદન વનાની વજાન-ચત્રુભુજ બનડાણ  
 પેલા કલાણુ વેવાઈ તે મરદનીઆ થઇ આવશેરે—મુણ  
 મરદન કરશે જીયાવરની જાન-ચત્રુભુજ બનડાણ  
 (એવી રીતે પખાલી તથા રસોઈઆ એમ કહેવું)

(૩૩)

પચ કાગળ પચ કાગળ તે પચદેશ મોકલેરે  
 પહેલો કાગળ પહેલો કાગળ તે કાશીમા મોકલેરે  
 કાશી મધ્યે કાશી મધ્યે કાશી વીશ્વનાથને નોતરા  
 બીજો કાગળ બીજો કાગળ તે ડાકેર મોકલેરે  
 ડાકેર મધ્યે ડાકેર મધ્યે રણછોડજીને નોતરા

[ ૨૭ ]

ત્રીજો કાગળ ત્રીજો કાગળ તે અમદાવાદ મોકલોરે  
 અમદાવાદ મધ્યે અમદાવાદ મધ્યે નટવંદાલને નોતરારે  
 ચાચો કાગળ ચોથો કાગળ તે ગયામા મોકલોરે  
 ગયા મધ્યે ગયા મધ્યે ગદાધરને નોતરારે  
 પાચમો કાગળ પાચમો કાગળ તે સુરત મોકલોરે  
 સુરત મધ્યે સુરત મધ્યે બાળકૃષ્ણજીને નોતરારે  
 પચ કાગળ પચ કાગળ તે પચ દેશ મોકલોરે  
 પહેલો કાગળ પહેલો કાગળ તે શાતાકુંઝ મોકલોરે  
 શાતાકુંઝ મધ્યે શાતાકુંઝ મધ્યે કલ્યાણભાઈને નોતરારે  
 તમે આવો તમે આવો કલ્યાણી ખેનને લાવજોરે  
 આપણે ઘેર આપણે ઘેર લાડકડાના લગ્ન  
 એની વચ્ચે તે વહેલા પધારજોરે  
 (ઉપરની રીતે પાચ જમાઈને કહી ગાવુ)

(૩૪)

ઉચી પીપળી ઉચી પીપળી ઘેરે ગભીર  
 રાતે પાને દીસે રળીઆમણી રે  
 ઠાકોર તમે ઠાકોર તમે દેરાસરના દેવતા  
 ત્યારે અમે દેગસરની પુતળીરે  
 આપણે બને આપણે બને પુજવા ભોગ  
 ત્યારે દેરા દીસે રળીઆમણારે

ઉચી પીપળી ઉચી પીપળી ઘેરે ગંભીર  
 આજે પાને દીસે રળીઆમણીરે  
 ઠાકોર તમે ઠાકોર તમે અશાડીના મેઘ  
 ત્યારે અમે વાદળ કેરી વીજળીરે  
 આપણે બને આપણે બને તે વરસવા ભેગ  
 ત્યારે ગગન દીસે રળીઆમણીરે  
 ઉચી પીપળી ઉચી પીપળી ઘેર ગંભીર  
 આજે પાને દીસે રળીઆમણીરે  
 ઠાકોર તમે ઠાકોર તમે સરોવરના હસલા  
 ત્યારે અમે નરોવરની હસલીરે  
 આપણે બને આપણે બને મળી કરીએ કલોલ  
 ત્યારે સરોવર દીસે રળીઆમણીરે  
 ઠાકોર તમે ઠાકોર તમે વનના મોરલ  
 ત્યારે અમે તે વન કેરી ઢેલડીરે  
 આપણે બને આપણે બને તે ટહુકવા ભેગ  
 ત્યારે વન દીસે રળીઆમણીરે  
 ઠાકોર તમે ઠાકોર તમે ફલાણાના બેટડા  
 ત્યારે અમે ફલાણાની બેટડીરે  
 આપણે બને આપણે બને તે પરણવા ભેગ  
 ત્યારે માયરા દીસે રળીઆમણીરે,

---

(૩૫)

દક્ષણ દેશથી ઘોડીરે આવી  
આવી રહી માણેક ચોક ઓલટકાળી  
કયા ભાઈ તે ઘોડીના મુલ કરાવે  
કયા ભાઈ ખરચે છે દ્રવ્ય ઓ લટકાળી  
કયા ભાઈ તે ઘોડીને ઓરડે બધાવે  
કયા ભાઈ તે પાચે સાકેર દુધ ઓ લટકાળી  
કયા ભાઈ તે ઘોડીને મલીઠા ખવડાવે  
કયા ભાઈની નાગરવેલ ઓ લટકાળી  
કયા ભાઈ તે ઘોડીનાથાચે અસ્વાર  
કયા જમાઈ થાયે ચડવાદાર ઓ લટકાળી  
(એરીતે નામ દઈને ગાયુ.)

(૩૬)

ઉચ્ચાનીચા બગલા ચણાવો મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
એ બંગલામા ભજમો પથરાવો મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
ભજમ ઉપર બાજડીઆ ઢળાવો મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
બાજડ ઉપર બાણઓ ઢળાવો મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
બાણ ઉપર પાસાઓ ઢળાવો મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
રમશે રમશે ફલાણા વેવાઈ મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે  
સામ રમશે ફલાણા હજારી મેતો કોડે પગરણ માડીઆરે

જીત્યા જીત્ય ફલાણા હનરી મેતો કોડે પગરણુ માડીઆરે  
હાર્યા હાર્યા ફલાણા વેવાઈ મેતો કોડે પગરણુ માડીઆરે  
જીત્યા ઉપર વાળ વગડાવો મેતો કોડે પગરણુ માડીઆરે  
હાર્યા ઉપર ગધેડા ભુકાયો મેતો કોડે પગરણુ માડીઆરે

(૩૭)

હું તમને પુછુ મારા શ્રીકૃષ્ણ માડવા સોળે રચાવોરે  
પહેલેને માડવે પુતળી, બીજે જાવત્રીના છોડરે  
ત્રીજે આદીત તેડીયા, ચોથે રન્યા દેવના મડપરે  
પાચમે પગરણુ માડીયા, છઠીના જગવ્યા છે જાગરે  
સાતમે શ્રીકૃષ્ણ જનમીયા અઠમે અગ્નિના હોમરે  
નોમે નવચકુ રચીયા દશમે દશરથ દેવરે  
એકાદશીરે આણુદ ઘણુ, બારસે રચ્યા છે બારરે  
તેરસે તોરણુ બાધીયા ચૌદસે છોળ મજીરે  
પુનમે વરકન્યા પરણીયા પડવેતો કન્યાના દાનરે

દાળ

શ્રીકૃષ્ણ ગોમતીમા ઉતરીઆરે  
ભીમકરાળ મળવાને સચર્યારે  
રૂક્ષમણી મહીએરીએ જઈ આવ્યારે  
સાસુ પુછે પાંચ લાગણુ શુ લાવ્યારે  
નથી મારા માળાપે એવર જોયારે

[૩૧]

નથી મારી માડીએ તે એવર પોકચારે  
 હુ તો મારા પુન્ય થકી વર પામીરે  
 નથી મારી બેને વર બેડીઆ લીધારે  
 નથી મારી લાભીએ હાથે વાળા વાટચારે  
 હુ તો મારા પુન્ય થકી વર પ મીરે  
 નથી મારા વીરાએ છાટણીયા છાટચારે  
 દેવને ચઢાવ્યા હતા પુલ ગજારે  
 તે પુન્યે વાસુદેવ સરખા સસરારે  
 દેવને ચઢાવ્યા હતાપુલ જાસુરે  
 તે પુન્યે દેવકીજી સરખા સાસુરે  
 દેવને ચઢાવી હતી મેતો હળારે  
 તે પુન્યે સુભદ્રા સરખી નણદીરે  
 દેવને ચઢાવ્યા હતા પુલ હારે  
 તે પુન્યે શ્રીકૃષ્ણ સરખા ભરથારે  
 દેવને ચઢાવી હતી કુલપાતરીરે  
 તે પુન્યે ગોકુળીઆ સરખી સાસરીરે

(૩૮)

સાદીન રે ચોખા કાઈ કે કુવરણા  
 પાધ્યારે મારા કયા લાઈને છે કે જાણે ગોરા કંઈ બેનને નોતરે  
 પાધ્યારે મારા ફલાણા લાઈને છે કે જાણે લાઈ ફલાણી  
 બેનને નોતરે

[૩૨]

બેનીરે તમે સુતેલાં કે જાગો, તમારા બાપેને પગરણ માડીયા  
 વીરારે તમે કાણુ ધરના મોલી કે કઈમાડીને જિદર વસ્યા  
 વીરારે મે તો જલદા ટોપીએ દીઠા કે કોટપાટણને વીરા ન ઓળખ્યા  
 વીરારે મે તો કલ્લી સાંકળીએ દીઠા કે વેડ વીટીએ નહીં ઓળખ્યા  
 વીરારે મે તો ઘોડીએ ને પારણુ દીઠા કે ઘોડીએ ચઢતા  
 નહીં ઓળખ્યા

આગળ રે મારા ફલાણી બેનના માપા કે નેજા જળકેરે મસરૂ તણા  
 વચમારે પ્રલાણાભાઈના ઘોડા કે પડધા વાગેરે સોના તણા  
 પાછળ રે પેલા ફલાણા જમાઈ કામઠીઆ કે તીર તાણેને  
 ખોખા ખડખડે

(૩૯)

લાડકડી ચઢીરે કમાડ સુંદીર વરને નીરખવારે  
 બાપજી મુજને પરણાવે, મેં નાજ્યો નિશાળીઓરે  
 કહો બેની કયા થકી દીઠો, કે કયા તમારા મન વસ્યારે  
 નિશાળે લણતેલો દીઠો અક્ષરે મારા મન વસ્યારે  
 લાડકડી ચઢીરે કમાડે સુંદીર વરને નીરખવારે  
 બાપજી મુજને પરણાવે મે દીઠો નિશાળીઓરે  
 કહો બેની કયા થકી દીઠો, કે કયા તમારા મન વસ્યારે  
 મરે'વરમા નાતા તે દીઠો કે કપડા પહેરતા મારા મન ઠર્યા રે



[૩૩]

(૪૦)

રૂમાલ રંગ્યો કેસરી ઝીણા માફલ, રાતા રંગ્યા મોળીઆ  
ઝીણા માફલ  
રાયવર બેઠા સાન્તેક ઝીણા માફલ, ગોર માગે રીતડી  
ઝીણા માફલ.  
ગોરના હમે દાણ ચુકવશુ, લલી રીતે પરણશુ ઝીણા માફલ  
રૂમાલ રંગ્યો કેસરી ઝીણા માફલ, રાતા રંગ્યા મોળીઆ  
ઝીણા માફલ  
રાયવર બેઠા ગોત્રેજે ઝીણા માફલ, ફેઈ માગે રીતડી  
ઝીણા માફલ  
ફેઈના હમે દાણ ચુકવશુ લલી રીતે પરણશુ ઝીણા માફલ  
રૂમાલ રંગ્યો કેસરી ઝીણા માફલ, રાતા રંગ્યા મોળીઆ  
ઝીણા માફલ  
રાયવર ચઢ્યા ઘોડલે ઝીણા માફલ બેન માગે રીતડી  
ઝીણા માફલ  
બેનોના હમે દાણ ચુકવશુ લલી રીતે પરણશુ ઝીણા માફલ  
(ઉપર મુજબ “તોરણે આવે ત્યારે સાળો માગે” તથા  
“મયરામા આવે ત્યારે સાસુ માગે” એમ ગાવુ )

(૪૧)

આમલડી થડે થોડી ને ડાળે અતી ઘણી,  
આમલી વેવા ત્યા ઘર કેમ જાણીએ

આમલી રગારા બેઠા ઘરને બહારરે  
 આમલી લાલ રગ્યારે વરના અબોટીયા  
 આમલી રગારા કંઈ બેનના વરરે-નારેશ્વર  
 આમલી થડે થોડીને ડાળે અતી ઘણી  
 આમલી વેવા ત્યા ઘર કેમ જાણીએ  
 આમલી ચીતારા બેઠા ઘરની બહારરે  
 આમલી ચીતારા કંઈ બેનનાનાવરે-નારેશ્વર

(ઉપર મુજબ તબોળી, રસોઇઆ, બારણીઆ, જમ ઇને  
 ગાવુ છોકરીના લગ્ન હોય તો “લાલ રગ્યારે ચુડલા’ ગાવુ”)

✓ (૪૨)

આણી તીરે ગગા રે પેલી તીરે જમના રે,  
 વચમા સરસ્વતી નદી વડે છે  
 સોનાતુ બેડુ રે, રૂપા ઉઠાણી રે,  
 સીતા વેહેલા પાણીડા સચયાં રે  
 સોનાની ગેડીરે રૂપલા દડુલો રે,  
 રામચદ્ર રમવાને નીસયાં રે  
 કોણુ છેરે કોણુ છેરે કોણુ તારૂ નામ રે  
 કંઈરે નગરીને! રાણા રાજાઓ!  
 હું છઉ હું છઉરે રામચદ્ર નામરે,

[૩૫]

હસરથનો બેટોરે અયોધ્યા નગરીનો,  
 રાણો રાણીઓ.  
 કેણુ છેરે કોણુ છેરે કોણુ તારૂ નામ રે,  
 પગણી કે બાળ કુવારડી  
 હુ છઉ હું છઉરે જનકની બેટીરે,  
 સીતા માડૂ નામરે હજુએ છું બાળ કુવારડી  
 કકુનો પટોરે નાડાનો છડોરે,  
 લગ્ન નીરધારી વેડેલા આવજો

(૪૩)

નાથજીએરે જગ માંડીઆ, ગીરધારીને કાજરે  
 મંડપ રચીઆરે મોકળા, સોનુ ઘડેરે સોનારરે  
 મોભે મોભે માણેક જડયા, કુલી રત્ન જડાવરે  
 કોણુ આવ્યુ ને કોણુ આવશે, કોની જોડ લગી વાટરે  
 કોણુ આવે ને મારા મન ઠરે, હૈયે હરખ ન માયરે.  
 કોણુ ઘોડે ને કોણુ હાથીએ, કોણુ રથે અસ્વારરે  
 કોણુ ખીરાજેરે પાલખી, ચોપાસ ચમર ઢાળાયરે  
 નવનીતલાલ આવ્યા ને લાડીલે શણ આવશે  
 મહનમોહનજીની જોડ લગી વાટરે  
 બાળકુશળુ આવે ને મારાં મન ઠરે, હૈયે હરખ ન માયરે

[૩૬]

નવનીતલાલ ઘોડે ને લાડીલાલજી હાથીએ  
મદનમોહનજી રથે અસ્વારે  
બાળકૃષ્ણજી પીરાજેરે પાલખી ચોપાસ ચમર ઢેળાયરે  
ઉપર મુજબ ઘરના આદમીના નામ દર્દી ગા'વુ)

(૪૪)

માલણુ ગુથી લાવ ગુણીયલ ગજરો,  
તારા ગજરાનો માનીશુ કજરો  
માલણુ ગુથી લાવ ગુણીયલ ગજરો  
તારા ગજરાનુ આપીશુ મુલ, માહે ગુથજે ગુલાબનુ કુલ.  
જે તું કહીશ તે કરશુ કબુલ મ લણુ ગુથી લાવ૦  
જેવી હોય તારી ચતુરાઈ, તેવી કરજે તેમા સરસાઈ  
કાઈ બાકી ન રાખીશ બાઈ માલણુ ગુથી લાવ૦  
એવી કરજે કારીગરી એમા, જુકિત હોય જોવા જેવી જેમા.  
મોહ પામે મુનીવર તેમા માલણુ ગુથી લાવ૦  
રૂઠા નટવરલાલને કાજે, એવો ગુથજે ગજરો તુ આજે  
જેવો નટવરલાલને છાજે માલણુ ગુથી લાવ૦  
ગજરો મુલ પામે મુલત ન, સારો સારો કહે સુલતાન  
થય ગુણીજન કોઈ ગુલતાન માલણુ ગુથી લાવ૦  
એમા જીવતી જોવા જેવી બાણી, જીએ અગમા ઉમંગ આણી  
રીઝે રાજ ને વળી રાણી માલણુ ગુથી લાવ૦

[૩૯]

તને આપીશ હીરા ને હાર, વળી મેળ સારા શશુમાર.  
ઉપર હેમની મોહોર હજાર માલણુ ગુથી લાવ૦  
કવિતાની કીમત ઉર આણે, એ ગજરાનુ મુલ પ્રમાણે.  
જાપે દલપત ખીજુ શુ જાણે માલણુ ગુથી લાવ૦

(૪૫)

નમણે નાતી વખતનુ ગીત  
નમણા તળાવડીમા ઝાઝેના પાણીરે  
ઝીંઝારે જીયાવર વાડી તમારીરે  
ઝીંઝતા ઝીલતા નવી વહુએ દીડા  
નવી વહુએ જઇ એના ખાપ વીનવીયા  
ખાપજી ખાપજી એ વર વરજો  
એ વર જો જો સોનૈયે ગજવા ભરજો  
સોનૈયે ગજવા ભરજો, રૂપૈયે લેખા લખજો  
(ઉપર મુજબ કાકા તથા દાદાના નામે ફેરવીને ગાવું)

(૪૬)

સુખેડ વૃક્ષ વેરાવો લાડકડા અંગોળડીરે  
અંગોળડી માડીને હાથ લાડકડા અંગોળડીરે  
અંગોળડી બેનને હાથ લાડકડા અંગોળડીરે  
અંગોળડી ફેધને હાથ લાડકડા અંગોળડીરે

[ ૩૮ ]

અ ગોળડી કાશીના નીર લાડેકડા અ ગોળડીરે  
અ ગોળડી તાપીના નીર લાડેકડા અ ગોળડીરે  
અ ગોળડી થાયે અસુર લાડેકડા અ ગોળડીરે  
અ ગોળડી અ ગે મીડી હોય લાડેકડા અ ગોળડીરે

(ઉપર મુજબ ધરના નામ દઈ ગ વુ)

(૪૭)

( ગોત્રેજ આગળ વર બેસે ત્યારે ગાકાનું )

એ લાડેકડા સોનૈયાની મુઠ રૂપૈયા તારે ભામણેરે  
ભામણલા તો લેસે માને બાપ તો ફાઇ કરે ઓવારણારે  
એ લાડેકડા સોનૈયાની મુઠ રૂપૈયા તારે ભામણેરે  
ભામણલા તો લેસે ભાઇ ભોળાઈ કે બેન લેશે ઓવારણારે  
એ લાડેકડા સે નૈયાની મુઠ રૂપૈયા તારે ભામણેરે  
ભામણલા તો લેશે મામા મામી કે મામી લેશે ઓવારણારે

(૪૮)

ઘોડે ચડતી વખતનું ગીત

કુંવર પાવડે પગ દઈ ચઢીઆરે, તમારા વહાલાના હૈડારે ઠરીઅ  
કુંવર દહીંના ગોસ ખાટા, તમારા વેરીના હૈડા ફાટય

[૩૧]

કુવર ગાલે તે લાગ્યા ગલાલ, જોવા મળીઆ તે ડોસી દલાલ  
 કુવર ગાલે તે અસરો ને મસરો જોવા મળીઓ તે સાજો ને સસરો  
 કુવર અઘોડે જવ થોડા, તારા સસરા આપે છે ઘોડા  
 કુવર અઘોડે ઝાઝા નસુ, જોવા મળીઆ લાડેકડાની સાસુ  
 કુવર અઘોડે જવ સાથી, તરી સાસુ આપે છે હાથી  
 કુવર અઘોડે ઝાઝા હીરા, જોવા મળીઆ લાડેકડાના વીરા  
 કુવર અઘોડે જવ આખા, જોવા મળીઆ લાડેકડાના કાકા  
 કુવર અઘોડે જવ સામા, જોવા મળીઆ લાડેકડાના કાકા  
 કુવર અઘોડે જવ વેનો, જોવા મળી લાડેકડાની બેનો

---

(૪=)

પાવડે તે પગદર્ઠ અઢારે જીઅવર, બેની છેડા સાહી રહ્યા  
 મુકો મુકોની બેન છેડા અમારા, તમારા દાણ અમે આપીશુ  
 અમે પરણીને આવીશુ, નવી વહુ લાવીશુ ત્યારે તમારા  
 દાણ આપીશું

---

(૫૦)

સુકન જોઈને સ ચરજોરે  
 સુકનમા મળીઓ છે માળીડોરે પાખર આપીને પાછો વળીઓરે  
 સુકનમાં મળીઓ છે ગાધીડોરે શ્રીફળ આપીને પાછો વળીઓરે  
 સુકનમાં મળીઓ છે ડોસીડોરે સાવલા આપીને પાછો વળીઓરે

સુકનમાં મળીઓ છે જોશીડારે મુરત આપીને પાછો વળીઓરે  
સુકનમાં મળીઓ છે સરેયોરે કકુડા આપીને પાછો વળીઓરે

(૫૧)

## ઘોડી

લીલી ઘોડીને લીલો આખખો, કેસરીસીંગ નાન  
લીલડા જડીત પલાણુ બહાદુરસીંગ ચાકરી આલ્યા  
ઘોડી ચઢી જીઆવઝ મચ્યા કેસરીસીંગ નાન  
મોહી રહ્યા ચારે દેવ, બહાદુરસીંગ ચાકરી આલ્યા  
પ્રથમેને નવનીતલાલ મોહી રહ્યા, કેસરીસીંગ રાજા  
ખીજેને લાડીલાલજી દેવ, બહાદુરસીંગ ચાકરી આલ્યા  
અગણેને બાળકૃષ્ણ મોહી રહ્યા, કેસરીસીંગ રાજા  
ચોથેને ગણપતી દેવ, બહાદુરસીંગ ચાકરી આલ્યા  
લીલી ઘોડી લીલો આખખો, લાલ દુધ પીઓની  
લીલડા જડીત પલાણુ, નાની વરખાડ લીઓની  
લીલી ઘોડી ને લીલો આખખો, લવેગી ઘોડી  
લીલડા જડીત પલાણુ, બાદસાહજીએ પીલ્હી છોડી  
લીલી ઘોડીને લીલો આખખો, મકોડા કાળા  
લીલડા જડીત પલાણુ, વીંછુજીએ આકડા વાળ્યા



[૪૨]

લીલી ઘોડીને લીલો ચાળખો, ચાચડ ચટકાળા  
લીલડા જડીત પલાણુ માકડજી છે મુછવળા

---

(૫૨)

વેવાઇનો માંડવો આવે ત્યારે ગાવાનું ગીત.  
લીલી ઘોડીને લીલો ચાળખો, ઘોડી ઘણુ ગાજે  
લીલડા જડીત પલાણુ, વેવણુ મારી છંદે નાચે  
છંદે છુદાવ્યા છુદણા, ઘોડી ઘણુ ગાજે  
હોસે રગાવ્યા કાળા દાત વેવણુ મારી છંદે નાચે,  
નાચ્યાની આપીશ નાચણી, ખુદ્યાની ખોટી બદામ,  
વેવણુ મારી છંદે નાચે

---

(૫૩)

શેરી શેરી ધુધરડા વાગેછે, કેઈ ઉમરાવ બાદો આવે છે.  
કેઈ બાણુકરો પીછાનકરો, પેલ બાસડીઆ વેવાઇને બાણુકરો.  
અમારૂં મોટાનું સાજન આવેછે, તમારો ઉંકરડો દેખી લાગેછે.  
વેવણુ લેજેરે તું સોપારી,  
તારે બારણે આવ્યો વેપરી.  
વેવણુ લેજેરે તું કુકાવટી,  
તારે બારણે આવ્યો નાણાવટી  
વેવણુ લેજેરે તું સુપડલુ,

[૪૨]

તારા ભવનુ તે ભાગ્યુ હુ ખલડું  
 અમારી જાનમા આવ્યા પારેખરે,  
 વેવણુ થાળ ભરી લાવો ખારકરે  
 અમારી જાનમા આવ્યા પારમીરે,  
 વેવણુ માડવે જડાવો આરસીરે,  
 અમારી જાનમા આવ્યા મુનશીરે,  
 વેવણુ બેસવાને લાવો ખુરમીરે  
 અમારી જાનમા આવ્યા સીધીરે, વેવણુ સીધી દેખીને બીધીરે  
 અમારી જાનમા આવ્યા હબમીરે, વેવણુ હબસી દેખીને લપસીરે  
 અમારી જાન-ણીએ પહેર્યા અમરરે,  
 વેવણુ માડવે બધાવો ખુમરરે  
 અમારી જાન-ણીએ પહેર્યા બસમારે,  
 વેવણુને પહેરવા આપોની અશમારે  
 અમારી જાનમા આવ્યા માગરીતરે,  
 વેવણુ કોચખા બધાવો પાઘડીરે

---

(૫૪)

છાંટણુ છાંટતી વખતનુ ગીત

છાટણીઆ ન છાટોરે સાળા  
 સાળોરે સાળોને વેગણુ જેવો કાળો  
 ખાસડે મારીને હેઠે બિતારો,

[૪૩]

આપીશરે તને ડગલો ને ડાટી  
ચરણીશરે તારા બાપની બેટી

---

(૫૫)

વર પોંકતી ગાવાનું ગીત

વેવણુ બિતરની તુ હેઠીરે, તારે પેટે પડીછે બેટીરે  
તારા ચુલા પછાડીરે ગારોરે, તને દીકરી જણ્યાનો વારોરે  
તારા ચુલા પછાડી ઇંટરે તને દીકરી જણ્યાની રીતરે  
તુ તો દીકરી જણીજણી થાકીરે, આબાકેરીની પેડે પાકીરે  
તારા ચુલા પછાડી કાદવરે તને દીકરી જણ્યાની આદતરે

---

(૫૬)

સાબેલેન હરગોરે સાચુ સાબેલુ તને ખાડવા બેઠંશુ  
ઇંડીપીંડી એનહગોરે માસુ, ઇંડીપીંડી તને સીરાવા બેઠંશુ.  
તરાકે ન હરગોરેસાચુ તરાકે તને કાતવા બેઠંશુ  
વેલણે નહરગોરેસાસુ વેલણુ તારે વણવા બેઠંશુ.  
સરીઆએ ન હરગોરેસુ સરીઆતો તારા બાપના પરીઆ  
રવઇએન હરગોરેસાસુ રવઇ તને વલોવા બેઠંશુ

---

[૪૪]

(૫૭)

ફલાણાભાઈની ઠી ગણીને નાચે, નહીં આવે જીઆવરને લેલાટરે  
ફલાણાભાઈ તમે કેડેને ચઢાવોરે, નહીં ભચકાયતો હેડેને પછાડોરે  
હેડે ભગ્યે કેળનો ખુપેરે, પ્રલાણી વેવણુએમીને તમે ભડોરે

(૫૮)

મોટાનુ દળ આવ્યુ દળ આવ્યુ રે માડવામા ન સમાયુ ન સમાયુ રે  
જીઆવરને આવ્યા વીર', માડવેમેકાવો સીરા,  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા જાન લાવ્યારે  
જાનમાતો આવ્યા મોટા, જળ ભરી લાવો લોટ',  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા જાન લાવ્યારે  
જાનમાતો આવ્યા મીઠી, મીઠી દેખી વેવણુ મીઠી,  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા જાન લાવ્યારે  
જાનમા તો આવ્યા સુનસી, માડવે મુકાવો ખુરમી,  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા જાન લાવ્યારે  
જાદરણીએ પેડેયા અમર, માડવીઆને આવ્યા તમર  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા જાન લાવ્યારે  
જીઆવરને ડોકે કડી, માડવામા વેવણુ વડી  
કેસરીઆ જાન લાવ્યા કેસરીઆ જાન લાવ્યારે

[૪૫]

(૫૯)

એક કેવડો જગ જેવડોરે  
 એ કેવડાનુ નહીં મુલરે એ કેવડે રાના કુલરે  
 અમારે મોટાનું સાજન આવશે, તમારો માડવો દેખીને લાજશે  
 અમારા હાથી ઉતારો હાટ શેરી અમારા ઘોડાને ઘોડાની  
 ઘોડાતરે  
 અમારા જાનૈયા ઉતારો રગ મહોલરે જાદરણી ને અવાસ  
 કેલામરે  
 અમારા જાનૈયાને જમાડો ખાજ લાડવા, જાદરણીને ગળ્યો  
 કસારે

(૬૦)

એકલીલી તે લીલી લીલડીરે, લીલડા જડી પત્ર પલાણુ ભલેભલે  
 કેરે આંચોરે રાણોરાંણુઓરે, નથી આંચોરે સુલતાન ભલેભલે  
 કન્યાએ ખાપને પૂછીયારે, નગરીમા આવડા શાશોર ભલેભલે  
 વીરા આંચારે શત્રુધનતણુરે, કુવરઆંચારે સત્યવાન તણુરે  
 તેઓ સેર આવડા શા રગ ભલેભલે  
 ભત્રીજા આંચારે ફલાણુભાઈ તણુરે, ભાણેજ આંચારે  
 ફલાણુભાઈ તણુરે, તેઓસેર આવડા શારંગ ભલેભલે

[૪૬]

(૬૧)

એક લીલી તે લીલી લીલડીરે, જગ લીલડી  
લીલા જડિય પલાણુરે જગ લીલડી  
અમારા જનૈયા ઉતારે વાડી ખગલા,  
જાદરણીને રૂડા રગ મહેલ જગ લીલડી  
અમારા જનૈયા જમાડો મેસુર હલ્લવા,  
જાદરણીને રૂડા પકવાનરે જગ લીલડી  
અમારી જનમા આળ્યા સાજન મોટા મોટા,  
વેવણુ જળી ભરીને લાવો લોટારે મોટા જગ લીલડી.

---

(૬૨)

વરરાજ માયરામાં બેસવા જાય ત્યારે ગાવાનું  
જીયાવર અરણુ મરણુ કરી ચાલ્યારે,  
જઇને સાસુની સોડમા બેઠારે  
સાસુ તારૂ મોટું પુન્યરે, તુ તો જમાઇ પામી રતનરે  
તડકે બેરીને તપ કીધારે  
ત્યારે અમારા મોટાના કુવરને પામ્યારે

---

(૬૩)

કંસાર ખાતી વખતનું ગીત  
છોરીને ગળ્યોરે કંસાર ન ભાવેરે, છોરીતેલ ને તુવેર આવેરે  
છોરી તે કાચે માગ્યુ પાનરે, તારો આપ તે રખડ્યો ગનરે,

[૪૭]

છોરી તે કાચે માગ્યો કાચો રે તારો મામો અહીંયાથી નાઠારે.  
છોરી તે કાચે માગ્યો ચુનો રે, તારો વીરો તે હૈયાનો ચુનો રે.  
છોરી તે કાચે માગ્યા અડધારે, તારા માડીએ ખાધા ગડદારે.

( ૬૪ )

ભાંચે ટીંબે કારેલા વેડાયા મારા જાયાવરરે  
વીંટી ભેડા ગમે તો ગમાડો મારા જાયાવરરે  
નહીંતર એની વીંટી પાછી આપો મારા જાયાવરરે  
આજકાલ કયા ભાઈ વેચાય મારા જાયાવરરે  
છોકરા છેયા વ્યાજમાં ડુલી ભરે માગ જાયાવરરે  
આજકાલ ફલાણી વેવણ વેચાશે મારા જાયાવરરે  
ત્યારે અમારી વીંટી પુરી થાશે મારા જાયાવરરે

( ૬૫ )

**મગળફેરા પ્રતી વખત ગાવાનું ગીત.**

આગળ માગ જાયાવર ચાલે ને પાછળ છોરી દોડે,  
કાંચે છોરી તુ કાંચે દોડે તારી માને કામણ આવડે,  
કૈ'તીક આવડે.

હથેલીમાં હરણ નચાવે ને જગમાં દીવડા બાળેરે,  
કામણ કરીને ફલાણી વેવણ ઉપરવાડે નાઠારે  
નાસતા ને ખોસતા એનો છંડડીઓ ભસથોરે

વાડરે ઓળગતા એને પગે કાટો લાગ્યોરે  
 સુરત શેઢેરના વાલદા તેડાવો ને પગનો કાટો કડાવોરે  
 માણેકચોકમા માહેરા બધાવો ને ચકલા વચ્ચ ચારીરે  
 ડાકેણ સાકેણ મગળ ગાશે ને ભુત વળાવા જશેરે  
 ભુતને તો આણા આંખા ને પ્રેત પરણી જશેરે  
 પ્રેતના તો પેટમા દુખ્યા ને આપડો લઈ ઘેર જશેરે  
 આપડાને તો તાવ આવ્યો ને જીયાવર ઘેર લઈ જશેરે

(૬૬)

### માયરા આગળ ગાવાનું ગીત.

આજ સખા આણુદ વદ્યો મારા મનમારે  
 વેવા તે મળીયો વૃદ્ધવનમારે વરઘોડે ચઢીયા સે આનદ તનરે  
 સામેલા સોહી એને બાળમુકુદરે વરઘોડે ચઢીયા આનદકારીરે  
 પોકવા આવ્યા કન્યાની માડીરે પેરણ લાવ્યા રેશમની સાડીરે  
 જમણા હાથમા લાવ્યા ઝારીરે, ડાળા હાથમા લાવ્યા થાળીરે  
 સળીઓ મોનાનોએ સ પુષ્પત્રાકરે, હવેહરીના હરગીને તાણાનકરે  
 સંપુટ શીરપરથી ઊતારોરે, હવેહરીને માયરે બેમાડોરે  
 મામાજી કન્યાને પધરાવોરે, લાવીને માચી ઊપર બેમાડોરે,  
 હવે ત્યાતો પડીય.ને તેરેગાઠરે, હવે ત્યાતોહોયરે ત બોળડોછાટરે,  
 રતન કચન ત્યા દીવડાબળકેરે, કન્યાહાથે ચુડાનેકંકણ ચળકેરે  
 વરદેખી હરખયુછે માહેરેરે કન્યા દેખી હરખયુછે સાસરીયુરે



રૂક્ષમણી મૈયેરીએથી આવ્યારે, સાસુપુછે પગે લાગણુ શુ લાવ્યારે  
હુતો મારાપુન્ય થકી વર પામીરે, નથીએમા કોઇ રીતની ખામીરે  
નથીમારા બાપ એવરસોધ્યારે, નથીમારો માડીએએવર પોક્યારે  
નથી મારા વીરાએ છાટણીઆ છાટ્યારે, નથી મારી ભાભીએ  
હાથે વાળા વાટ્યારે,

મામાએ પુન્યેને પધરાવ્યારે, પુન્યના પાનેતર વણુવ્યારે  
કાકાએ કુળ જોઈ કન્યા દીધીરે, કોડના કોકરવા ઘડાવ્યારે  
માતા મેતો દેવને ચઢાવ્યા ગજરારે, તે પુન્યે વાસુદેવ સરખા  
સસરારે

માતા મેતો દેવને ચઢાવ્યા જાસુરે, તે પુન્યે દેવકીજી સરખા સાસુરે  
માતા મેતો દેવને ચઢાવી હળદીરે, તે પુન્યે સુભદ્રા સરખી નણુદીરે  
માતા મેતો દેવને ચઢાવ્યા હારરે, તે પુન્યે કૃષ્ણ સરખા ભરથારરે

(૬૭)

જીઆવર પાટ ખેઠા ડોલે, નવરંગી વીજણોરે  
માગે વીટી જોડ ચાર, નવ રંગ વીજણોરે  
.. ફેલાણા ભાઈ કયા થકી લાવે નવ રંગ વીજણોરે  
કયા ભાઈ રાતે ખાતર પાડે નવરંગ વીજણોરે  
..... એટલે જાગ્યા ઝવેરી બાપ નવરંગ વીજણોરે  
અબ્બુ નલાલને ચોર કરી બાધ્યા નવરંગ વીજણોરે  
... મહીન્દ્રલાલ છોડાવે ઘેર જાઉં નવરંગ વીજણોરે

[૫૦]

(૬૮)

અમે હરાળ આદાળી મેવારે, અમે આવ્યા તે વહુ વર લેવારે  
અમે વહુ વર લાઇ ઘેર બાસુરે, તમે રહેશો તે મોડા વકાસીરે  
અમે આવ્યા તે વરની બેનરે, તમે રહેશો તે એમના એમરે  
અમે આવ્યા તે વરની માસીરે, તમે રહેશો તે મોડા વકાસીરે  
અમે આવ્યા તે વરની ફાઇરે, તમે રહેશો તે આસુડા લોઇરે.

---

(૬૯)

ઝારા ઉપર ઝારીરે લાઇ ઘેર જઇએ વહુ થઇ અમારીરે  
લાઇ ઘેર જઇએ  
અમારા કહ્યા કરશેરે લાઇ ઘેર જઇએ  
એની માના મો પર અધસેરે લાઇ ઘેર જઇએ

---

(૭૦)

સાડી ઓરાડે ત્યારે ગાવાનુ ગીત.

જુઓ જુઓરે લોકો આ સાડી, એતો મોટાના ઘરની  
આ સાડી  
એતો ઓઢાડનારી છે હમોહમ, ઓઢનારીમાં નથી કાંઇ ઢંગ  
જુઓ જુઓરે લોકો આ સાડી, એતો મોટા ઘરની આ સાડી,  
એતો ઓઢનારી છે લાલશુભાલ, ઓરાઢનારી છે દેશનો  
જીતાર,

[૫૧]

(૭૧)

કોરી મોરી આગરડીને સોપારીનો કટકો, મોસાળ લગન તેમાં  
 ફલાણીનો શો લટકો,  
 વેવા વીતશે, કાડી મુકશે, નાક વઢાયે ચટકો.  
 સોનાની સળાઈ એન માડવે રમતી જાયરે, ફલાણા વેવાઈતુ નાક  
 વઢાયુ જન ભુખી જાયરે,  
 છોકરા રડશે, મારવા પડશે, મોટા દેશે ગાળરે. .

(૭૨)

આદોરે પટ હઈ ઊગીયો, ઊઝ્યો ઉઝ્યો માજમરાત,  
 આદોરે કીધુરે આદરણું કેને તે પરસાળ  
 જત્યારે જત્યારે જ્યાવર જત્યા ઉપરઢાલ વગડાવો.  
 હાચારે હાચારે ફલાણા વેવાઈ જિપર હાલ્યા ફાડાવો  
 ધીએ તાબારે વીસ તાવડા જિપર વળી આરે પ્રીણ  
 જાઆવર કુંવર પરણાવતાં, દુશ્મન ખાય અફીણ,  
 આરે સુરત શહેરને ચોટેરે, માગી ન મળેરે છાસ  
 અરે પીજારારે ફલાણાએ અણ માગી આપીરે આજ.  
 જત્યારે જત્યારે જ્યા વર જત્યા જિપર વળ વગડાવો  
 હાચારે હાચારે ફલાણા વેવાઈ જિપર ગધેડા ભુકાવો  
 લોક એસતારે એટલે' એ વર નહીંરે પરણેસ  
 એજ લોકોના દેખતાં જ્યા વર પરણીને જાય. -

[૫૨]

આરે સુરત શહેરને ચાટે માઝ્યો ન મળે લોટ  
જીયા વર કુવર પરણાવતા હુશ્મન કરડેરે હોઠ

---

(૭૩)

કન્યા વળાવતી વખત ગાવાનું ગીત  
તમારી નાની મોટી સભાળીને, લેભેરે અમારારે  
જાનૈય'ને દોશ ન દેશો.  
ફલાણી જેન મામરે જાયભેરે સોહિરગ, માડી વળાવવાને  
જાયભેરે સોહિરગ'  
બાપને દોને આશીશ ભેરે સોહિરગ, વીગને અવિચળ ઘાટ  
ભેરે સોહિરગ  
જેન વળવ'ને જાય ભેરે સોહિરગ,  
જીપર મુજબ નામ દઈને ગાવું

---

(૭૪)

છોરી તારૂં અણુવરીયું કાડી મેલ કે અણુવરીયું લજવાયું રે  
છોરી તારા ભાઈને કાડી મેલ કે અણુવરીયું લજવાયું રે  
નાક સામું ભેજી તો નકડું દેખાય કે અણુવરીયું લજવાયું રે  
પગ સામું ભેજી તો લગડું દેખાય કે અણુવરીયું લજવાયું રે  
હાથ સામું ભેજી તો હુંડું દેખાય અણુવરીયું લજવાયું રે

/

[૫૩]

(૭૫)

તારાઠીંગલા પોતીયા લેને લાડી ચાલ હવે વેહેલી  
મારૂં સાજન ખોટી થાયરે લાડી ચાલ હવે વેહેલી  
તારો ભાઈ ભડીઆરોરે લાડી ચાલ હવે વેહેલી  
તારી બેન ચેણુરે લાડી ચાલ હવે વેહેલી  
તારી મામી માછેણુરે લાડી ચાલ હવે વેહેલી  
તારી કાકી કોલણુરે લાડી ચાલ હવે વેહેલી.

---

(૭૬)

ખારી કુઈના બે પાટીયારે મીડી ફેઈના બે બોલડારે  
જે બોલ બોલ્યા હતા ફલાણુરે તે બોલ ચઢ્યા પરમાણુરે  
જે બોલ બોલ્યા હતા ફલાણુરે તે બોલ ગયા ગુની ખાડમારે  
ઉપર મુજબ નામ દઈને ગાવું

---

(૭૭)

છેયારે છોકરારે ફલાણી બેનને કોઈ ગાથો નહીં.  
એતો બેગમની બલાડી છે, બે ગોળીનો ચડવો છે.  
જીયા વંદની માસી છે, લાડવાઈની કાકી છે

---

(૭૮)

કડકડી આળડી વીંટીરે, બેન ફલાણાભાઈની બેટીરે

[૫૪]

બાપે તે ધરમેને પરણાવ્યારે, ધરમના ધરણીઆ ઘડાવ્યારે,  
કાકાએ તે કોડે પરણાવ્યા રે, કોડના કોકરવા ઘડાવ્યારે,  
મામાએ પુન્યેને પધરાવ્યારે, પુન્યના પાનેતર વણાવ્યારે,  
ફલાણી વેવણુને ચોટી દીધાની ટેવરે, ચોટી દેશેને લાડવાઈ રડશેરે  
પ્રલાણાને મીઠાસ કરવાની ટેવરે, મીઠાસ કરશેને લાડવાઈ રડશેરે  
ફલાણાને થોડુ બોલાની ટેવરે, થોડુ બોલશેને લાડવાઈ રડશેરે

(૭૬)

કન્યા વળાવીને આવતી વખત ગાવાનુ ગીત  
માડવે ફટકે અજવાળારે દીવડી કયા ગઈરે  
આવ્યો હતો નગર ધુતારો કે લાખેણી બાડી લઈ ગયોરે  
આવ્યો હતો સુરત શહેરનો ચોર કે લાખેણી લાડી લઈ ગયોરે

(૮૦)

વઢાગીરીને દહાડે ગાવાના ગીત.  
પ્રથમે શ્રી ગણપતીના નામ લીજે, પછી તો વેવાનો  
આરભ કીજેરે  
ગણપતીને બેસણે માડોને માટ, લાડવાઈ પેહરે કોરા ઘાટરે  
ગણપતીને ચડાવે કરેણા, લાડવાઈ પેહરે કોરા ઘરેણારે  
ગણપતીને ભાવે ધી ગોળ ને ભાખરી, લાડવાઈ કરે  
ગણપતીની આકરીરે,

ગણપતીને દુધ કુર પીરસો કસાર, લાડવાઈ જીત્યાં તે  
 સઘળો સંસાર  
 ગણપતીને બેસણે માડોની મુઠા, લાડવાઈ પહેરે તે કોરા ચુડારે  
 કાળી બાણીરે લાડવાઈ, તમારા સાકળા ઘણેરા હેબેરે  
 પીળી બાણીરે લાડવાઈ, પીચુ સાથે પ્રીત ઘણેરી હોબેરે  
 રાતી બાણીરે લાડવાઈ તમારામા રાજ ઘણેરાં હોબેરે  
 લીલી બાણીરે લાડવાઈ તમારામા લીલા ઘણેરી હોબેરે  
 ઘોળી બાણીરે લાડવાઈ તમારામા ધન ઘણેરું હોબેરે,  
 લાડવાઈ પરણીને નીચુ જીએ નીચા આબલીયા શા મોહ્યારે  
 જીયાવર પરણીને ઉચુ જીએ ઉચા તાડલીયા શા મોહ્યારે  
 લાડવાઈ ગોરા ગોરારે, ગોરા ગોરા ગોકુળીઆ મા રમતારે  
 ગારા ગોરા મા એને ધવડાવ્યારે ગોરા ગોરા ફેઈએ નામ પાડ્યારે  
 ગોરી બેને હાલેરા ગાયારે, ગોરા બાપે તે રમાડ્યારે  
 જીયાવર કાળા રે કાળા, કાળી કરબળીમા રમતારે  
 કાળી માએ તે ધવડાવ્યારે કાળી ફેઈએ નામ પડ્યારે  
 કાળી બેને હાલેરા ગાયારે, કાળા બાપે તે રમાડ્યારે

(૮૧)

વાડકી વાડકી વાડકી નર નાગરવેલ ફલાણાની બૈયર લાડકી  
 નર નાગરવેલ  
 આછાં તે પટીઆ પડાવબે નર નાગરવેલ, સાબુએ તે મોડા

[૫૬]

ધોવડાવળે નર નાગરવેલ,  
ફેન્સી અંખોઠા વખાવળે નર નાગરવેલ, મુખાઈની વેણી  
મગાવળે નર નાગરવેલ  
મોડા પર તે પાઢીડર લખાવળે નર નાગરવેલ, ઉપરથી ચશ્મા  
પહેરાવળે નર નાગરવેલ  
ફેન્સી બદન પેરાવળે નર નાગરવેલ, ગજવામા રૂમાલ  
અપ વળે નર નાગરવેલ  
આછા તે સળુ પહેરાવળે નર નાગરવેલ, હાથમા ઘડીઆળ  
બધાવળે નર નાગરવેલ  
હાથમા છત્રી અપાવળે નર નાગરવેલ પગમા તે ખુટ  
પહેરાવળે નર નાગરવેલ  
વળી રૂમાલમા સેન્ટ છટાવળે નર નાગરવેલ, એટલુ કરીને  
ગોરી આવળે નર નાગરવેલ  
પાલખીએ બેસીને આવળે નર નાગરવેલ  
વેવાઈને માડવે નચાવીશુ નર નાગરવેલ  
નાચ્યાની આપીશ નાસરી નર નાગરવેલ, ખુધ્યાની ખેટી  
બદામ નર નાગરવેલ,

---

(૮૨)

અમારે શુરૂ ને તમારી વરીઆળી એ બેઠને  
પરજીવો વેવાઈઓ



[૫૭]

અમારાંરે ફલાણીભાઈ ને તમારીરે ફલાણી વહુ એ બેઉને  
 પરણાવે વેવાઈઓ,  
 સંપેરે ચાલે નવી પ્રીત કરીએ, નવી પ્રીત કરીએ નવે  
 ઘેર જઈએ,  
 સુરત મુકીને મુખાઈ જઈએ, ફલાણી સાસુ મુકીને ફલાણી  
 સાસુ કરીએ.

(૮૩)

અમે કાસીના લોકો હરી ભજ લે  
 અમે માતા નહી હતા હ-ની ભજ લે  
 ફલાણીએ ગાઈને ગવડાગ્યા હરિ ભજ લે

(૮૪)

અમદાવાદી છાયલા જરાનપોરી છીંટ,  
 કુવા કાઠે કેવડે! તે વાએ વાકે થાય  
 જીઆવરના બાપનો હથેલી દોડયો જાય, જીણા માફજ હોર જ  
 રાખાની ટોચલીને હીંગનો વધાર,  
 જીઆવરના બાપ તો દેશના સરદાર, જીણા માફજ હોરાજ,  
 ગોપીપરાને ચકલે ગડગડ ઘે ડવેલ જાય  
 માહે નાખો ચુદડી લાડકડી સાસરે જાય, જીણા માફજ હોરાજ  
 કાઢવની તોડીને કાઢાનો વધાર,

[૫૮]

નવી વહુના બાપ કાકા દેશના ઉતાર, જીણા મારૂં જી હોરાજ  
સુરત શહેરને ચકલે ગડગડ ગાડા બાય  
માહે નાખો સાદડી ફલાણી વેવણ નાતરે બાય, જીણા  
મારૂં જી હોરાજ

ઝોરડામા સસરા પરસાળે દીઝેર જેઠ  
હળવે હળવે ચાલો ગોરી પગની વાગે ઠેસ, જીણા મારૂં જી હોરાજ

---

(૮૫)

ભલા ગાજે છે, ભલા વરસે છે ભલા તાપી કરાડા ધરસે છે  
કેળ પાણી તે ઉનેરા થાય છે મારા કચા ભાઈ કેડ ધોવા બાય છે  
કેડ ધોઈને વહેલા આવે છે પેલા વેવાઈ તે પેરામણી પેરાવે છે  
હમારા સાલને સેલા મુકાવે છે એના ભવના મસોના ઝોરાડે છે

---

(૮૬)

દાખડે ક કુડા ધોળાયરે વહુવારૂ તમને આછી આછી પીયળ કડાવું  
તારા બાપનુ ઘર મુકરે વહુવારૂ તને સમરાનું ઘર બતાવુ  
તારી માડીની સોડ મુકરે વહુવારૂ તને સાસુની સોડ દેખાડુ  
તારી દાદીનાં હેત મુકરે વહુવારૂ તને ડોસી સાસુના  
તસકા દેખાડું  
તારી ફોઈના અંસા મુકરે વહુવારૂ તને શ્રી દેવીના હેત દેખાડું

---

[૫૬]

(૮૭)

જેવો ચદ્રમાનો ઉઢાળો મેઘાડખર ગાજે  
તેવો ફલાણીનો પુલાવો મેઘાડખર ગાજે  
સારી સારી રીતભાત કરીશુ મેઘાડખર ગાજે  
રીતભાનની કહાડી લડરે મેઘાડખર ગાજે  
ફલાણી વેવણુ નાક વાહાડો મેઘાડખર ગાજે  
નાકે કીધી રસી મેઘા ડખર ગાજે  
પ્રલાણી વેવણુ નાક વાડો ઘસી મેઘાડખર ગાજે  
નાક તે ઉપર ઉગ્યો પીલોરે મેઘાડખર ગાજે  
પ્રલાણી વેવણુને કાડો ટીલોરે મેઘાડખર ગાજે.  
ઉપર મુજબ ફેરવીને ગાવુ

(૮૮)

સોહો રથનાગર કેવડો બે લાલ  
કેવડે રાતા પુલ મેરે લાલ, કેવડાનાં નહીં મુલ મેરે લાલ  
આગળથી ફલાણી વેવણુ કુલતા બે લાલ  
સારી સારી સાડીઓ આપીશુ બે લાલ સાડીની કાડીલડ મેરે લાલ  
ફલાણી વેવણુ નાક વાડો ચડ મેરે લાલ।

(૮૯)

સોનેકી સીસી બાવા ફપેકા ખ્યાલા, મધ પીઓ માસ લાડવાઈ  
મત બાલા કે ચાલો સોદાગર લોકો સાહુ જોવા જઇઓ.

[૬૦]

સાહ જોવા જઇએ બાવા રાહ જોવા જઇએ, પેલારે વેવાઇના  
 પવાડા ગાઇએરે ચાલો.  
 પવાડા ગાઇએ તે શાને મ ટે, વરઘોડો અધારે લઈ આવ્યા  
 તે માટે, ચાલો.  
 રગ રસ મહોલમા મુકી છે આરસી, પેલી વેવણને લઈ ગયા  
 પારસી, ચાલો સોદાગર લોકે। સાહ જોવા જઇએ.

(૬૦)

વહુવર ઘેર આવે ત્યારે પોંકતી વખતનુ ગીત.  
 જસોદાજી પુરણ ભાગ્ય તમારારે બારણે ઉભા વહુવર તમારારે  
 પોકી લ્યો વહુ વરને ઘરમારે, કાકણ ઝળકે છે વહુના કરમારે  
 છળકતી વહુને છોગાળો આવેરે, વસુદેવના મદીરમા સોહાવેરે  
 જસોદાજીએ ભર્યા ભડાર ઉઘાડ્યારે, વરવહુને સોળે  
 સણગાર પેરાવ્યારે.

ઉપર મુજબ ધરનાના! નામ દઈને ગાવું

(૬૧)

વહુવર ઘેર લઈ જતી વખતનું ગીત.  
 જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવું, જીરે ગણપત લાગવું પાંચ  
 સીંદૂરીરે ચુદડી.  
 જીરે માસે કાતીરે કોકડી જીરે છ માસે કાત્યું પાસે  
 સીંદૂરીરે ચુદડી

[૬૧]

હરે વાણે! ઘણે! છે રે માળવે હરે તાણે! પુરો શુભરાત  
 સીંદુરીરે ચુદડી  
 હરે રંગરેજ વાડેરે રંગાઈ, હરે રંગરેજ બોલ્યા બેલ,  
 સીંદુરીરે ચુદડી  
 હરે આવોને બેન બેસો ઓટલે, હરે કેવી પડાવીશુ ભાત  
 સીંદુરીરે ચુદડી.  
 હરે માળવે હસતીરે પુતળી, હરે ખાજલી ઓની ભાત,  
 સીંદુરીરે ચુદડી  
 હરે કયાભાઈએ ચુદડી વસાવી હરે કયાભાઈએ ખરચાળ્યા  
 દામ, સીંદુરીરે ચુદડી  
 હરે ઓઢી પેહેરી નવી વહુ સચર્યા, હરે પૂછો નગરના  
 લોક, સીંદુરીરે ચુદડી

(૬૨)

માતા લેવા જાય ત્યારે પુલ વખતનુ ગીત  
 રાહેલમાનો સરોરે સોરભતો  
 રાહેલ પુલ કોણે કરીરે  
 ફલાણાભાઈની ફલાણી વહુ તો રાહેલ પુલ કરીરે

[૬૨]

(૬૩)

માતા લાઇ આવતી વખતે ગાવાનું ગીત  
રાણી રાંદેલ આવતા બાણીતીરે, હુતો સેવના પાટ મડાવતીરે  
હુતો નાળીએરે અરધ દેવડાવતીરે, હુતો દુધડે ભિમરા  
ઘોવડાવતીરે  
હુતો ઘીના દીવડા અજવળનીરે, રાણી રાંદેલ આવતા બાણીતીરે

---

(૬૪)

પુછલડું કયા વળગ્યુરે મારા કુવર કોડીલા  
એરે પુછલડાને ચાક બેઠશું, ચમરી બેઠશું, ગોફણીએ  
હીરની દોરીરે, મારા કુવર કોડીલા.  
એરે પુછલડાતે સાડી બેઠશું, બદન બેઠશું, રૂમાલનો  
નહીં પારરે, મારા કુવર કોડીલા.

---

(૬૫)

મીઠળ છોડતી વખતનું ગીત  
તારી દોરડીઓ દશ ગાઠકે લાડી દોરડો નવછુટે  
તારા બાપનો બાપ તેડાવકે લાડી દોરડો નવછુટે  
તારો ભાઈ ભડીઆરો તેડાવકે લાડી દોરડો નવછુટે  
તારો મામો માછી તેડાવકે લાડી દોરડો નવછુટે  
તારો કાકો કોળી તેડાવકે લાડી દોરડો નવછુટે

તારી એન ચેણુ તેડાવકે લાડી દોરડો નવહુટે

(૬૬)

આવા બિનાળાના હહાડાકે ઊરી વીજણોકા ન લાવી  
 આવા ચોમાસાના હહાડાકે ઊરી છત્રીકા ન લાવી  
 આવા સીયાળાની હહાડાકે ઊરી ગોઢડાકા ન લાવી  
 મારા જીયાવર સુવાળાકે ઊરી વીજણોકાં ન લાવી  
 મારા જીયાવર સુવાળાકે ઊરી છત્રીકા ન લાવી  
 મારા જીયાવર સુવાળાકે ઊરી ગોઢડાકા ન લાવી

(૬૭)

આરતી

મારેતે આગણે કુર્ચરે રન્યાદેવ, ધુટણસમ જી પાણીરે રન્યાદેવ  
 ઘાટડીઆળા નાહવારે ખેઠા, આદિતની ઘર નારરે રન્યાદેવ  
 બિધરિગ તુધ રગલાલ કેસખો, મથુરામા મોઘેરો વેચાયરે રન્યાદેવ  
 કેળ કાતળીઆને આખાપાતળીઆ, ખડખુચા છેલાયરે રન્યાદેવ

(૬૮)

માટલીએ મગદાળ પોસભરી ચોખા ચોરીઆરે,  
 આદીતને જમવાનો વાર, રાણીરાદેશ આલ્યા રસણેરે  
 રસણે ન જઈએ ઘરની નાર, પોતીકાં ઘર રળીઅ મણારે

[૬૪]

રાધીએ સાકને દાળ પીચુરે, પીછવીએ પોતા તણુરે,  
રાધીએ સાકને દાળ છેડે જમાડીએ આપણુરે

(૯૯)

મારી આગળી ઘાટી રાદેલ પુળ કરતારે  
મારા ચીર ચીગટાયા રાદેલ પુળ કરતારે  
મારી છાખડીએ ઘસાઇ રાદેલ કુલડે વધાવતારે  
અખોડા રે લચીઆ રાદેલ પાચ પડતારે  
હુ તો જાઉંરે કાસી ત્યારે જઇતે તપ કરૂરે  
માયુ ધણીઓના રાજ અખડ હેવાતન ઘાટડીરે  
માયુ પુત્ર પરીવાર વહુ આવે પાચ લાગતીરે

(૧૦૦)

પાન કુલે ભરી છાખ તો અગરની દાખડીરે  
આદીતને જમવાનો વાર રાદેલ રાધ્યા રાધણુરે  
આસઠ દીધારે વધાર આસઠ રાધ્યા રાધણુરે  
ઊઠો રે સ્વામી ભોજન કરો હું છડી રે ઊતાવળીરે  
આદી તને ચઢી રીસ રાદેલ માર્યા સોટીએરે  
રાદેલને ચઢી છે રીસ મહીએર આલ્યા રૂસણુરે  
લીધા આગલાં ટોપી રામૈઆ લીધા પારણુરે  
દીએર મનવા બચ લાલી કેવા રૂસણુરે



[૬૫]

તમ વિના સુના અવાસ રામૈઆ વીના સુના પારણારે  
તમ આવે વસે અવાસ રામૈઆ વસે પારણારે

## આરતી

(૧૦૧)

નાળીએર દીજેરે વિપ્રને છે રૂડાને કાજ રન્યા દેવ  
ચલ્લીએ ચલ્લાને વારીયો, એ ઘેર માળો ન ઘાલ્યા રન્યા દેવ  
જેસેણુ જેમીને વારીયા એ ઘેર જોમન જોમે રન્યાદેવ  
એ ઘેર વાળ્યા વસે, કણવટ અપવિત્ર હોય રન્યાદેવ  
સસારાએ દીધારે મેણુલા, અમકુળ વાધ્યો વંશ રન્યાદેવ  
સાસુએ દીધારે મેણુલા રસોઈ અપવીત્ર હોય રન્યાદેવ  
જેઠેરે દીધારે મેણુલા, દેરાસર અપવીત્ર હોય રન્યાદેવ  
જેઠાણીએ દીધારે મેણુલા, વડ સાથે વાજ કહેવાશે રન્યાદેવ  
દીએરે દીધારે મેણુલા, લાલી યુસેડીઆના કોડ રન્યાદેવ  
દેરાણીએ દીધારે મેણુલા, લ લીજી લત્રીજીના કોડ રન્યાદેવ  
નણુને દીધારે મેણુલા, લાલી રાખલડીના કોડ રન્યાદેવ  
સ્વામીએ દીધારે મેણુલા, ઢીંગી સોખાર ન માય રન્યાદેવ  
પાગટે મેલોરે પણુકા, સોડમા રમે જે સાંપ રન્યાદેવ  
અઢીગજ જોમશેરે કાપડુ, ત્રણ ગજ કેડનો લોક રન્યાદેવ  
રડતી રસમસતીરે નીસરી, જઈ ઉભી બાપ અવાસ રન્યાદેવ  
બાપે તે પડા વજડાવીઓ, માડીએ ન કહ્યાં મારાપેટ રન્યાદેવ

લાલી ન લાગ્યારે પાવલે, વીરાએ ન કર્યા પ્રભુમ રન્યાદેવ  
 બેનરે બેઠારે ગોઠડી સૈયરે ન પુછી રે વાત રન્યાદેવ  
 રડતી રસમસતીરે નીસરી, જઈ ઉભી સરોવરની પળ રન્યાદેવ  
 ભર્યાં રે સરોવર સુકાઈ ગયાં, બગલા દીએ રે શ્રાપ રન્યાદેવ  
 રડતી રસ મસતીરે નીસરી, જઈ બિલી આબડીઆની ડાળ  
 રન્યા દેવ

ફળ્યો ફુલ્યો આબો સુકાઈ ગયે, કોયલ દીએ રે શ્રાપ રન્યા દેવ  
 રડતી રસ મસતીરે નીસરી, બિલી મુળરાજ અવાગ રન્યાદેવ  
 મુળરાયે આખ્યારે મુળીઆ, લાણે આખ્યા લાણુ દેવ રન્યાદેવ  
 મુરજે આખ્યોરે સુરીઓ, આદીને આખ્યા રૂડા પુત્ર રન્યાદેવ  
 હમતીને રમતીરે નીસરી, જઈ ઉભી આબડીઆની ડાળ રન્યાદેવ  
 સુકોરે આબોરે લેરાલે, કોયલ દેરે આશીષ રન્યાદેવ  
 હસતીરે રમતીરે નીસરી, જઈ ઉભી સરોવરની પળ રન્યાદેવ  
 સુકારે સરોવર લેગલે, બગલા દેરે આશીષ રન્યાદેવ  
 હસતીને રમતીરે નીસરી, જઈ બિલી બાપ અવાગ રન્યાદેવ  
 બાપે તે પડોરે વજડાવીઓ, માડીએ કહ્યા મારા પેટ રન્યાદેવ  
 લાલીતે લાગ્યારે પાવલે, વીરાએ કર્યા પ્રભુમ રન્યાદેવ  
 બેનરે બેઠારે ગોઠડી, સૈયરે પુછી બે વાત રન્યાદેવ  
 સસગએ કડાવીરે મોકલ્યા, વેલ મોકલાવુ કે પાલખી રન્યાદેવ  
 શુ કડ વેલને પાલખી, સાલે તમારા બેલ રન્યાદેવ  
 હમતીને રમતીરે નીસરી, જઈ બિલી સસરા અવાગ રન્યાદેવ

નમરાએ વાળ્યારે મેણુલા, અમકુળે વાઢ્યો વસ રન્યાદેવ  
 નાસુએ વાળ્યારે મેણુલા, રસોઈ પવિત્ર હોય રન્યાદેવ  
 જેઠે તે વળ્યારે મેણુલા, દેરસર પવિત્ર હોય રન્યાદેવ  
 જેઠાણીએ વળ્યારે મેણુલા વડનાતે પુત્રવતી રન્યાદેવ  
 દીએરે વળ્યારે મેણુલા, પોત્યા બુસેટીઆના કોડ રન્યાદેવ  
 દેરાણીએ વાળ્યારે મેણુલા, પોત્યા ભત્રીજાના કોડ રન્યાદેવ  
 નણુદે વાળ્યારે મેણુલા, પોત્યા રાખણીના કોડ રન્યાદેવ  
 સ્વામીએ વાળ્યારે મેણુલા હવે થઈ પતળી છોગ રન્યાદેવ  
 અધગજ જોઈશેરે કાપડુ, સવાગજ કેડનો લક રન્યાદેવ  
 પાગટે મેલો પછેરડા, સેડમા રમે રૂડા પુત્ર રન્યાદેવ  
 લીંખ્યાને શુધ્યરિ ઝોરડા, પગલ તે સીધરાજભાઈ પડે રન્યાદેવ  
 સુખડી કરી કરી ઘર ભર્યા, રાડા તે કોણુ કરેશ રન્યાદેવ  
 ચોખ્યા પખાળ્યારે આવલા, મુખડા તે ફલાણાના લોહે રન્યાદેવ  
 સરોવર પાણીડા સચર્યા, છેડા તે માહુદેવ પ્રમાદ બલે રન્યાદેવ  
 ચલ્લીએ ચલ્લાને મોકલ્યો, એ ઘર માળો ઘાલો રન્યાદેવ  
 એઘેર છોડાવસે, ચલ્લી ચણારો પામે રન્યાદેવ  
 • જોસેણુ જોસીને મોકલ્યા, એવેર જોસ જોજો રન્યાદેવ  
 એ ઘર છોડાવમે કણુવટ પવિત્ર હોય રન્યાદેવ  
 નાળીએર દીજેરે વીપ્રને, છોડાને કાજ રન્યાદેવ



[૬૮]

(૧૦૨)

અદન ભરી છે તળાવડી, મોતીડે બાધી છે પાળરે  
રન્યાદેવની આરતી  
ઇશ્વર ધુએગે ધોતીઆ, પાર્વતી પાનીડા નીહારે  
રન્યાદેવની આરતી  
હાગે ધુએરે સ્વામી ધોતીઆ, છ ટામે દક્ષણીના ચીન્દે  
રન્યાદેવની આરતી

---

(૧૦૩)

મતા વાડીમા રેલછેલ મોગમે, માતા અમને આપોરે કોદાળી  
હુ તો વાડીએ રોપવાને બહુ, રન્યાદેવની આરતી  
માતા હમને આપોરે ઘડુલો, હુ તો વાડીએ સીંચવાને બહુ રે  
રન્યાદેવની આરતી  
માતા અમને આપોરે દાતરડી, હુ તો વાડીએ નીદવાને બહુ રે  
રન્યાદેવની આરતી  
માતા અમને આપોરે ટોપલી, હુ તો કુત્રડા વીણવાને બહુ રે  
માતા અમને આપોરે દોરીઓ, હુ તો ચોનરા ગુથીને લાવુ રે  
રન્યાદેવની આરતી  
મારા સદેશ માને કાજ, રન્યાદેવની આરતી



(૧૦૪)

તાળા તે કેરા તરલાણા, કૃષ્ણજીએ આખા રોપીઓરે  
 આખો દુધડે સીંચાય જેમ આવે ઝીણી કુપળીરે  
 જાજરીઆ વડ હેઠ સાસર વાસણી વીસમેરે  
 રોઇ રોઇ ભર્યારે તળાવ ડુસકે ભર્યારે બે કોડીયારે  
 તાપીરે વેળુરે માત આદીતે રથ બેડીઆરે  
 રથે બેસી પુછેરે વાત કેમ રૂએ સાસર વાસણીરે  
 કેરે તાડ મેયર દુર કેરે તારી સાસરી દોહલરીરે  
 નથી માડ મેયર દુર નથી મારી સાસરી દોહલરીરે  
 એક માડ સોએકનુ સાલ, બીજુ તે વાઝનુ મેણકુરે  
 ટાળુ ટાળુ સોએકનુ સાલ વાઝ બધાવીશ પારણુરે

(૧૦૫)

પુપડે રચ્યારે કમાડ, શીખ ડે ઘોળ્યા ઓરડારે  
 આદીતને જમવાનો વાર, રાહેલ રાધ્યા રાધણુરે  
 બત્રીસી રસોઇની થાળ ચોસેઠ રાધ્યા રાધણુરે  
 તેત્રીસ દીધારે વઘાર પાસેઠ રાધ્યા રાધણુરે  
 બિના પાણી ટાઢલા થાય હુ ખરીરે બિતાવળીરે  
 બિડો સ્વામી અ ગોળ કરોરે  
 આદીતને ચઢીએલી રીસ, રાહેલ માર્યા સોટીએરે  
 લીધા આડણુ લીધા ટોપીએરે

કેડે લીધા રામૈયા પુત્ર રન્યા દેવની આ-ની  
 તમ વિનાસુના અવાસ, રામૈયા સુના પા-ણાડે  
 તમ આવી વસોરે અગસ રામૈયા વસે પારણારે

(૧૦૬)

લાવો લાવોરે સુપડા તલ સોહીએ,  
 મારા ઘેલા ગોવિદને તલ જોઇએ  
 લાવો લાવોરે દોહોણી ગાય દોહીએ,  
 મારા ઘેલા ગોવિદને દુધ જોઇએ  
 અજવાળી કે હિણી નિર્મળી,  
 ગોરી તમ જેવડી ટોળે મળી  
 ત્ય કે હુ મારે મદીગ હતી,  
 ત્યારે અતરિક્ષથી નારદ આવ્યા,  
 તે તો પારીજતકનુ પુલ લાવ્યા  
 શેપો શેપોરે કૃષ્ણજીને આગણીએ,  
 કુલ પુટ્યારે દસ પાખડીએ  
 ત્યારે કૃષ્ણજીએ જોયારે ખેડ આખડીએ,  
 સૌ કોઇને આપ્યા મભારી,  
 સત્યભામાને મેઢ્યા વિસારી  
 અખોલડા લીધા નહીં ખોલુ,  
 કાળા કૃષ્ણજીની સાથે નહીં ખોલુ

[૭૧]

દેવકીજીના બારા સાથે નહીં જોલુ  
 વીજળીના વીરા સાથે નહીં જોલુ  
 દેવકીના વાહાલા સાથે નહીં જોલુ,  
 અખોલડા લીધારે નહીં જોલુ  
 સૌ કોઈને મેલ્યા વિસારી,  
 સત્યભામાને મેલ્યા વિસારી,  
 જોલડા લીધારે હસી જોલુ,  
 કાળા કૃષ્ણજી સાથે હમી જોલુ

( ૧૦૭ )

બગલું ઓ આવે ઓ બચરે, બગલુ ફેગટ ફેરા ખાયરે  
 બગલુ કંઈ વહુને લઈ બચરે, પાછળ કયા ભાઈ દોડયા બચરે,  
 બગલુ ફલાણી વહુને લઈ બચરે, પાછળ ફલાણાભાઈ દોડયા બચરે  
 ઓ મારી ઐરીને લઈ બચરે, તારૂ પછતર ફેગટ થાયરે,  
 ઓ મારા પૈસા ખોટા થાયરે, ઓ મારા છોકરા રવડી બચરે,  
 હુ તો પરણ્યો તે થયુ ફેકરે, મારા નાણાં ખેડા ફેકરે

( ૧૦૮ )

સરસ્વતી સ્વામીને વિનવુજીરે ગણપતિ લાગવું પાય  
 મ હિર માળીઆની માછલીજીરે  
 કયા ભઈ તે ગામ સીધાવ્યાજીરે, કંઈ વહુ અન્ન ન પાય

[૬૨]

મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 ફલાણા ભાઈ ગામ સીધાવ્યાજરે ફલાણી વહુ અન્ન ન ખાય  
 મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 દુધ સાકરની રાધી રાખડીજરે, ઘીમા ફાળી ફાળી ખાય  
 મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 પાડાતે સરખી વહુ પાતળી જરે, ભલી ભાદરવાની લેસ  
 મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 ફલાણી વહુએ છાના કાગળ મોકલ્યારે ઘેર આવો ફલાણાના વીર  
 મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 તમવિના સુનામદીર, મદિર માળીઆની માછલીજરે  
 તમવિના સુના શયુગાર, મદિર માળીઆની માછલીજરે

( ૧૦૯ )

હાહારે કે ચોરી છોખ'ધની, હાહારે કે ખેઠક મોટાની,  
 હાહારે કે કયા ભાઈ ખેઠા છે, હાહારે કે કઈ વહુ પાન લાવે છે  
 હાહારે કે ફલાણાભાઈ ખેઠા છે, હાહારે કે ફલાણી પાન લાવે છે  
 હાહારે કે લાવતા વાર લાગી, હાહારે કે સોટીઓ સાત મારી  
 હાહારે કે પાટુઓ પાચ મારી, હાહારે કે તમાચા ત્રણ માયા  
 હાહારે કે માહેળા શા માટે, હાહારે કે વાર લાગી તે માટે  
 હાહારે કે વાક નથી હમારે, હાહારે કે વાક છે ફલાણાભાઈનો  
 હાહારે કે તેણે મને બોલાવી, હાહારે કે તેમા મને વાર લાગી



[૭૩]

(૧૧૦)

ખત્રેણુ વાડાની ખત્રેણુ લાલ હિંદવાણી  
 ખત્રેણુ આવી બેઠી ગોખ લાલ હિંદવાણી  
 તે તો સાવિત્રીની સોઝ લાલ હિંદવાણી  
 કોશીક છાના પેડા લાવે લાલ હિંદવાણી  
 પેલી ખત્રેણુને ખવડાવે લાલ હિંદવાણી  
 સાવિત્રી ખારીએ બેસી રૂએ લાલ હિંદવાણી  
 એની સાસુ આસુ લુએ લાલ હિંદવાણી  
 વહુ વર આવડીશી પેર લાલ હિંદવાણી  
 ખત્રેણુ કાલે જશે ઘેર લાલ હિંદવાણી  
 આપણે કરીશું લીલા લેડેર લાલ હિંદવાણી.

(૧૧૧)

||ગ વાવોરે ભાંગ વાવોરે, મારા ફલાણા દીએરજી ભાગ વાવેરે  
 ||ગ સીંચોરે ભાગ સીંચોરે, મારા દહેરી દીએરીઆ ભાગ સીંચોરે  
 ||ગ ધુટોરે ભાગ ધુટોરે, મારા દહેરી દીએરીઆ ભાગ ધુટોરે  
 ભાગરે અગ્રેજી ભાગ, ભાગરે અમદાવાદી ભાગ  
 ભાગ ચડી, ભાગ ચઢી છે, નથી ચઢી  
 પ્રલાણુ'ને ભાગ ચઢી છે નથી ચઢી



[૭૮]

(૧૧૨)

કયા ભાઈની ગોરી ગોરાંરે એ ધણીના રાજ  
કાળા ભાઈની ગોરી ગોરાંરે એ ધણીના રાજ  
પેટે પડસુદી ઊતરે એવના સરસે કાજ  
કયા ભાઈની ગોરી કાળીરે એ ધણીના રાજ  
ફલાણા ભાઈની ગોરી કાળીરે એ ધણીના રાજ  
વાસે ધરીડાં ઉતરે કલેડાના સરસે કાજ  
કયા ભાઈની ગોરી નીચીરે એ ધણીના રાજ  
ફલાણાભાઈની ગોરી નીચીરે એ ધણીના રાજ  
પાનીએ વામીદા વાળમે સાવરણીના સરસે રાજ  
કયાભાઈની ગોરી બીડીરે એ ધણીના રાજ  
ફલાણાભાઈની ગોરી બીડીરે એ ધણીના રાજ  
સીઆળે એઢેને પાથરે, ગોઢડાના સરસે કાજ

(૧૧૩)

(માતા વદા કરતી વખતે ગાવાનું ગીત.)

સમી સંધ્યાએ નીસર્યાં, દેવ કયા જઈ વસસો  
વસસુ તે આખા આબલી, વસીસુ સરોવરની પાળ  
વસીસુ તે કયા ભાઈને ઓરડે, જે ઘેર મીઠા બોલી નાર  
વસીસુ તે ફલાણા ભાઈને ઓરડે, જે ઘેર મીઠા બોલી નાર  
મીઠડા બોલેને મન વસે, લગીલગી લાગેરે પાથ

[૭૫]

પાયે લાગીને શું માગીયા, માઆ ધણીના રાજ  
અખડ હેવાતન ઘાટડી, લાવ્યા પુત્ર પરીવાર

---

(૧૧૪)

રાદેલ રહો રહોરે, તમને કયાભાઈ મનાવે  
રાદેલ રહો રહોરે, તમને ફલાણુ ભાઈ મનાવે  
રાદેલ રહો રહોરે તમને ચીરના ચદરવા  
રાદેલ રહો રહોરે તમને સીંદુરના જલેઆ  
રાદેલ રહો રહોરે તમને તાખાના તરભાણુ  
રાદેલ રહો રહોરે તમને સુનાના માકળીઆ  
રાદેલ રહો રહોરે તમને મોતીના અખ્યાણુ

---

(૧૧૫)

(માતા વળાવીને આવતી વખતનું ગીત.)

એમ ન બાણુશે માત પુણને પાછા વળ્યારે  
પુરી તેવી પુરી મારી આસ રહીને તે કરે રળીઆમણારે  
ફલાણુભાઈની પુરી આસ, ફલાણી વહુના પોહોતા મનોરડારે

---

( ૧૧૬ )

નવાનગરથી વાદરોરે આવ્યો  
કયા ભાઇનુ ઘર પુછતોરે આવ્યો

કઈ વહુએ દીધાં માનરે વાદરા  
 ડાયાભાઈનું ઘર પુછતોરે આઠ્યો  
 ગ ગા વહુએ દીધા માનરે વાદરા  
 નવડાવી ધોવડાવીને પાટલે બેસાડયો  
 આખ આજીને ટીલડોરે કાડયો  
 એટલે આઠ્યા ડાહ્યાભાઈરે  
 ફટ ગધેડી તે વાદરો ઘાલ્યો  
 શુ રૂપાળો વાદરો શુ ઘાલ્યો  
 શુ છોગાળો વાદરો શુ ઘાલ્યો

---

( ૧૧૭ )

વીરા રણજણ પાકીરે બોરડી ઉપર આબલા  
 વીરા કયા ભાઈરે હીંડોળે, કઈ બેન ખોળા ધરે  
 વીરા હળવે હળવે હીંડોળ ફાટસેરે ચુદડી  
 બેન ફાટે તો ફાટવા દે અવર ઘણેરડી  
 બેનને આણુરે દક્ષણ ચીર, ચોળી ચાપાવરણી  
 વીરા ઘોઘાને! ઘોડો અણાવ, નવર ગ ચાખખો  
 વીરા રણજણ વેલ જોતરાવ ગાદી મસરૂતણી  
 વીરા એમ કરી ખડેન વળાવ, બેન સાસરવાસરે  
 વીરા નીત્ય નવા પગરણુ, માડ આવુ મૈયરડે



[૭૭]

(૧૧૮)

રાજ દેવડી ઉપર નેખત વાગે છે,  
 કેસરીએ વાગેરે કયા લાઇ પરણે છે  
 કઇ વહુ ઉપરરે ખીણ આણે છે,  
 કેસરીએ વાગેરે ગધેડાલાઇ પરણે છે  
 રૂડી વહુ ઉપરરે ભુંડી આણે છે,  
 ગોરી વહુ ઉપર કાળી લાવે છે  
 થોડા બોલી ઉપરરે બહુ બોલી લાવે છે,  
 ભણેલી ઉપરરે મુખી લાવે છે

વલણ

સાસુના જયારે સોકય શીદ લાવ્યા,  
 નણ્નીના વીરારે સોકય શીદ લાવ્યા!

(૧૧૯)

રાજદેવડી ઉપરના વાડામા તે વાળ્યો વાલોળીઓરે  
 કઇ વહુને મુકી રખેવાળરે, ચાહલો લલ સોહામણોરે  
 વાડામા તે વાળ્યો વાલોળીઓરે, નવી વહુને મુકી રખેવાળીરે  
 ચાહલો લાલ સોહામણોરે  
 વાલોળીઆને બકરા ચરી ગયારે, નવી વહુને લઇ ગયા ચોર,  
 ચાહલો લાલ સોહામણોરે  
 મટુભાઈ હેયાના લોળા થયારે, ખાપની કોટે વળગી રાયારે,

[ ૭૮ ]

ચાદલો લાલ સોહામણારે  
ના રોઇશ ના રોઇશ દીકરાંરે, કાલે પરણાવુ ખીજ નારે,  
ચાદલો લાલ સોહામણારે  
ખીજ પરણીને ખાપ શુ કરૂ નહી આવે નવી વહુની તોલરે,  
ચાદલો લાલ સોહામણારે

(૧૨૦)

નાની શી વાણીઆની હાટકીજરે, કયા લાઇની ગોરી ચાટણીજરે,  
મારા ચઢુલાઇની ગોરી ચાટણીજરે,  
ધી ખાવા ગઇતીરે, ગોળ ખાવા ગઇતીરે,  
તાનુડી તુટીરે, મા મને મારીરે, મારી નથી પણ હાટકીજરે,

(૧૨૧)

એરે મોટી હેડ રમવા કેમ આવે,  
લાખાલાઈ લાગે કેડ રમવા કેમ આવે,  
એને મોટો સાહો કે રમવા કેમ આવે,  
સાસુજીએ માર્યો પાયો કે રમવા કેમ આવે  
એને મોટી આડી કે રમવા કેમ આવે  
લાખા લાઇ મેલે કાઢી કે રમવા કેમ આવે



[૭૮]

(૧૨૨)

એના સોડીઆમા સાપ લાલ હિંદવાણી  
 તે તે પૂલાણી વહુનો આપ લાલ હિંદવાણી  
 એના ચેટલામા ચોર લાલ હિંદવાણી  
 એના અબોડામા મેર લાલ હિંદવાણી  
 એના માદળીઆમા ચીઠી લાલ હિંદવાણી  
 એને કામણ કરતી દીઠી લાલ હિંદવાણી  
 એતો કયા ભાઈની નાર લાલ હિંદવાણી  
 એતો ફલાણા ભાઈની નાર લાલ હિંદવાણી

(૧૨૩)

મેરી પોતુ મેંદી પોતુ જાય, એક હલાવુ ત્યારે ડાળા હાલે  
 ચાપ સહીઅર મેદી લેશેરે  
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું જે વાચીદા વાળી મેલ  
 મે ભોળીએ એમ જણ્યું કે સાવરણી બાળી મેલ  
 સહીઅર મેદી લેશેરે  
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું જે પાણી લરી મેલ  
 મે ભોળીએ એમ જણ્યું કે મેડા દોડી મેલ  
 સહીઅર મેદી લેશેરે  
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું જે રાધણ રાધી મેલ

[૮૦]

મેં લોળીએ એમ બણ્યુ કે ચુલો ખોદી મેલ  
 સહીએર મેદી લેશેરે  
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું જે ગાયો દોહી મેલ  
 મેં લોળીએ એમ બણ્યુ કે ગાયો છોડી મેલ  
 સહીએર મેદી લેશેરે  
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું જે કોડમા દીવો મેલ  
 મેં લોળીએ એમ બણ્યુ કે સોડમા દીવો મેલ  
 સહીએર મેદી લેશેરે  
 સોડ બળે, સાસુડી બળે, લીમડો લેડેરે બાય  
 સહીએર મેદી લેશેરે

(૧૨૪)

ડાસીની સુવ વડ આવી, ડાસો લાવ્યો સુઠ  
 ડાસીને તો લાવે નહીં ને ડાસો મગડે મુછ  
 વહાલા બીજનારે મારી ચુદડીના ચોર  
 ડાસીની સુવ વડ આવી, ડાસો લાવ્યો કેપરા  
 ડાસીથી તો ચવાય નહીં, ને ખાય છેયા છોકરા  
 વહાલા બીજનારે મારી ચુદડીના ચોર  
 ડાસીની સુવ વડ આવી, ડાસો લાવ્યો ખજુર  
 ડાસીને તો લાવે નહીં ને લઈ ગયા મજુર  
 વહાલા બીજનારે, મારી ચુદડીના ચોર



[૮૧]

નાનુ સરખુ મધેડુ ને તેનું લાખુ ખુંછ

વગર વાકે ઘેરી મારે તેની વાઢો મુછ

વહાલા ભીજનારે, મારી ચુંદડીના ચોર

નાનો સરખો રેડીએ ને, તેને લાખુ ત્રાક,

ખાયલો હોય તે ખાઈએ મારે તેનું વાઢો નાક

વહાલા ભીજનારે, મારી ચુંદડીના ચોર

( ૧૨૫ )

હસ્તિનાપૂર થકી પત્રજ આપ્યું, વાસુદેવે તે પોતે વચાવ્યું,

માના દેવકી કહે મારે જાણુ, જીવણજીને મોકલોરે મોસાળુ

સુદીર વરને મોકલોરે મોસાળુ-૧

બળભદ્ર બધવનીરે જોડ, તમે તેડી ચાલો રણછેડ

જેમ પોહોચે બેનીજના કોડ જીવણજી સુદીર-૨

તેડી ચાલો એદવ અકુર, સાથે બદવ સઘળારે શુર

નથી હસ્તિનાપુર કાઈ દૂર જીવણજી સુદીર-૩

ઉગ્રસેન એશીપેર બેલે, નહિ ધર્મ તણે કોઈ તોલે,

જાણુ સગા સબધીને બેલે જીવણજી સુદીર-૪

પાંચ પાડવ હાસ તમરા, એ તો વહાલા સગારે અમારા

તમે જાઓને જુગના અધારા. જીવણજી સુદીર-૫

શ્રી કૃષ્ણ કહે મારે જાણુ, જઈ સગા સમો તારે ચાણુ

પાંડવો હેર પગરણ આપ્યું. જીવણજી સુદીર-૬

રાય સાડયા તે ચણની રીતે, પુરૂષોત્તમ સાડયારે પ્રીતે  
 હરી લઈ ચાલ્યા નવનીધે જીવણજીં સુદીર૦-૭  
 વિવિધ વસ્ત્ર લીધા અતિ સાર, ચીર ચુદડી મુકતાફળ હાર  
 ખીજ સાથે લીધા સણગાર જીવણજીં સુદીર૦-૮  
 સોળ સહસ્ર એકસો નેરે આડ, મર્મીઆ ઠકરાણીના ઠાઠ  
 સુલદ્રાજી જીએ છે વાટ જીવણજીં સુદીર૦-૯  
 સત્યભામા ને જાળુરેવતી, રાણી રૂક્મણીનેરે રેવતી  
 સાથે લક્ષ્મીજીનેરે રતી જીવણજીં સુદીર૦-૧૦  
 સાથે સુલટ મળ્યાછેરે જોડે, છપ્પનકોટી જાદવ ચડ્યા છેડે  
 વાજે ઢોલ દુહાંલીની જોડે. જીવણજીં સુદીર૦-૧૧  
 રથ રેવંત ઝાકઝમાળ, ધોરી કોટે છે ધુધરમાળ  
 આવી પહોંચ્યા છે દીનદયાળ  
 જીવણજી આવીય રે મોસાળે, સુદર વર આવીયારે મોસાળે-૧૨  
 આવી પહોંચ્યા છે અતરજામી, ત્યાતો ધર્મ રહ્યા શીશ નામી  
 મળ્યા મેહોના નરસૈયાના રવામી  
 જીવણજી આવ્યારે મોસાળે, સુદર વર આવીયારે મોસાળે-૧૩

---

 (૧૨૬)

હસ્તિનાપુત્રી પત્રજ આવ્યુ, વાસુ દેવે તે પોતે વચાવ્યુ,  
 પાંડવો ઘેર પગરણ આવ્યુ, મોહનજીને મોકલોરે મોસાળુ,  
 જીવણજીને મોકલોરે મોસાળુ ૦-૧.

વિપ્ર વધામણી લઈ આઝ્યા, કાગળીઆ શ્રી કૃષ્ણજીને વંચાઝ્યા,  
લઈ વાસુદેવજી પાસે આઝ્યા, મોહનજીને મોકલોરેં  
જીવણજીને—૨

એટલે બોલ્યા તે દેવકી માત, તમે સાલળો શ્રીકૃષ્ણ વાત,  
મોઘી બેનીને અવસર બ્રાત, મોહનજીને જીવણજીને—૩.

હવે કૃષ્ણ કહે મારે જાણુ, જાતવ કુળમા સરવેને કહાણુ,  
માતા દેવકી કહે તત્ક્ષણુ જાણુ મોહનજીને જીવણજીને—૪

ઉગ્રેસન એણીપેર બોલે, ના આવે ધર્મ તણે કેઈ તોલે,  
જાણુ સગા મજાધીને બોલે, મોહનજીને જીવણજીને—૫

(૧૨૭)

મોહનજીએ મોકલ્યુ રે મોસાળુ, જીવણજીએ મોકલ્યુ રે મોસાળુ.  
મારૂં મોસાળું મલપતુ આવે, મેઘાડખરની પેઠે ગાજે,  
મોહનજી જીવણજી

મારૂં મોસાળું આઝ્યુ રે શેરી, મેતો કુલડા નાખ્યા છે વેરી,  
મોહનજી જીવણજી

મારૂં મોસાળું આઝ્યુ રે પોળે, મેતો નાળીએર વધેયા છે બેડે,  
મોહનજી જીવણજી

મારૂં મોસાળું આઝ્યુ છે ખડકી, મારી દુઝણી ઝોટો ભડકી,  
મોહનજી જીવણજી

[૮૪]

મારાં આવ્યા છે જામ લોભઈ, મેં તો ધળકે શુ સેવ ઝોસાવી  
 મોહનજીં જીવણજીં  
 મેં તો જોળલે ખાડ પીરસાવી, મારી નાની નણદ રીમાવી,  
 મોહનજીં જીવણજીં  
 નણદી આવડો ન કરીએ હાડો, નહીં દેખાડું પોળકે પડો,  
 મોહનજીં જીવણજીં  
 નણદી આવડો ન કરીએ ટેક, નહીં દેખાડું પૈયો એક,  
 મોહનજીં જીવણજીં  
 નણદી આવડું ન કરીએ ઝાઝુ, મારા વીરા વડે હું તો ગાજુ,  
 મોહનજીં જીવણજીં.

(૧૨૮)

ચચગ ઘોડીરે ચાલતી મથુરા શેઆઈ,  
 ઘોડી તારા ઉર તુર નાતડા, પાયે મેટી લગાઈ,  
 ઘોડીએ ચઢે! વર લાઢણા, તમારી જોડે ચતુનાઈ,  
 કન્યા પુછેરે વર લાઢણા, ઘોડી કયાએ મગાઈ,  
 હમારા દાસજી રગ મહેલમા, ચલદાર ભેટ લઈ આવ્યો

(૧૨૯)

ઉંચા નીચા મહેલ ચણાવો, ઝરખા મુકાવીએ મારા રાજ  
 બારસાળે બ રીઓ મુકાવો, ઝરખે મુકાવો જાળીઆ મારા રાજ

મોટાભાઈ બેસે બળીએ, મોટી વહુ બેસે બારીએ મારા રાજ  
 બિઠો મોટાના વહુવાર હુકકો ભરી આપીએ મારા રાજ  
 પાવલાનો પાસેર તબાકુ મુલવ્યો મારા રાજ  
 અડધાનો અચ્છેર તબાકુ મુલવ્યો મારા રાજ  
 પોણાનો પોણોસેર તબાકુ મુલવ્યો મારા રાજ  
 રૂપીઆનો શેર તબાકુ મુલવ્યો મારા રાજ  
 પાવલાનો પાસેર તબાકુ તમે પીઓ મારા રાજ  
 અડધાનો અચ્છેર તબાકુ તમે પીઓ મારા રાજ  
 પોણાનો પોણોસેર તબાકુ તમે પીઓ મારા રાજ  
 રૂપીઆનો શેર તબાકુ તમે પીઓ મારા રાજ  
 મોટી વહુને ચઢીએલી રીસ હુકકો પછાડીઓ મારા રાજ  
 હુકકો ગયો આકાસ, ચલમ પડી ચોકમા મારા રાજ  
 હુકકો જડયો ઝઝે હિરે ચલમ જડી ચુનીએ મારા રાજ  
 હુકકાના હબાર ચલમના ચારસે મારા રાજ  
 મોટીભાઈને ચઢીએલી રીસ તમારો મારીયો મારા રાજ  
 મોટી વહુને ચઢીએલી રીસ મહીયર આલ્યા રૂસણે મારા રાજ  
 લીધા આડણુ લીધી ટોપી કીકાભાઈ લીધા કેડમા મારા રાજ  
 પહેલેને રૂસણે ફલાણુ બાલીજી પધાર્યા મારા રાજ  
 બીજે ને રૂસણે તારાબેન પધાર્યા મારા રાજ  
 ત્રીજેને રૂપણે ફલાણુ બાલીજી પધાર્યા મારા રાજ  
 બિઠો મોટાના વહુવાર મોટા ઘર આપણારે મારા રાજ

[૮૬]

તમારાંને દીઝેર હજારી તેણે તમારો મારીઓ મારા રાજ  
 ચે.થેને રૂપણે સ્વામીજી પધાર્યા મારા રાજ  
 હાથમા બેવડ રાસ, સડાસડ ઉતર્યા મારા રાજ  
 હુ તમારા ઘરની ગુલામ હવે ન જાઉં રૂસણેરે મારા રાજ  
 હુ તમારા પગની પેજાર હવે ન જાઉં રૂસણેરે મારા રાજ

(૧૩૦)

બના લકાગઢ વહાણ પુરાવો રાયજાદા હો રગ લીધો છે.  
 બના ત્યાથી સોના અણાવો રાયજાદા હો રગ લીધો છે.  
 હાથીની અલુસે, દીવાની અલુસે,  
 ઘોડાને ઘમકે, બીંછુડાને ચમકે લઈ આવો રાયજાદા  
 રગ લીધો છે.  
 બના જીઆવરની પોચીઓ ઘડાવો રાયજાદા રગ લીધો છે.  
 (ઉપર મુજબ ચાર દેશના નામ લઈ ફેરવીને ગાવું)

(૧૩૧)

તમે એકવાર લકા જાઓ, ત્યા થકી સોના લઈ આવજો  
 રાયસીંગ મુજરો લો ઝીણી નથનો  
 એની નથને ઝાઝા મેાતી, એ તો અવળે ધુમટડે જોતીરે  
 રાયસીંગ મુજરો

[૮૭]

એની નયને ઝાઝા ખાખ, એ તો લાવ્યા લાડેકડીના ખાપરે  
રાયસીંગ મુજરે  
એની નયને ઝાઝા હીરા એ તો લાવ્યા લાડેકડીના વીરા  
રાયસીંગ મુજરે  
એની નયને ઝાઝા આખા, એ તો લાવ્યા લાડેકડીના મામારે  
રાયસીંગ મુજરે

( ૧૩૨ )

હારે બનાજી તમે શાનારે લોગી  
હારે બનાજી અમે દાતણના લોગી  
ફલાણાભાઈ દાતણીયા તોરી  
સાથ ચલાજિરે બનડા ઉભા તે રહોની  
હારે બનાજી તમે શનારે લોગી  
હારે બનાજી તમે ગાનારે લોગી  
હારે બનાજી અમે મરદનના લોગી  
પ્રલાણાભાઈ મરદનીયા તોરી  
સાથ ચલાજિરે બનડા ઉભા તે રહોની

( ૧૩૩ )

મુલતાનથી ઘોડીરે અ.વી, મુલતાનના વાજીત્ર લાવી  
ઘોડી ચાલે ત્યા કંકુના પગલા, ઘોડી રણહણે મોતીના ઢગલા

કયા ભાઈ તે લાખ કમાય, કઈ વહુને હરખ નહિ માય  
 કયા ભાઈ તે એણી ને ગેણી, કઈ વહુને સોનાની ગેણી  
 કયા ભાઈ તે ગામના મેતા, કઈ વહુના વાકા તે સેતા  
 કયા ભાઈ તે મેતા ને મુનસી, કઈ વહુને બેસવાને ખુરશી  
 કયા ભાઈ તે લાલ પાઘડીએ, કઈ વહુ કે'સળા ઘાટડીએ  
 કઈ બેનને પેરણુ સાળુ, કઈ બેન તે રીસનુ બાળુ  
 કયા ભાઈ તે આણી ને દાણી, કઈ વહુ તે ધરના ધણીયાણી  
 (ઉપર મુજબ નામ દઈને ગાવુ)

(૧૩૪)

કાસી દેશની ઘોડીરે, વાસો વણારસીમા વસીઆરે  
 બાધી છે ખાડરે, ગયાના ગબ્બરે તમે ગદાધરરે  
 તેણે રાયે ઘોડી મોકલાવીરે, ઘોડી આવી કયા ભાઈને કાજેરે  
 ઘોડી તારા રાતેરા પાવરે, ઘોડી લાવ્યા કઈ વહુના નાવરે  
 ઘોડી તારા રાતેરા દતરે, ઘોડી લાવ્યા કઈ વહુના કથરે  
 ઘોડી મખી આળડે હીરારે, ઘોડી લાવ્યા જીયાવરના વીરારે  
 ઘોડી મખી આળડે ખાપરે, ઘોડી લાવ્યા જીયાવરના ખાપરે  
 ઘોડી મખી આળડે સાકારે, ઘોડી લાવ્યા જીયાવરના કાકારે  
 ઘોડી મખી આળડે આબારે, ઘોડી લાવ્યા જીયાવરના મામારે  
 ઘોડી તારા રાતેરા વાનરે, ઘોડીએ ચઢે ગોકળો કાનરે



[૮૯]

(૧૩૫)

ગાડીમાં બેસી આવજોરે કુસમાવતી બેન  
આવજોરે કુસમાવતી બેન દેવા બેનોને દાનરે  
મોટરમાં બેસી આવજોરે હરીપ્રસાદ ભાઈ  
આવજોરે હરીપ્રસાદ ભાઈ દેવા બેનોને દાનરે  
વેલમાં બેસી આવજોરે નાની કાકી  
આવજોરે નાની કાકી દેવા ભત્રીજીના દાનરે  
સુખપાલમાં બેસી આવજોરે કમળા કાકી  
આવજોરે કમળા કાકી, દેવા ભત્રીજીના દાનરે

---

(૧૩૬)

કંઈ બેન તે વરના વખાણુ કરે એનો વર છે કુંભાર,  
તબોળીડોરે રંગ રાતો છે.  
હાથો તે ઘડતા નહિ આવડે, આકનો વાળ્યો છે ડાટ  
તબોળીડોરે રંગ રાતો છે.  
કંઈ બેન વરના વખાણુ કરે, એનો વર છે હજામ,  
તબોળીડોરે રંગ રાતો છે  
હજામત કરતા નહીં આવડે, અસ્તરાનો વાળ્યો છે ડાટ  
તબોળીડોરે રંગ રાતો છે.  
કંઈ બેન વરના વખાણુ કરે એનો વર છે ભડીઆરો,  
તબોળીડોરે રંગ રાતો છે

[૯૦]

રસે ધ તે કરતા નહીં આવડે, ચુલાનો વાજ્યો છે ડાટ  
ત બોળીડો રગ રાતો છે  
કર્ધ બેન વરના વખાણુ કરે, એનો વર છે ત બોળી,  
ત બોળીડો રગ રાતો છે  
બીડા તે વળતા નહીં આવડે, કાથા ચુનાનો વાજ્યો છે ડાટ  
ત બોળીડો રગ રાતો છે

---

(૧૩૭)

બનડાજીરે દીલ્લીને દરવાજે નોખત વાગે છે  
સુતી સાહેલી સહુ બગેરે, રાજ સાહેલીનો બનડો  
બનડાજીરે લકાગઢ વહાણુ પુરાવે  
બનડાજીરે ત્યા થકી સોના અણાવે, રાજ સાહેલીનો બનડો  
બનડાજીરે જીયાવર ગુલાબનો ગોટ્ટોરે  
બનડાજીરે બનડી બરાનપુરી છોગોરે, રાજ સાહેલીનો બનડો

---

(૧૩૮)

પહેલે જુમખડે મોરી રન્ના દેવ, ખીબનોસરોરે સોરભ રન્નાદેવ  
બહી લગી માળીડા હાટ રન્ના દેવ, લાવુ લાવુ ચોસેરા બે  
ચાર રન્ના દેવ  
દેરાણી રાદેલીને કાજ રન્ના દેવ, રાદેલ સાચા દેવ રન્ના દેવ  
ખીબે જુમખડે મોરી રન્ના દેવ, ચોથાનો સરોરે સોરભ રન્ના દેવ

[૯૧]

બાંજે લગી ટોસીડા હાટ રન્ના દેવ, લાવું લાવુ ચુદડી જે  
ચાર રન્ના દેવ  
દેરાણી રાદેલને કાજ રન્ના દેવ, રાદેલ સાચા દેવ રન્ના દેવ

(૧૩૯)

હાજી દુક ટોડાનીરે માળેણુ, માળેણુ આવો હમારે ઘેર  
માળેણુ રાજા રામની  
માળેણુ આવે ને બેસાને ઓટલે, માળેણુ કરાને મોગરડાન  
મુલ માળેણુ રાજા રામની  
હારે ભાજો હમારો મોગરો, અધલાખ મોગરડાના મુલ,  
માળેણુ રાજા રામની

માળેણુ એક સેરાને બે સેરાને ચોસેરા  
માળેણુ નવ સેરા શુથીલાવ માળેણુ રાજા રામની.  
માળેણુ ફલણી વહુ પોઢેરે ઢાલીએ.  
માળેણુ તુ પોઠ ઢાલીઆ હેઠ માળેણુ રાજા રામની  
માળેણુ ફલાણી વહુ રાધેરે લાપસી  
માળેણુ રમી જમી ઘેર બાઓ, માળેણુ રાજા રામની  
માળેણુ ફલણાભાઈ વણાવેરે સાડીઓ,  
માળેણુ ઓઢી પહેરી ઘેર બાઓ માળેણુ રાજા રામની  
માળેણુ પ્રલાણાભાઈ મઢાવેરે ચુડલા  
માળેણુ બાહ દેખાડતાં બાઓ! માળેણુ રાજા રામની

માળેણુ ફલાણુભાઈ આપેરે ખીડલા  
માળેણુ રંગે રસે ઘેર બાઓ માળેણુ રાજા રામની

(૧૪૦)

રાજનગર ગામરે કનક સેન ધામરે, પરદેશી પખીડો સચર્યો  
લાડણી સાલજતારે, મનડાને મળતારે મધુર વચન મુખે જિયર્યો  
રતનપુર ગામરે, જનકસીંહ નામરે, તેનો કુવર છે કોડામણો  
બેઠ તેનું રૂપરે, મ્હોટા મ્હોટા ભુપરે, વખાણે એવો રૂપાળો ઘણો  
ચૈદ્રવિધ્યામારે, સકળ કળામારે, કુવર પ્રવીણતા બહુધરે,  
પુન્ય હસે પુરૂરે, નહીં હોય અધુરૂરે, એવી કન્યા એને પરણસે  
સુણી એવા બોલરે, હરખી અ તોલરે, લાજતણ બોલી લાડણી.  
વીરા તારા વેણુરે, સુણ્યા સુખ દેણુરે, મારા મનમા મોહ લાગીયો  
જહા રતનપુર ગામરે, કર માફ કામરે, જ્યાં વસે સાહેબો  
સુહાગીઓ

ત્યા જઈ કડેજેરે નામ માફ લેજેરે, મળવાને ઇચ્છે ઘણુ.  
કાઈ બહાને આવોરે, મારે મન ભાવોરે, મુખડું નીહાળુ છું  
હું તમ તણુ

વદી એવી વાણીરે, અતિ ગ્રેમ આણીરે, વનીતાએ પ ખી વળાવીઆં  
ઝીડી આકાસમારે આવી કુંવર પાસેરે, સુભ સમાચાર સંભળાવીઆં

[૧૩]

સુણે! ધરી પ્રેમરે, કહાવ્યું છે તમનેરે, મળવાને આતુર  
ધણીધુરે,

---

(૧૪૧)

જીરે સરસ્વતીને વીનવું,  
જીરે ગણપત લાગવું પાંચ, લવેગી ઘોડી જવચરે  
ઊઠો ગોરાંરે ઊઠો ચામળા  
વીરા ઘોડીના થાઓ અસ્વારરે, લવેગી ઘોડી જવચરે  
વીરા ત્યાથી તે ઘોડી ચાલતી  
ઘોડી જઈ જીભી ગોપીપરે ઠેક, લવેગી ઘોડી જવચરે  
તમે ઊઠો ગોરાંરે ઊઠો પાતળા  
જેન સજેને સેળ શણગાર, લવેગી ઘોડી જવચરે  
તમાગ બાપે તે પગરણ માડીયા  
તમારી માડીએ તેડયા મોકલ્યા લવેગી ઘોડી જવ ચરે  
વીરા હું કેમ આવીશ એકલી,  
મારે ઇશ્વર સરખા ભરથાર, લવેગી ઘોડી જવચરે.  
તમારા ઇશ્વરને જેસવા ઘોડડા  
જેન તમને ધુધરીવાળી વેલ, લવેગી ઘોડી જવચરે.

---

[૯૪]

(૧૪૨)

પહેલો વધાવો મારે આવીઓ,  
 મેં તો મોકલ્યો લકાને દરબાર, વધાવો મારે આવીઓ  
 લકા ગઢ સોનારે નીપજે, ત્યાં ઘડી સોના મગાવીએ.  
 તેનારે સાકળા ઘડાવીએ, તે સાકળા કંઈ વહુને હાથ,  
 વધાવો મારે આવીઓ  
 કંઈ વહુ મોટારે ભાજ્ય તમતણા, તમારેને સાકળાવાળા  
 રાયરે વધાવો મારે આવીઓ.  
 મોટા ભાજ્યરે મારા સાસુના, જેણે જાયા સાકળાવાળા  
 રાયરે વધાવો મારે આવીઓ.  
 (ઊપર મુજબ બગડી, વીટી વગેરે નામ દઇને ગાવું)

(૧૪૩)

સાતસો સાઢણી સણગારો નીરો તેને નાગરવેલને ચારોરે  
 કાગળ કંકોતરીના લખાવોરે સોનેરી વરખથી તે શોભાવોરે  
 સનેહી સગાને તેડવાને કાજેરે, એક એક સાઢણી મોકલો આજેરે  
 પહેલી તો સાઢણી મુંબઇજયરે, બેન ઊપાદેવીને તેડા કરાયરે  
 બેનીતો પગરણુમા પહેલાં બેઇએરે, બેનીતુ કામનસરે કેઇએરે  
 બીજીતો મોકલો પાટણુગામરે, ફાઇબા સાવિત્રીને તેડાવા કમરે,  
 ત્રીજી સાઢણીકરી તૈયારરે, મોકલો મથુરાનગરી મોઝારરે.

કાકા ચંદ્રસેનને તેડી આવેરે, કાકી આવી કુટુંબ શોભાવેરે  
 ચોથી સાઠણી ચતુર સુભશુરે, મોકલો સુરત શહેર પ્રમાણુરે.  
 મામા રાસબિહારીને ત્યાં સોહાવેરે, મામા મોસાળા લગ્ન આવેરે  
 પાંચમી સાઠણી પચરગીરે, બાપ બહેનપુરમા તે બિમગીરે  
 માસી કુસુમને તેડવા માટેરે, વેગેથી મોકલો વેગળી વાટેરે  
 સકુટુંબ સહુને તેડી આવેરે, સહુઆવી માડવડો શોભાવેરે.  
 ચાહ લખો બેસી આ ઠામરે, રનેહી સગાનુ ન ભુલશો નામરે  
 રનેહથી સર્વને તેડાવોરે, આજ બિત્તમ અવસર આવોરે  
 ગોર ગોરાણી તેડાવો આ ઠામરે, દ્વીજવર જોશે શ્રી ઇન્દ્ર રામરે

(૧૪૪)

કોઇએ શ્રી કૃષ્ણ રમતેલા દીઠારે, જઇને કુલવાડીમાં પેઢારે  
 મોગરડો મરડીને લીધોરે, ચપેલી તે ચુડીને લીધીરે  
 સાહેલી તે સુધીને લીધીરે, એટલે અવ્યા માળેણુ રાણીરે  
 પેલા કૃષ્ણને બાધ્યા તાણીરે, એડલે આબ્જાસોદા માડીરે  
 ના મારીસ માળેણુ રાણીરે, તમને આપીશ નવરગ સાડીરે

(૧૪૫)

નાગર પીઠી.

:

ત્યાતો શુ'કહેવજીકરે વિચાર, તમે સાબળો પરિક્ષતરાયરે  
 મારી પુત્રી તને શુ'ધાય બાળા તુ કેમ રૂવેરે  
 સર્વે સખીઓ મળી સૌ સગરે, રક્ષમણીએ કર્યો પ્રપચરે

વરૂંતો વાસુદેવનહન, નહીતર મારી દેહ તબુરે  
 મેતો સૈયરમા પાડી હોડરે પાર્વતીને નમુ કન્નેડરે  
 મને પુજતાં નહી આવે કેડકે ઊમીઆ રૂઠ્યારે  
 મે તો ધાવતા વછોડયા બાળકે, જુડા ચડાવ્યા આળરે  
 ક્રોધને જુડી દીધી ગાળકે તેપાપ મને નડ્યારે  
 મે તો ફાડીસરોવરની પાળકે, મેતોમોડી આખલીયાની ડાળકે  
 કોઈની જુડીપુરી હશે શાખકે, તે પાપ મને નડ્યારે  
 મારા પુર્વ જન્મના પાપરે મારી અખળાને બધુ બ્રાત્ત  
 મારી માને શ ને કયો ત્યાગકે, વિદાતાએ શું લખ્યું  
 રૂક્ષમણીએ તેડાવ્યા વિપ્રકે, તમે જાઓ દ્વારકા શ્રી કૃષ્ણ  
 મારૂ કારજ કરજો સિધ્ધ, વહેલા પધારજોરે  
 ભટ વિપ્ર કયો વિદાયરે, વાટે શુકન સંગ થાયરે, હરિહરિ ઉચરેરે  
 સુકન મળી સ્વચ્છી ગાયરે, સોહાસેણ બેડુ ભરી જાયરે  
 વિપ્ર વેદ ભણી ઘેર જાયરે, હરિહરિ ઉચરેરે  
 આરમીયો તે વાડીમા સુતોરે, જાજ્યો જઈ દ્વારીકા પોચોરે હરિહ  
 કોણ પ્રાદ્ધણ કોણ આપ્યા, કાગળીયા તે શાના લાવ્યાં  
 હરિહરિ  
 પહેલાં પ્રાદ્ધણ આસન દીજે, પછી વાત વિચારી દીજે, હરિહરિ  
 પહેલાં પ્રાદ્ધણ જળ લોટાદીજે, પછી કાગળ વાચીને લીજે, હરિહ  
 પહેલાં પ્રાદ્ધણ ભોજન દીજે, પછી વાતની ગોઠડી કીજે. હરિહરિ  
 પહેલાં પ્રાદ્ધણ મુખવાસ દીજે, પછી સારી શીખમણ લીજે, હરિહ



મોઁકલ્યો તમારીરે કન્યાએરે, રૂકમૈયો કરે છે અન્યાયરે હરિહરિ  
 શિશુ પાળ આવ્યો લઈજાશે, દેશ દેશમા વારતા થ શે, હરિહરિ  
 સ્વામી ગરૂડ પલાણીને આવો, જાહવની સેના સાથે લાવો હરિહરિ  
 ડેરા દીધાજી અગિકા ઓડે, રૂક્ષમણી ગોખ ચઢીને જીએ હરિહરિ  
 રૂક્ષમણી ગોખ ચઢી ચઢી જીએ રામ કૃષ્ણ કરીનેરે રૂએ હરિહરિ  
 આરે દિશા થઈ અજવાળીરે, મારે, કયા ગઈ દિવાળીરે, હરિહરિ  
 એટલે આવ્યાં જનની ભ તરે, કયાં રૂઓરે નાના બાળરે  
 પીડી પેડીજી આખની માહે કે, મા મને ખરખરેરે હરિહરિ  
 અગેથી ઊતારીરે ચોળી, ચુડી કાકણ નાખ્યારે મોડી હરિહરિ  
 એટલે હરિભટ દીઠારે દુર, હૈયામા તે સાગરપુર, હરિહરિ  
 એટલે હરીભટ દીઠારે શેરી, મે તો પ્રલડા નાખ્યા છે વેરી હરિહરિ  
 જેવી વીખે વધામણી માગી, રાણી રૂક્ષમણી મનમારે લાજી હરિહરિ  
 જેવી વીખે વધામણી લીધી રાણી રૂક્ષમણી રળીઆત કીધી  
 હરિહરિ.

એક હાર હતો અમૂલ્યરે, તેનું ત્રિલોકમા નહીં મૂલ્યરે  
 તે હાર વિપ્રને આવીયોરે હરિહરિ

---

(૧૪૬)

ક કોતરી

કંકું છાટી ક કોતરી મોકલે, કોડે કહાવે સુલકા બેન  
 વીરારે વેહેલા આવને.

દેવ કુડાળાને લાવજો, એ છે પારવતીના પુત્ર  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 શ્રી કૃષ્ણ બળદેવ બે બાંધવા, પવીત્ર પીતા વાસુદેવ  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 પાચ પાંડવ દાસ છે તમતણા, હરનીસ જપે તમારૂં નામ  
 વીરારે વહેલા આવજો,  
 જગ્ન જનેતા દેવકીને રોહિણી, અજણા દેવી તમારા કામ  
 વીરારે વહેલા આવજો  
 ભત્રીજા ભલામન ભાવતા, તમ આવે થશે સુખચેન  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 રાણી રૂક્મણીને રેવતી રોહિણી, સત ભામાનેરે જાણુવતી  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 ભીડ ભજન મારી ભાલીઓ, સોળ સહસ્ર એકસોનેઆઠ  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 કથ જોઠ દીએરીઆને કોડ ધણી, ભાઈ ભવ તારણ ભગવાન  
 વીરારે વેહેલા આવજો  
 સથે જાડવ સઘળા લાવજો, બીજી જિતમ વરણ અનેક  
 વીરારે વેહેલા આવજો.  
 વાચતા વિપ્રને બોલાવજો, બીજા સર્વ કુટુંબ પરીવાર  
 વીરારે વેહેલા આવજો.

[૯૯]

થોડું લખ્યું ઘણું કરી વાચજો, પ્રભુ નોધારના આધાર  
 વીર.રે વેહેલા આવજો  
 પ્રતી દ્રષ્ટેરે વેહેલા પધારજો, શેષ નાગન પામે પાર  
 વીર.રે વેહેલા આવજો

(૧૪૭)

જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુ,  
 જીરે ગણપત લાગુ પાયરે મોટાના બેસણાં  
 હમારા હરી પ્રસાદ સભામા સીધાવીયા,  
 એને અગ્રેજે આખ્યા માન મોટાના બેસણા  
 એને બેસવા આપી છે ખુરશીઓ,  
 એને આખ્યા હારને છે કલગી મોટાના બેસણા  
 જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુ,  
 જીરે ગણપત લાગુ પાયરે સત્યાગ્રહના બેસણાં  
 ફલાણા વેવર્ણ સભામા આવીયા  
 એને ગાધીજીએ નહીં આખ્યા માન  
 સત્યાગ્રહનાં બેસણા  
 એને બેસણે આખ્યો છે રેટીયો  
 એને કાતવા આખ્યુ સુતર સત્યાગ્રહના બેસણાં  
 એને ઠોકવા આપી છે થાળીઓ  
 એને પુકવા આખ્યો છે શંખ સત્યાગ્રહનાં બેસણા

[૧૦૦]

(૧૪૮)

કાચી ઇંટે બગલા ચણાવેરે  
સેના સળીએ બગલા ચીતરાવેરે  
રૂપા સળીએ બગલા ધેળાવેરે  
એ બગલામા કોણ કોણ સાજન બેઠારે  
એ બગલામા ફલાણાભાઈ સાજન બેઠારે  
બેઠા બેઠા બેસી તેડાવેરે  
લાડવાઈના લગ્ન બેવડાવેરે  
(ઉપર મુજબ ફેરવીને ગાવું)

(૧૪૯)

જુરે સરસ્વતી સ્વત્મીને વીનવુ, જુરે ગણપત લાગવુ પાય  
જ્યાવર ગોકુળ બાળે પરણવારે  
ઊંચીને નહીં પરણતારે, ઊંચી તે ઊંટ કહેવાય  
જ્યાવર ગોકુળ બાળે પરણવારે  
હીંગણીને નહીં પરણતારે, હીંગણી ઠેસમી બાય  
જ્યાવર ગોકુળ બાળે પરણવારે  
કાળીને નહીં પરણતારે, કાળી કુટુંબ લાભવેરે  
જ્યાવર ગોકુળ બાળે પરણવારે  
ગોરીને નહીં પરણતારે, ગોરી શુભાનમા બાય  
જ્યાવર ગોકુળ બાળે પરણવારે

[૧૦૧]

સામળીને તમે પરણ્યોરે, સામળીને સોના સોભેરે  
જીયાવર ગોકુળ બાંને પરણવારે

(૧૫૦)

આજ કુવર ઘેર સાહેજો, જોસી જોલન જોલ  
વેગે લગ્ન મુરત લઈ આવો, વધાવો મારે આવીઓ  
વધાવો મારી અગુડી કોમુલ, ગુલાબીકો પુલ  
ચપેલીકો હાર વધાવો મારે આવીઓ  
આજ કુવર ઘેર સાહેજો ડોસી જોલન જોલ  
વેગે પાનેતર ઘાટડી લઈ આવો, વધાવો મારે આવીઓ  
આજ કુવર ઘેર સાહેજો, સોની જોલન જોલ  
વેગે ગુડી ગાડી લઈ આવો, વધાવો મારે આવીઓ

(૧૫૧)

હમારે ઘેર હસ્તી ગુલે નાર કુજર ડોલેરે  
મુણીઓરે જોસીડાકા ખેટા કહ્યા હમારા કરજેરે  
લગ્નળી લાઇઓ, લગ્ન પત્રીકાળી લાઇયો  
ઝોર સારા મુહુર્તળી લાઈ ઓરે  
મુણીઓરે ડોસીડાકા ખેટા, કહ્યા હમારા કરજેરે  
ખોટીઆ ળી લાઇઓ ને સાવલળી લાઇઓ.  
ઝોર સારી ઘાટડી લાઇઓરે

[૧૦૨]

પકેરશેરે મારો અજબ લાડકડો, હૈયા હમારા ઠરસેરે  
 સુષ્પીઓરે સુખડીયાકા બેટા, કહયા હમારા કરજેરે  
 પેડાળી લાઈઓ, ઓર ખરશીળી લાઈઓ  
 ઓર સારા કોપરાપાક યી લાઈઓરે  
 ખાસેરે મારો અજબ લાડકડો, હૈયા અમારા ઠરસેરે  
 સુષ્પીઓરે પસ્તાળીઆકા બેટા, કહયા વેવણના કન્જેરે  
 કાદાળી લાઈઓ ને લસણળી લાઈઓ  
 ઓર સારા ગાજરળી લાઈઓરે  
 ખાસેરે એની અજબ લાડકડી, હૈયાં વેવણના ઠરસેરે

(૧૫૨)

લકા ગઢ પર વસે છે સોની ડારે, ઘડને ઘડને લાડકડાની પોચીરે  
 પોચી ઊપર રચીઆ હીરારે, પોચી લાવ્યા લાડકડાના વીરારે  
 બાબુ બઘનરે, બાબુ બઘન સરખી પોચીરે  
 પોચી અજબ લાડકડાને સોહીએરે પોચી દેખી ભાભીના  
 મન મોહીએરે  
 હડમ છગઢ પર વસેછે ઝવેરીરે જડને જડને લાડકડાની પોચીરે  
 એની પોચીએ ઝાઝા આખારે પોચી લાવ્યા લાડકડાના મામારે  
 બાબુ બઘનરે, બાબુ બઘન સરખી પોચીરે  
 પોચી અજબ લાડકડાને સોહીએરે, પોચી દેખી મામીના મન  
 મોહીએરે

[૧૦૩]

સીંગડ ગઢ પર વસે છે ઝવેરીરે, પોળે પોળે લાડકડાની પોચીરે  
 પોચી ઊપર રચીયા ખાપરે, પોચી લાબ્યા લાડકડાના ખાપરે  
 બાબુ બ ધનરે, બાબુ બ ધન સરખી પોચીરે  
 પોચી અજબ લાકડાને સોહીએરે, પોચી દેખી માડીનાં મન  
 મોહીએરે

પાટણુ ગઢ પર વસે છે પટવારે, ગાંઠે ગાંઠે લાડકડાની પોચીરે  
 પોચી ઊપર રચીયા સાકારે પોચી લાબ્યા લાડકડાના કાકારે.  
 બાબુ બ ધનરે' બાબુ બ ધન સરખી પોચીરે  
 પોચી અજબ લાકડાને સોહીએરે, પોચી દેખી કાકીના મન  
 મોહીએરે

પોચી ઊપર ઝાઝા મોતીરે, પોચી લાબ્યા લાડકડાના માસીરે

(૧૫૩)

લકા ગઢ વહાણુ પુર વ બનડા, ત્યા થકી સોના બીલાવ બનડા  
 સોનીકી ગલીઓ મેં ચાલ બનડા બનડી કુઝાલ ઘડાવ બનડા  
 સોનીડાકી બેટી સોના કરી પેટી, બેટી હીંડોળા ખાટ બનડા  
 હાથમા ઝારી રૂમાલ બનડા

હુડ મધ ગઢ વહાણુ પુરાવ બનડા, ત્યા થકી હીરા લાવ બનડા  
 જડીઆ કીંગલીઓ મેં ચાલ બનડા, બનડી કુઝાલ ઘડાવ બનડા  
 સોનીડાકી બેટી, હીરા કેરી પેટી, બેટી હીંડોળા ખાટ બનડા  
 હાથમા ઝારી રૂમાલ બનડા.

[૧૦૪]

સીંગડ ગઢ વહાણુ પુરાવ બનડા, ત્યા થકી મોતી લાવ બનડા  
ઝવેરી કીંગલીઓ મે ચાલ બનડા બનડીકી ઝાલ પોવાડ બનડા  
ઝવેરીકી બેટી, મોતી ફેરી પેટી, બેટી હાંડોળા ખાટ બનડા  
હાથમા આરી રૂમાલ બનડા.

(૧૫૪)

ભમરા પેહેલો વધાવોરે મારે આવીઓ  
મે તો મોકલ્યો મારા દાદાને દરબારે  
વાડીના ભમરા દરાખ મીઠીરે ચાપનેરની  
મારા દારાએ હુરખે વધાવીઓ  
મારી દાદીએ ઝાલ્યા પાલવ છેડારે,  
(બિપર મુજબ કાકા તથા મામાને ગાવું)

(૧૫૫)

નગર ભલા રે તાબાવટી, કેળ બીજેરાની વાડીરે  
વાસુ દેવે દેવકીજીને મોકલ્યા, જાઓ ગોરી ગણસ વધાવારે  
ગણેન વધાવી પાછા વળ્યા, કડો ગોરી નગરની રીતરે  
એની નગરે કોણુ કોણુ રાજ્યા, કયા માણસની વર તે છે આણુરે  
એની નગરે શ્રી કૃષ્ણ રાજ્યા, બળ ભદ્રની વર તે છે આણુરે  
નાગફેણીરે અબોલડા, નવ ઝંડે રચીયા છે ખાપરે  
એની નગરે શ્રીકૃષ્ણ રાજ્યા, વાસુ દેવ તે શ્રી કૃષ્ણના ખાપ



[૧૦૫]

ન ગેફેણીરે અખોલડા, નવઅહે રચીયા છે હીરારે.  
 એની નગરે શ્રી કૃષ્ણસાળયા, બળલદ્ર તે શ્રીકૃષ્ણના વીરારે  
 નાગફેણીરે અખોલડા, નવઅહે રચીયા છે પાડીરે  
 એની નગરે શ્રીકૃષ્ણ સાળયા, દેવકીજી તે શ્રીકૃષ્ણની માડીરે  
 નાગફેણીરે અખોલડા, નવ અહે રચી છે ફેણરે  
 એની નગરે શ્રીકૃષ્ણ સાળયા, સુભદ્રા તે શ્રીકૃષ્ણની બેનરે  
 (ઉપર મુજબ ઘરના નામ દઇને ગાવુ )

(૧૫૬)

આવ' રૂડા સુન્ત શેહેરમા રગ રોળારે  
 રૂડા વલ્લભલાલના અવાસ કે ઠાકોર મોરારે  
 વલ્લભલાલ તે કાગળ લખી મોકલે, રગ રોળારે  
 તમે નાનુભાઈ વેડેલેરા આવો કે ઠાકોર મોરારે  
 હું નથી પરવારતો, રગ રોળારે  
 આપણે ઘેર લાડકડાના લગ્ન કે ઠાકોર મોરારે  
 (ઉપર મુજબ વધારીને નામ દઇને ગાવુ )

(૧૫૭)

કે લકા સીધ'વળે બનડા, કે સોનાળી લાવળે બનડા  
 કે હાર ઘડાવળે બનડા, કે બનડીકે કારણે બનડા  
 ઓ બનડાજી ઓ રસીયાજી, આછો રગ લવળે બનડા

[૧૦૬]

ઘેરો રગ લાવજો બનડા, ગુલાબી રગ લાવજો બનડા  
 કે સીજડગઢ સીધાવજો બનડા, કે મોતીબી લાવજો બનડા  
 કે ઝાલોઃ ઘડાવજો બનડા, કે બનડીકે કારણે બનડા  
 ઓ બનડાજી ઓ રસીયાજી, આછો રગ લાવજો બનડા  
 ઘેરો રગ લાવજો બનડા, ગુલાબી રગ લાવજો બનડા  
 કે હડમછગઢ સીધાવજો બનડા, કે હીરા બી લાવજો બનડા  
 ઝાલોઃ જરાવજો બનડા, કે બનડી કે કારણે બનડા  
 ઓબનડાજી ઓરસીયાજી, આછો રગ લાવજો બનડા  
 ઘેરો રગ લાવજો બનડા, ગુલાબી રગ લાવજો બનડા  
 કે પાટણુ ઝડ સીધાવજો બનડા, કે રેશમ બી લાવજો બનડા  
 કે ઝાલોઃ પાવડાવજો બનડા, કે બનડી કે કારણે બનડા  
 ઓબનડાજી ઓરસીયાજી, આછો રગ લાવજો બનડા  
 ઘેરો રગ લાવજો બનડા, ગુલાબી રગ લાવજો બનડા

(૧૫૮)

આવી રૂડી સરોવરની પાળ, આબલીઆની ડાળ  
 લવંગ ઝુમે ઝુમખે મારા રાજ  
 વેડનારા અડારે ચતુર, કીચા વહુના સાડેબા મારા રાજ  
 કાચાં લવેગના વેડો, એ કંઈ પેરેપાકસે મારા રાજ  
 આવી રૂડી સરોવરની પાળ આબલીઆની ડાળ  
 નાળીએર ઝુમે ઝુમખે મારા રાજ

[ ૧૦૭ ]

વેડનારા બડારે ચતુર, કીયા વહુના સહોબા મારા રાજ  
કાથા નાળીએરના વેડે, એ કંઈ પેરેપાકસે મારા રાજ

(૧૫૯)

કાશી વિન્ધનાથે સોરંગી ઘોડી મોકલી  
માતા અન્નપુર્ણાએ મોકલ્યા શણુગાર સોરંગી ઘોડી જવ ચરે  
પાસે પાસે મારા સુરજનો અસ્વાર, મોરંગી ઘેડી જવચરે  
પછવાડે તે મામા શોભતારે  
મામા કયા ભાઇએ સોરંગી ઘોડી મોકલી  
મામી કયા વહુએ મોકલ્યા શણુગાર, સોરંગી ઘોડી જવચરે

(૧૬૦)

સરસ્વતી રવામીને વીનવુ, ગણપત લાગવુ પાય કે  
પનોતી પાનેતર કયા હવારે  
જીરે ડોશીડા વીરા વીનવુ, જીરે સારા સારા પાનેતર લઈ આવકે  
પનોતી પાનેતર કયા હવારે  
ભાઈરે રંગારા વીરા વીનવું, સારા સારાં પાનેતર રંગી લાવ કે  
પનોતી પાનેતર કયા હવારે  
કયા માણસે મુલવ્યાને સાઠવ્યારે, કયા માણસે ખરચ્યા છે દ્રવ્ય તે  
પનોતી પાનેતર કયા હવારે

ઓઢી પેહેરી લાડવ ઈ સચયાંરે, પુછે છે નગરીના લોક તો  
પનોતી પાનેતર કયા હવારે.

(૧૬૧)

પચવહની પચ કલ્યાણી, પચ દેશથી ઘોડીરે આવી  
ઘોડી સોનાની સકળે બધાઈ, ઘોડી રૂપાને ખીલડે હકાઈ  
હવે ગાઓરે ઓઢિયની ન્યાત, એની નાતમા મદમધરાત  
એના છોકરા બિધી જાય, એની બેરીઓ ડાલ્યા ખાયરે  
એની નાતમા આધળાની લડાઈ થાય, એના માટીડા લડવા જાય  
એની નાતમા ખમીસ પેહેરીને જાય તેના ખમીસ ઊતરાય,  
એવી એવી ઓઢીયની નાત હવે ગાઓને ભાઠેલાની ન્યાત  
ભલ' ભાઠેલ ભથરોટ એવા ભાઠેલા ભોટ  
કડા પહેરીને જાનમા જાય, પણ કોડી એક ન કમાય  
ખાલી ઠકરાઈ ને હાથમા છાણુ મોટી વહુ છતા નકરે આણુ  
એવી ભાઠેલાની નાત, હવે ગાઓરે નાગરની ન્યાત  
એની ગોત્રેજ ઢેડાની કહેવાએ, સાવળીને સુપડુ મુઠાએ  
એના હાથમા પાનની ફેળી, વાહણુ વાઓને મેયર દોડી  
એને પદલે ભરાઈરે પેટી, એવી એવી નાગરનીરે બેટી  
એવી નાગરનીરે નાત હવે ગાઓરે વાણીઆની ન્યાત  
વાણીઆ ઓછુ ઓછુ તોળે એના બેસ છોકરા તોતડુ બોલે  
એને હજાર ખારસેના પદલાં, વાણીએણુના નસકેસા વદલા

[૧૦૬]

એવી વાણીઆની ન'ત હવે ગાઓ રે કાયચની ન્યાત  
જલ્લા કાયચ મડેતા કડેવાયે, હમ વાગે અદાલત જાયે  
એના લગનમા રીતભાત થાગ, વહુ છોડરીને ગોર તેડવા જાય  
એવી એ કાયચની ન્યાત, હવે ગાઓ સોનીની ન્યાત  
સોની વાલભાથી રતી ન મુકે, સગી બેન ભાણેજ ન મુકે  
એવી સોનીનીરે ન્યાત, હવે ગાઓરે સણવાઈની ન્યાત  
સણવાઈ પહેરે સોળ હાથની સાડી તોએ અડધી જાગ ઊઘાડી  
એના છોકરા બોખડું બોલે, એના બેરા માથે નહીં ઓઢે  
એવીએ સણવાઈની ન્યાત  
લાડ, મોડને ત્રીજા મેવાડા, એ ત્રણ ન્યાતમા થાય એડવ'ડા

(૧૬૨)

મે તો હરખે ચાપડીઓ રોપાવીએ રે  
મ્હારો જિછેરતા ભવ જાય,  
કૂલડા વેળાએ માળી લઈ ગયારે  
મે તો હરખેને લાડવાઈ મોટા કર્યારે  
મ્હારો જિછેરતા ભવ જાય,  
કામની વેળાએ જમાઈ લઈ ગયારે  
મે તો હરખેને જીપાવર મોટા કર્યારે  
મ્હારો જિછેરતા ભવ જાય,  
કમાઈ વેળાએ વહુએ વસ કર્યારે

[૧૧૦]

(૧૬૩)

કુંવર સોડ વાળી વાળી સુએરે, બોલાવ્યા બોલે નહિ  
કુવર ચંદ્રમા ચુટી ચુટી માગેરે, ચંદ્રમા ઘણે વેગળે  
કુવર ચંદ્રમા ચંદ્રમા શુ કરો  
કુવર ચંદ્રમા તમારા બાપ, તેઓ તમને મનાવશે  
કુવર નક્ષત્ર ચુટી ચુટી માગેરે, નક્ષત્ર ઘણે વેગળે  
કુવર નક્ષત્ર નક્ષત્ર શુ કરો,  
કુવર નક્ષત્ર સરખીરે માડી તેઓ તમને મનાવશે

(૧૬૪)

ગોવિંદ ગુણ ગાવુ સદારે, ગરૂવા ગુણ બહાર  
દેવકી કુવર દયા કરો, રહ્યાનદ જસોદાને દ્વાર  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી  
ગોવિંદ ગોકુળમા રમ્યારે પ્રીજનારીની સાથ  
આહીરડામા ઊછર્યા, રહ્યા દ્વારકા વેકુઠ નાથ  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી  
સોળ સહસ્ત્ર સગે રમ્યારે સામળીયો સુકદેવ  
ભીમક તનયા રૂક્ષમણી તેનો કરવેા જન રક્ષ ઘેર સગ  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી  
બાપે તે બહુ દળ મેળવ્યારે બ્રાત કરે છે ભગ  
રૂક્ષમણી કાગળ મોકલે, વેણ આવળે પ્રદા સ્વરૂપ  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

રાવણ રોળ્યો રણ વિષેરે જાન કીજીને કાજ  
જઈ જીતો શિશુ પાળને, આવેલાની રાખજો લાજ

શ્રી કૃષ્ણ પૂજા થોડલી

ત્રાંબક ધનુષને સજ કરો, પ્રભુ રાખજો મુજને પાસ,

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

કાગળ લખ્યો કામનીરે, વિપ્ર ચલાવ્યો! ખેપ

વાચી જોજો વિઠલા મન આનંદ પામજો દેવ

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

શ્રી સ્વસ્તિ પુરી દારકારે, વિકૃત વૈકૃત નાથ

જનમો જનમ લગી તારૂણી, આવેલાની લાજ

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

વિપ્ર દારિકા આખ્યારે જ્યાં છે હરિનુ મંદીર

રાજ આસન થકી ઊડી આરે, આગા વિપ્રની પાસ,

કહોજી કયા થકી અગ્યા, કાગળ તે શાના લાગ્યા

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

વિદુમનગરીનો રાજ્યોરે લીમક તેનું નમ

પુત્રી તણોરે વેવા માડ્યો, તેનું રક્ષમણીએવું નામ

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

ખાપે તે બહુ દળ મેળવ્યારે ખાત કરે છે લગ

રક્ષમણીએરે અમને મોકલ્યા, વેલા આવજો પ્રદક્ષિણ

શ્રી કૃષ્ણની થોડલી

[૧૧૨]

રાજ સલામાંથી ઊઠીઆરે, અ.વ્યા પોતાને ઘેર  
વાસુ દેવે તેડા કર્યા મળ્યુ બાદવ કુળનુ સેન  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

બાદરણી બુગતે મળીરે બાદવ કુળની નાર  
નમણે નવાડયા શ્રી કૃષ્ણને ત્યા માનુની મગળ ગાય  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

હસ્તીનાપુરથી તેડાવ્યારે પાંચેને પાડવ  
કુન્તાજી દેઈ સાથે આવ્યા તેણે માડયા છે ગોત્રેજ માય  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

આદીનની ઘડણી મળ્યારે રાદેલ માડયા બગ  
અપસરા આવે ઈંદ્રની શીવશકર બ્રહ્માની નાર  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

તેડ કચોળા ને આમળારે ઊસ્નોદક અતિસાર  
નમણે નવડાવ્યા શ્રી કૃષ્ણને ત્યા માનુની મગળ ગાય  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી

ન હી અ ગોળીને ઊડયારે, અ.ગુ છે લોહયા મુખ  
પીળા પીતાળર પેરણે પેડેડાં કેસરી વાઘાલાલ  
શ્રી કૃષ્ણની ઘોડલી



[૧૧૩]

(૧૬૫)

### તુળસી વિવાહ

હમારા તુળસીને મહાદેવના માગા  
મહાદેવના માગા દાદા પાછારે વાળો  
એક જટા ને જળાધારી, હો રામ તુળસી હરહર બ્રહ્મા  
તુળસી બાળકુ વારા.

હમારા તુળસીને બ્રહ્માના માગા  
બ્રહ્માના માગા દાદા પાછારે વાળો  
બ્રહ્મા તો મૃષ્ટી નીપજાવે, હો રામ તુળસી  
હમારા તુળસીને ગણપતિના માગા  
ગણપતિના માગા દાદા પાછારે વાળો  
ડુંડ મોટી ને શુઢ લાખી, હો રામ તુળસી  
હમારા તુળસીને ચંદ્રમાના માગા  
ચંદ્રમાના માગા દાદા પાછારે વાળો  
કેર બાડી ને પાપણુ મોટી, હો રામ તુળસી  
હમારા તુળસીને સૂર્યના માગા  
સૂર્યના માગા દાદા પાછારે વાળો  
સૂર્ય આકરે ને તાપ બહુ પડે, હો રામ તુળસી  
હમારા તુળસીને હરીઆના માગા  
હરીઆના માગા દાદા પાછારે વાળો  
હરીઓ તો ચોપાસ ભરીઓ, હો રામ તુળસી

[૧૧૪]

હમારારે તુળસીને હરમાનના માગા  
હરમાનના માગા દાદા પાઝારે વાળો  
તેલ ચઢે ને ચીર ચીગટાય, હો રામ તુળસીં  
હમારારે તુળસીને કૃષ્ણના માગા  
કૃષ્ણના માગા દાદા માથે ચઢાવો  
એક ઠાકોર ને બીજી ઠકરાઈ હો રામ તુળસી હસવારે લાગ્ય

(૧૬૬)

### રૂકમણી વિવાહ.

સરસ્વતિ સ્વામીને વિનવું, ગણપતિ ચરણે હું નમું,  
શુધિ બુધિ અમને ભજીયે, રામનામ શુ રંગે રમું.  
એક રંગે રમે રંગ તાળ, જય દેવ જગદાધાર રે,  
સ્વામી દીન જાણીને દયા આણી, તમને શુ કહેવું અપારરે  
એક નગરીનો ભીમક રાજા, તેની કન્યા રૂકિમણી,  
વારૂ તે વર જોઈ દીને, ચિતા થઈ છે અતિઘણી  
રૂકિમણીરે કહે છે તાતને' શિશુપાળ રૂકિમણી દીજીયે;  
કોઈ એક વેવા કારજ હોયે, સગો સમર્થ કીજીયે.  
રૂકિમણી કહે છે તાતને, શિશુપાળ વરને હું નહિ વરૂ,  
જાદવ વશી છે શ્રી કૃષ્ણજી, તેઓ તણી પહાચ હું ધરૂં.  
એના લગ્ન લીધા ઉતાવળા, શિશુપાળને તેડા ગયા,  
જરૂર સઘ સમર્થ જાણીને, જાને તે તેડી લાવજો.

એના વાળ ત્ર વાગે નાના વિધ ઘણા, રૂકમૈયો ચાલી સામે ગ  
 દળ દીકું રે શિશુ પાળતુ, રૂકમૈયો મનમા હરખીયો  
 અમારા ઉતારા ભલા આવીયે, સેવાતે કિણયે અતિઘણી  
 એને ભાવતા ભોજન જમાડીયે, ખાજ લાડુ ને લાખશી  
 રૂકિમણી કાગળ લખી કરી, આપ્યો તે પ્રાદ્મણ હાથરે  
 તમે વેગે પધારો વિપ્રદારીકા, જઈ જાણ કરો જહુનાથરે  
 વિપ્રે તે મન વિમાશીયા, હવે શો કર હું સચરે,  
 કયા કૃષ્ણને કયા રૂકિમણી, અમને તે લાગ્યા ભ્રમરે  
 સરોવર પાણી પી કરી, સુતો તે વાડી માદ્યરે,  
 જાગ્યો તો દારિકા, હરખીયો હેયામા જહુ

### વળણ

આ રસીયો તે વાડીમા સુતો. જાગ્યો જઈ દરિકા પહેચ્યો,  
 કહોરે પ્રાદ્મણ કયાનારે આવ્યા, કાગળીયા તે શાનારે લાવ્યા  
 વૈદર્ભ દેશના પ્રાદ્મણ આવ્યા, કાગળીયાં તે ત્યાનારે લાવ્યા  
 પહેલા પ્રાદ્મણ આસન દીને, પછી વાત વિચારીને કીને.  
 પહેલા પ્રાદ્મણ જળ લોટા દીને, પછી વાતની ગોઠડી કીને,  
 પહેલા પ્રાદ્મણ આગોળ દીને, પીતામ્બર હાથમા લીને.  
 પહેલા પ્રાદ્મણ ભોજન કીને પછી કાગળ વાચીતે લીને;  
 પહેલા પ્રાદ્મણ સુખવાસ દીને, પછી સારી શીખામણ લીને  
 મોકલ્યો તમારીરે નારી, વાચી ભેભેરે દેવ મોરારી;  
 મોકલ્યો તમારીરે કન્યા, રૂકમૈયે કયો છે રે અન્યા.

સ્વામી ગરૂડ પલાણીતે આવો, જાદવજની સેનારે લાવો,  
 શિશુપાળ આવ્યો લેઈ જાશે, સ્વામી લજ્જા તમનેરે થાશે,  
 શિશુપાળ આવ્યો હરિ જાશે, દેશે દેશમા વાતાં થાશે,  
 ગયા જન્મની હું છું તમારી, ગમે મુકતા મુજને નિસારી  
 ડહોરા દીધાજી અબિકા ઓટે, રૂકિમણી ગોખે રૂઢીને જીએ,  
 રૂકિમણી ગોખે રૂઢી રૂઢી જીએ, કૃષ્ણ કરીને રૂએ  
 રૂકિમણી ગોખે રૂઢી જીએ જાણી' હજીએ ન આવ્યા વનમાળી,  
 હૈયાનો ઉતાર્યોરે હાર, રૂકિમણી રૂઢન કરેરે અપાર

અગની ઉતારીરે ચોળી, ચુડી કાકણ નાખ્યારે મોડી,  
 એટલે અવ્યા એમની માન, કેમ રૂવો છો બાળ કુંવારી  
 પીઠી પેડી તે આખે નડે છે, તેથી આસુ અપાર પડે છે,  
 એટલે હરિ ભટ દીઠારે દુર, હૈયામા ને સાગરપુર.

એટલે વિપ્રે વધામણી દીધી, રણી રૂકિમણી મનમારે ગચી,  
 વધામણી દીધી વિપ્રે થઈ રાજી, રાણી રૂકિમણી મનમારે લાજી  
 મારી સૈયરનેરે તેડાવો, નાના વિધના પુજપા અણાવો,  
 જળ નિરમળે ભરાવો ઝારી, ઉપર દીપક લ્યો અજવાળી  
 મોતીડેરે ભરાવોરે થાળ, ઉપર શ્રીફળ મુકો બે ચાર,  
 રૂકિમણી અબિકા પુજવા જાય, ત્યાં તો માનિની મગગ ગાય  
 રૂકિમણી અબીકા પુજેરે બાળી, ત્યાં તો વેદ ભણેરે શ્રીમાળી,  
 રૂકિમણી અબીકા પુજેરે કળીયે, શ્રીકૃષ્ણ આવ્યા મન રવિએ.  
 રૂકિમણી અબીકા પુજેરે કેડે, શ્રીકૃષ્ણ ચઢ્યા વરઘેડે,

પુણ આજીને પાવલે લગ્યા, હૈયામા હરિ વર માગ્યા  
 પૂણ આજીને પાછારે વળીયા, શ્રીકૃષ્ણે તે બાહેડા ધરીયાં,  
 એવા રથે બેસાડયાંરે રાણી, રૂકમૈયાને બાધ્યાંરે તાણી  
 રૂકમૈયો નાઠો નાઠો બાથ, કૃષ્ણ બાહે મેલીને સ્હાય,  
 રૂકમૈયાને ઠાકર વાગી રાણી રૂકિમણી મનમારે લાજી.  
 સ્વામી તમે બનેવીએ સાળો રૂકમૈયાને પાછારે વાળો,  
 સ્વામી તમે ભથાર અમે કન્યા, રૂકમૈયો કર્યો છેરે અન્યા,  
 એટલે દીઠા કુવારીકા વળી ત્યારે વિસાયા પોતાની માડી,  
 એટલે દીઠા કુવારીકા હિરા, ત્યારે વિસાર્યા પોતાના વિરા

(૧૬૭)

### રૂકિમણી હાર

સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુ, ગણપતિ લાગુ પાય,  
 દ્વારામતિનો રાણો રાજીઓ, ચૌદ ભુવનનો રાય,  
 દ્વારામતીનો રાજા કહિયે, ચૌદ ભુવનનો સ્વામી,  
 શિશુપાળને જે યુધ્ધે જીત્યો, ભીમક કુમારી આણી,  
 દાવાનુ દળ નાહું બાથ, રૂકમૈયો પૂઠે થાય.  
 રથ સહિત સૌતાણી બાધ્યા રૂકિમણી લાગ્યા પાય,  
 રૂકિમણી વચને હરિસ તોળ્યા, ગોવિંદકાપ્યા બધ.  
 કાળ કેરો અમર ધર્યો કુવર નાના કથ,  
 કપુર વણજને કાચલી, ચકાવલી વેચે પાન.

મુળમહાદેવે ચોરી રચી, ત્યા પરણ્યા ભગવાન,  
 હાલે વાસે લીલે કલશે, ત્યા પરણ્યા રૂકિમણી  
 રૂકિમણી પરણીને ઉઠ્યારે, દાસ પહોરાવે ચીર,  
 બળભદ્ર બધુ બગ્યારે, રાણી રૂકિમણીના વિર  
 ખોળે ખેસાડ્યા રાણી રૂકિમણીરે, હરખ્યા તે શ્રીવસુદેવ,  
 ખોળે ખેસી ભણે શ્લોક, ગોવીન્દની પટરાણી,  
 ખોળે બે ઉતરસસરા, હાર આપો આણી,  
 સૌ સણગાર સલુણા દીસે, હાર વિના નવ શોભે,  
 કાને કુડળ ઝલ ઝળકે, કંઠે હાર શોભે,  
 કંઠના ગોદડ ઝુથણારે, જમણી માતીની સેર,  
 દોરી આણવો ઝાઝ હિરનીરે, તેડવો ઝવેરી ખે ચાર,  
 ઝવેરીના ચાર મહેતા એમ બોલ્યા વાસુદેવ  
 વહુ ગોરીનો હાર પોવતા, વાર લાગેતતખેવ,  
 ખાસેઠ ખાના ચોસેઠ જાળી, વચ્ચે મેલો પરવાળી,  
 લાલ પીળોને પીશિજી, બેડ સંગની સારી,  
 સાગ શીશમના ઢાલીયારે, મશરૂની તળાઈ  
 શ્રીકૃષ્ણ પોઢ્યા રૂડી સેજડીરે, રૂકિમણી ઢાળે વાય,  
 વા ઢળતા આવી નીદરડીરે ઉશીકે મેલ્યો હાર.  
 હાર હયો શ્રીદામોદરેરે, રૂકિમણી નિદ્રાભેન.  
 સૂર્ય ઉગેને સુતી જાગે, ઉશીકે નવ દેખે  
 રાણી રૂકિમણી નાથ જગાડ્યા, વાત સઘળી પેખે,

અહિ હતાને કયાગયા મારો હાર કોણે હરીયો,  
 શ્રીકૃષ્ણ ચોર મે બાણીયો હરિઠગ અવતરીયો,  
 સમકરૂ સઘળા કરૂને. દેવે ચઢાવુ પાણી,  
 બે મે તો ત્હારો હાર હર્યોતો આપુ બમણા આણી  
 સમર કરૂ સઘળા કરૂને દેવે ચઢાવુ કુલ,  
 બે ત્હારો હાર હર્યો તો આપુ બમણા મુલ,  
 સમ કરૂ ને ટાઢા શીળા, બે મે નથી દીઠો,  
 સમર કરૂ ને બિના શીળા બે મે દુષ્ટે દીઠો,  
 લાવો જ્હનિએ પેષ લરૂ, રાણી રૂકિમણી રીઝે  
 લાવો વિષ થોળી પીઉ, રાણી રૂકિમણી રીઝે  
 લાવો કટારી કેડ ધરૂ, રાણી રૂકિમણી રીઝે,  
 મામો કસાસુર માર્યો, ત્યારે કોણુ હતું પાસ;  
 માસી તણા પ્રાણુ સોશીયા ત્યારે કોણુ હતું પાસ,  
 નાગ નાથી ઘોડે ચડયા કૃષ્ણ થયા અસ્વાર,  
 ચાઢા તારેને ચાઢરણે, આખી રાત અજવાળા,  
 હરણા હર્યા છેરે મલપના, કૃષ્ણ લે છેરે તાળી,  
 પાછલી રાતના ઉઠીને, વહુએ મહીરે વલોવ્યા,  
 છાસે ભર્યાં રે બે ગોરસડા, માખણુ લેરે મૈયારી,  
 સરા સરા ધી સ્વાદીયા, વાડી સખર સભારી

[૧૨૦]

(૧૬૮)

### રૂખમણી હરણુ

પ્રથમ શ્રીગુરુ પદ પ્રણમુ હું પ્રીતે શ્રી કૃષ્ણ રૂપ દેહે ધરું રે,  
શ્રી રૂખમણીજીનો વિવાહ સક્ષેપે, પદ બધ પ્રેમ ધરી કરું રે,  
શ્રી ભાગવત દશમસ્કંધ મધ્યે ત્રેપનમા અધ્યાય વિષેરે,  
શુકજી કહે સુણો રાય રૂખમણીજીનું હરણુ કર્યું દારિકાધીશેરે.  
વૈદર્ભ દેશ વિખ્યાત રાજાજી, કુદન પુર ત્યા કૌડામણુ રે  
રાજ્ય રૂડું ભીમકરાય ભુપતિનું, ભાગ્ય શુ વરણુવુ તે તણુ રે  
પાંચ પુત્ર તેમા જ્યેષ્ઠ રૂકમૈયો, પુત્રી છે એક શ્રી રૂકિમણીરે;  
પ્રકટયા છે શ્રી મહાલક્ષ્મીજી પોતે, ગુણ શા શા ગાજી હું તેનાવળીરે  
કન્યા કાળ કુંવરીનો આવ્યો, માતા પિતા મન ધરીયુરે  
રૂપ ગુણ સમોવડ શી રીતે, શ્રીકૃષ્ણ વરે વીચારીયુ રે,  
કુટુંબ સંડોદર સૌ કેને ભાવ્યુ, એક રૂકમૈયાને ના ગમ્યુરે,  
એરે ગોવાળ કયમ વરે મારી ભગિની, કન્યાદીધી ત્યા ઠંથું નમ્યુરે  
દમ ઘોષનો સુત શીશુપાળ રાજા, કુળવત છે જગનામનારે  
તેની સંઘાતે મારી બેન પરણાવુ, સમર્થકૌ સમે કામનારે,  
એમ કહી તતકાળજી બિઠ્યો, વેગે કહાવ્યુ શિશુપાળનેરે,  
લગ્ન ઉપર જન લલ વહેલા આવો, સગે લવો બહુ ભુપાળનેરે,  
શુણી એમ સન્માન સૌ ઉઠ્યા, બિદમ માડો વહેવા તણુરે.  
શુણી રૂકિમણીજી ને તો જાળ લાગી, જિર પરિતાપ થયો ઘણુરે,



જે જે દેશથી જે દિજ આવે, તેને પુછીને નિશ્ચે કર્યું રે.  
 સર્વે કહે નહિ કેા કૃષ્ણ તોલે, સાબળીને ચિત્ત ત્યા કર્યું રે;  
 નારદે પણ કહ્યું સૌ ગુણ પુરણ, એક શ્રીકૃષ્ણ નિશ્ચય કરી રે.  
 એમ શુભી દેહ આત્મા પોતાનો, મન થકી અર્થો શ્રી હરિ રે,  
 અજ ન ભાવે ને નિદ્રા ન આવે, કહેવાય નહીં દુષ્કાંડને રે,  
 નાથ સભારે ને નિશ્વાસ મૂકે, રાત દિવસ કાઢે રોધને રે,  
 એવામા બન લેઈ શિશુપાળ આવ્યો, સાથે છે રાજા બીજા બહુ રે,  
 કાશી રાજા દત્તવક જરાસઘ, શાસન સહિન સેના સહિરે.  
 રહામા જઈ ભૂપે સન્માન કરીને, લાવી ઉતાર્યા છે ભાગમારે,  
 આવ્યો છે કાંડે જશે મોટી ખોડે, ધિક્કાર ફટ એના ભાગ્યમારે.  
 દુષ્ટ આવ્યો શુભી કુવરીજીને, તાલાવેલી લાગી તનમારે  
 કેમ કરૂં કેાની સઘાતે કહાવુ, ધારે વિચારે છે મનમારે  
 એવામા એક આશ્રિતદિજ ધરનો, આવ્યો દેખી ધાર્યું ચિત્તમારે;  
 શાન કર્યો તેડીને સુકુમારી, આવો ગુરૂજી એકાતમારે  
 નેડી ખેસાડી કીધો મનમુખો, પત્ર લખી એક આપીયું રે,  
 દારા મતિ પતિને જઈ કહેજો, જેવું છે ઉર દુષ્કાંડ વ્યાપીયું રે;  
 પણ દિવસમા છે લગ્ન તે કહેજો, વહેલા વળજો પેણુ પથને રે;  
 મળીકા પુણ પાછી વળુ જ્યાથી, મુજને વરે કહેજો કથને રે,  
 ભીખવી સદેશો ને વિપ્ર વળાવ્યો, વાડવ ચાલ્યો વેગે કરી રે;  
 તા'છે તે ગમતી એક દિવસમા દારિકા દેખાડી શ્રી હરિ રે  
 રખતો નગર શોભા દિજ ચાલ્યો, જોઈ પ્રસન્ન બહુ થયો રે.

પુછતો પુછતો હરિ મહેલે આળ્યો, દારે આવીને ઉમો રહ્યો,  
 પ્રભુજીને કહાવ્યુ પ્રતિહારી સાથે, કહે કોઈ બ્રાહ્મણ આવીયો રે,  
 આજ્ઞા બે હોય તો મહેલમા આવે પત્ર કોઈનું લવીયોરે,  
 દારપણે સંભળાવ્યુ પ્રભુજીને, પત્રની વાન ત્યા સાભળીરે,  
 નાથ કહે લાયો દ્વિજ રમે ખાળો, અતરભામી પામ્યા રળીરે  
 સાભળી વચન ને સેવક દોડયા, ભટજીને ભુવનમા લાવીયારે,  
 દેખી પ્રભુ સિંહાસનથી ઉઠયા, દ્વિજ વર ત્યાં પધરાવીયારે,  
 અર્ધ્યપત્ર સહિત પુબ્લ કીધી વિધિએ, વદન કીધું વિશ્વભરેરે,  
 ભોજન કરાવીને તળેળ આપ્યુ, પોઢાડયા ચારૂ શૈયા પરેરે,  
 પાસે બેઠા એક શ્રી હરિ પોતે, અવર નહિ કોઈ તે સમેરે,  
 હસ્ત બેઠી શ્રી હરિ એમ બોલ્યા, ધન્ય ભગ્ય પધાર્યા તમેરે,  
 તમ સરખા મહામુની વર દુર્લભ સતોષી સંત તપોનીધિરે,  
 વિનય વિવેક મધુર વચનથી, આગતા સ્વાગતા બહુ કીધીરે,  
 કહો રૂપિ કારણ આળ્યાનું હવે, કોણુ દેશથી આવીયારે  
 વૈદર્ભ દેશ વિષે અમો વશીએ, પત્ર આપ્યું એક લાવીયારે,  
 આદર સહિત લીધો પત્ર પ્રભુજીએ, ખ્ય રીનું છે ઉર આપીયુરે,  
 બેતા આસુના ખીંદુ માહે દીઠા, વિરહ મુદ્રા માહે છાપીયુરે,  
 પ્રીતી પ્રિયાની લહી નેત્ર ભરાયા, ગદગદ કંઠ થયા ઘણુરે,  
 પત્ર આપ્યુ પાછુ ભટજીના કરમા, વાચો તમે અને હું શુભુરે,  
 વાચે છે વિપ્રને શામ ધરે શ્રવણે, પ્રથમ લખ્યુ એમ પ્રેમદારે,  
 સ્વસ્તી શ્રી દ્વારિકાના નાયક, રાજ રાજેશ્વરી છો સદારે.

ત્રિભુવન નાથ અનાથના ખંધુ સમર્થ ચતુર ચિતામણીરે,  
 કુંદન પુરથી લિખીતગ તમ પદ પકજ કિકરી રૂકિમણીરે  
 પ્રાણપતિ અભિવદન તેના અગણિત સેના લાવજોરે,  
 જેમ અત્ર રાખી છે તેમજ રહી છુ કુશળ સહીત વહેણ આવજોરે  
 અપર ચ એજ લખ્યા કારણ છે સૌ ગુણનીધિમા શુરયા હરિરે,  
 તે થકી ચિત્ત મ્હાર લાલાણુ, મન થકી હુ તમને વરીરે,  
 આપ કહેશો કુળવત કન્યાને, ન ઘટે કહેવુ રહામુ કંથનેરે,  
 તોપણ સત્ય દૌકિકિની રીતે, પળવુ પણના પથનેરે  
 હુ તો તમારી સદા છુ વિચારે, તે માટે મન તમમા ઠરેરે,  
 પણ કીર્તી શુણી વિધમા વનિતા, કોણ એવી તમને ના વરેરે  
 મ!ટે સોવાતની એકજ કહું છુ, આવે સમે રખે ચૂકતારે  
 ત્રણ દિવસમા છે લગ્ન પારવતી, પુણુ ત્યાથી રખે મૂકતારે.  
 તેડયો રૂકમૈયાનો શિશુપાળ આવ્યો, ખીજ સૌને તમે લાવતારે,  
 સિહનો ભાગ શિઆળ ના પામે, જોજો આળસ ઉર લાવતારે  
 આળસ કરશે જો જીવન મારા, તો મારા પ્રાણ નિત્યેજશેરે,  
 જન્મો જન્મ તમને નહિ ભુલુ, જ્યારે મળીશું ત્યારે સુખ થશેરે.

### વલ્લણુ

સુખ થશે પ્રિયતમજી, જ્યારે ગ્રહેશો હંથ,  
 દાસ લણી દયા કરો, પ્રભુ દીનાનાથ.

[૧૨૪]

(૧૬૯)

### રાધા વિવાહ

પ્રથમ શ્રી સારદા વરણુવું, શ્રી ગુરુ લાગુજી પાય,  
વહેવા ગાઇએરે રાધા કૃષ્ણને, મનમા હરખ નમાય.  
બીજ મડળ અતિ શોભતાયે, ત્યા વસાવ્યાજી ગામ  
શ્રિજ મહિર અતિ શોભતાં, ત્યા બરસાણારે ગામ  
આહિર સૌ કે.ઈ ત્યા વસે, અધિપતી છે બીખુલાણુ.  
તેને તે એક પુત્રી હતી, પાડયું રાધારે નામ,  
કાલુ ને ઘેલુ બોલતી ંહાલી લાગે ઠામોઠામ  
સાત વરસનો સમો થયો, થયો કન્યારે કાળ,  
માતા પિતા બધુ હરખીયા કરે વહેવાના વિચાર.  
ટોળે મળીરે સર્વ સુદરી, વીનવે પોતાની વાત,  
ઉપવન રમવાને અમે જઇએ, રમવા રાધા સઘાત વરરે૦  
વચન શુભીને મન હરખીયા, તેડી પોતાનું તન,  
આભુષણ અગે ધાનીયા, થયા સૌ ખુશી જન વરરે૦  
વદન જોતીને દષ્ટે ન્યાળતી, લેતી લામણુલારે મશત.  
આજ્ઞા માગીને સચર્યા, રમવા સહીયરો સાથ. વરરે૦  
કથ ઉપર કર નાખીને, હસતી ચાલીરે વન,  
વનની શોભારે શી કહુ, થાકે સહજ વદત વરરે૦  
ઉપવન અતિ સર્વે શોભતા, વૃક્ષ જાળ તાલ તમાલ;  
લવીગ લતા અને કેતકી, મધુકર કરેરે શુભર. વરરે૦

[૧૨૫]

મોર ચકોરને કોકીલા, કરે શબ્દ રસાળ,  
 બપૈયારે પિયુ પિકુકરે તો રમે ધ્રિજનારે બાળ, વરરે૦  
 કેા પદરની ને શોળની, સઘળી સરખે પ્રમાણ,  
 કેા ગોરી ને શામળી, કેાઈ લીનેરે વાત વરરે૦  
 ચતુર શીરોમણી રાધિકા, રામા રૂપનું ધ્યાન,  
 સઘળા સખામળી ગોપના, આવ્યા જ્યા ભગવાન વરરે૦  
 રમીએ તે સર્વે સામટા, કરીએ એક વિચાર,  
 આભરણ ધરીએ પુષ્પના, સજીએ બહુ શણગાર વરરે૦  
 પુલના ચણીયા ને કુલની ઓઢણી, કુલની ચોળી ને ચીર,  
 કુલે કુલી સઉ સુદરી, અલબેલી આહીર. વરરે૦

### વલ્લભુ

રમે રાધિકા રૂપમાં રંગ રાતી, કરે કામિની કેવી જોખનમાતી,  
 સર્વે સુદરી એકઠી ઠામ પામી, મળ્યો તેહને સુદરીનેા રે સ્વામી

જેડી હડો રમે કૃષ્ણજી, રમતા આવ્યાજી વન,  
 નયને તે નીરખ્યા રાધીકા, નીરખી મ્હોચાજી મન વરરે૦  
 કામિની કહે સુણો કૃષ્ણજી, સુણો મુખનીરે વાત,  
 અમને રમાડો કે તમે રમો, હડો આવેજી હાથ. વરરે૦  
 હડોરે લઈ હામોદરે, ફેકયો રાધાની પાસ,  
 હસતેરે હસતે આલીયા, અમશું કરોરે હાસ વરરે૦

તમેરે થાઓ વર વીડલા, રાધા કન્યારે થાય  
 એમ કરીએ વર યેવડો, જુગમા બેડુ કહેવાય, વરરે૦  
 વિધાત્રાએ વાડૂ કીધુ, સરખા સરખીરે બેડ  
 કોઈ જરી ન કાઢી થકે, ગુણુ રૂપમા ખોડ, વરરે૦  
 એક રાધાનીરે મા થઈ, એક કૃષ્ણની માત,  
 મોલ મેળાપ કન્યા હવા, સોવાસણ મળી ચાર વરરે૦  
 એક કદમનેરે છાયડે, કરવા સઘળીરે રીત,  
 પીઠી તે પ્રમદાને ચઢે, ગાય વેવાહનારે ગીત વરરે૦  
 કહાન કુવર પરણાવીએ, યેને કરી વરમાળ,  
 માનીની સર્વે ટેઁજે મળી, ખુશી થઈ તત્કાળ વરરે૦  
 ચતુરાયે તે ચોરી રચી, ખાધ્યા ક કણુ હાથ,  
 છોડને છોરા દોરડો, તેડ તારા નદણ તાત વરરે૦  
 ક કણુ હરિથી છુટે નહિ, કન્વા સઘળીરે રીત,  
 ધુધટડો તે ગ્રહી કરી, જોતી હરિ ધરી પ્રીત. વરરે૦

### વલ્લણુ

ગ્રહી ધુમટો કામિની કથ જોતી,  
 ભરી નેત્રને માનીની મન મહોતી.

વદન વિકાસ્યુરે વિકૃલે, ઠગના ગોપીરે નાર,  
 ધ્યાન ધરે જોગી તણા, રામા દેર રમત અપાર. વરરે૦  
 કૃષ્ણજી કહે શુણો કામિની, મારા મુખનીરે વાત  
 નિત્ય ઉઠી રમવારે આવજો, કરશુ આવો સદાત. વરરે૦

[ ૧૨૭ ]

રમીને રાધા ગઈ એકલી, આવી પોતાને ઘેર,  
કુવરીનું મુખ કરમાઈ ગયું, જનનીએ પુછીરે પ્રેર. વરરે૦  
કામણ કરીનેરે કુવરી, રમી તું કેનીરે સાથ,  
શુભ માતા વર વિકૃલો, રમી તેનીરે સાથ વરરે૦  
સહિયર મળીને વહેવા કયો, સસરા શ્રી નદરાય,  
સાસુ મારીરે જસોમતી, કર્યા વર જગરાય વરરે૦  
ચતુરાયે ચોરી રચી, રચ્યો સાર કસાર,  
વેદ મત્રે તે જમાડીને, પામ્યા હર્ષ અપાર વરરે૦  
સોનાના થાળ અણાવીયે, રૂપલા ઝારીરે હાથ  
ધી અણાવોરે ગૌરી તણા, પીરસો સૌ સાથ, વરરે૦  
કૃષ્ણ જમાડે રાધાજીને, કૃષ્ણ ને રાધીકાય,  
પરણીને ઉઠ્યારે પ્રેમદા, સુદરી સાસરે બાય વરરે૦

( ૧૭૦ )

### હંશીર વિવાહ

શકર સારદાને શીશ નમુ, ગરવા ગણપતિ જીઓ મુજ સ્હાજી  
રમરૂ શારદા સમર્થ બણી, અળા આપો અવિચળ વાણી;  
પરમ દીન પુઠે છે વાત, કેમ પરણ્યા તે શંભુ નાથ,  
વેહેવા વૈકુંઠનાથે વખાણ્યો, વેહેવા દેવીદાસે બણ્યો.  
પ્રણીતું નામ પુછવું, વેહેવા વિગતે કરીને ગાવું.

## વલ્લભ

વેહેવાને વિગતે વર્ણવું, મોરી માતાજી કરેઁ ઠંઠ્યાણુ,  
 દીન વચન દેવીદાસના, દેવી કરીને પ્રમાણુ  
 એક સમે નારદ આવીઆ, જ્યા હતા શભુનાથ,  
 પ્રીતે શુ પ્રભુજીને પુછવુ, કહે ઋષિ આગળ તે વાત  
 નારદ કહે નયને નીરખતા, એવી કન્યા ન જાણુ કોય  
 સુમેવટ શભુનાથની, સરખા સરખી હોય,

## રાગ બિપરનો

વળતી ઋષિએ માડી વાતરે, તમે સાલળો શભુ નાથરે,  
 અહીંથી દૂર ઘણી ભૂમી થાયરે, ઋષિ રહે છે હિમાચળ રાયરે  
 તેને કૂળે છે કન્યા કુવારીરે, કોડે શોભા તેની ઘણી સારીરે  
 મહા રૂપ અનુપમ સારરે, દીસે દેવી તણા અવતારરે  
 શોભા કહેતા ન આવે પારરે, થાકે શેષના વદન હજારરે  
 હોંડે હસ તણી ગતિ ધરતીરે, ભૂમી ઉપર ડગલારે ભરતીરે  
 કટી જાણી એ કેસની લકરે, મૂખ જાણી જશી અકલકરે  
 વેણુ વાસુકી જેવી જણાયરે, દીસે કંચન સરખી કાયરે  
 ચરણ કદળીના સ્તંભ શા જાણુરે, તમ ઋષિથી અધિક વખાણુરે  
 બાળા બેઠી છે બાળ કુવારીરે, શામા શોધે વરને વિચારીરે  
 કહે નારદને મેના સરખીરે, દેવ કન્યા છે શભુના સરખીરે  
 શભુ કહે નારદ તમે જાણોરે, વેગે ઋષિવર વેહેલા થાઓરે



[૧૨૯]

શુભ કામ કરે। પ્રેમ આણીરે, ઋષિ આલ્યા સુણી એવી વાણીરે  
એમ કહીને નારદ ત્યાં આવ્યારે, માહાદેવના માગા લાવ્યારે  
જેથી માત પિતા મન લોભેરે, એવા વરને કન્યા શોભેરે  
વળતી ઋષિએ માઠી વાતરે, વર સારો છે શંભુ નાથરે  
જેને સુરવર મુનીવર જાણેરે, વર રૂઝો તે વેદ વખાણેરે  
ત્યારે બોલ્યા મેના માયરે, કોણ ખડનો છે વર રાયરે  
અતુકુળ છે કેવી ન્યાતરે, કહે નારદ સાંભળો વાતરે  
અતુકુળ છે આદિ ઉચારે, એનું સુદર કુળ બહુ સારૂરે  
દેખી મન આ મન્યું માહારૂરે, એવો કોઈ નથી એમ ધારૂરે  
જે કોઈ અણબુગતુ કહે તમનેરે, તેની ખોટ વરધ છે અમનેરે  
મંથરજી વેહેવા સરખારે, એવા વચન સુણી રાય હરખારે  
જોયા વિના જોયા જેવુ કીધુરે, શંભુનાથનું શ્રીફળ દીધુરે.

વલ્લભુ

રાય કહે ઋષિ સાંભળો, જુગતે શું લાવો જન  
મોટા તે મહિમતિ આવશે, રૂઝી પેર વધશે વાત.

રાગ ઉપરનો

નાદર કહે સાંભળો રાયરે, કહું મહાદેવનો મહિમાવરૂં,  
પ્રજ્ઞાપદિકને શ્રી ભગવાનરે, રાય આવશે સર્વ સમાનરે,  
એવા વચન કહી ઋષિ વળિયારે, પ્રભુજીને પથે પળિયારે,  
મહાદેવને મહિર આવ્યારે, ઋષિ રૂઝા સમાચાર લાવ્યારે,  
હિમાચળે તે કન્યા દીધીરે, શંભુનાથની સગાઈ કીધીરે,

એવી વાત કહી છેરે વાહાલીરે, શીવે હસીને તે લીધી તાળીરે;  
 ચાલો જગદીશ પાસે જઈએરે, વેહેવા વૈકુંઠનાથને કહીએરે  
 લક્ષ્મીવરને તેડી લીછએરે, પરી પ્રાણ પ્રભુજી શુકીએરે,  
 હીમાચળને હરખન માયરે, મહા મંડપ રચીયો ત્યાયરે,  
 તેડયા સોની સુથાર તમામરે, તેડયા કારીગરો તે કામરે,  
 અક્ષાળએ મુહુરત શાઝ શોધ્યુ રે, દીશા જોધને દોરડુ બાધ્યુ રે,  
 ભૂમી ચાર ચોજન ભરી લીધીરે, પરવાલાની પૂરણી કીધીરે,  
 મણી જડીત્ર મોડ ઘડાવ્યારે, અક્ષા આદી ત્યાસર્વે આવ્યારે,  
 ભૂથી ઉચા લવન આકાશરે, પઠે તેજ તણા બહુ પ્રકાશરે,  
 મહી ભુકિત તણી ગતિ બાણીરે, નવર ગીની રચના આણીરે,

### વલ્લણ

રગની રચના આદરી, જૂજવી જૂજવી જાત,  
 મેઘ માળા ને ચીત્ર શાળા, લીલી એપે છે ભાત,  
 મેરૂ પર્વત પર પળી પ્રકટયા, કૂળ મેઢ્યા સુખકાર  
 નયનથી સૌ નીરખીને, ફહેતા ન આવે પાર,

### રાગ ઉપરનો

એવી મંડપ રચના ઉપાડીરે, ચતુરાઈ થકી ચીત્ર કાઢીરે,  
 માહી ભૂલ વળી બહુ ભરીરે, માહી બાળગર રચના સ્થાપીરે,  
 વિષ વેદનો કરતા વીચારકે, વરણવતા ન આવે પારરે,  
 માહી મન ગમતાં મન ગમતારે, શાદ ચારણ રમતા ને પ્રામતારે,  
 માહી ત્રોપ વાસણીઓજાણારે, ત્યાં તો સાલવા મારગ બાંધ્યારે,

કોઈ ઘોડે ચઢ્યા અસવારે, હરકર પાયદળનો નહીં પારે,  
 માહી મોટા મેગળમદ ઝરતારે મદમત લડાઇ તે કરતારે,  
 શૂઢવાળા ને સાકળો છાબેરે, ગળે બાધી તેના રવ ગાબેરે,  
 ત્યા તે આનદ ઉત્સવ થાયરે, એવું લખીયું છે મડપ માયરે,  
 ખીલે નાટક ગાયન જાણુરે, વનસ્પતિ શુ મૂખથી વખાણુરે,  
 માહી અનુપમ આખા ફળીઆરે, જેવા જાણે જાણુડા ગળીઆરે,  
 બળ્યા ખારેક અને ખબુરરે, ફળ ફૂલને શીંગો મધુરરે,  
 લીલી કેળ ને કરમદી પાકીરે, માહી સારી સુખડ નથી ખાકીરે,  
 મહી તજ જાવત્રી ઝાઝીરે, ખોર ખોરડીએ રહ્યા ખાઝીરે,  
 વળી બદામ ને ખીલીરે, તે તો દિસે છે નવરગ લીલીરે,  
 વનસ્પતી જાર અઢારરે, માહે પખી તણો નહીં પારરે  
 નવરગી ને નાગર વેલીરે, શોભા વૈકુઠની લાવી મેલીરે,  
 જ્યારે મધ્ય મડપમા આળ્યારે, ત્યારે શુ હસ લાળ્યારે,  
 માહી મોર મધુરા બોલેરે, જોતા ન આવે કોયડડીને તોલેરે,  
 માહે નવરગ સારસ રૂડારે માહે બેઠા ચકલી ને સુડારે,  
 માહે પળેલા પોપટ પઢતારે, ત્યા તો મુરગી કુકડા વઢતારે,  
 મેના બોલે છે શબ્દ મીઠારે, બગ ધ્યાન ધરીને બેઠારે,  
 પર જુમી તણા જે પખીરે, બેની જાન લખી છે અસખીરે.  
 એવી મડપ રચના કહાવેરે, કેવી જાત શબ્દનાથ લાવેરે,  
 મહી આગળ માડવા ઘાલ્યારે, શબ્દનાથ પરજુવા આલ્યારે,  
 કિવે જુગતેથી જતા બાધીરે, પેરી ફાટલી કથા સાધીરે,

ભાર ભાગ ધતુરાનો આણ્યોરે, પુષ્ટ પોઠીયો પછીથી પલાણ્યો  
 ગળે પહેરી છે રૂંડની માલારે, અગે લપેટ્યા ભોરીંગ કાળા  
 શભુના સમાચાર લાવેરે, એવો વેશ ધરીને આવેરે,  
 નવ જોખન નયન સમારીરે, સ્હામી આવે એ સુઢરી નાર  
 એવા લાગ્યા છે જાન જમાઈરે, પડી મેના ત્યા મુછાં ખાઈ  
 ભુંડા બ્રાહ્મણે વ્યર્થ લમાવ્યારે, અણગમતો આગણે આવ્યો  
 એવા વચન કહીને સૌ જાયેરે, જઈને કહ્યું હિમાચળ રાયેરે  
 માતા કુવરીને કહાવેરે, તારો બળદે ચઢીને વર આવેરે,  
 કુવરી કહે કરમની વાતરે, હું તો પરણી તે શભુનાથરે,

### ઢાળ

મેનાનુ મન માને નહિ, મહાદેવ અવગુણ ગાય,  
 પેર પેર થઈ પ્રીછવે, આધીન થઈ ઉમીચાય  
 જનમ આપે જનેતા, કર્મ ન આપે કૈાચ  
 પાણી પી ઘર પુછીયા, હવે જાત ભાત શી જોય,  
 આગણે આવ્યો વર આશા ભર્યો તે વર્યો નિના કેમ જાર  
 કર્મ બધન તો કીજીયે, તો દે.ષ લગે માય

### રાગ ઉપરનો

જેમને રૂપિએ વર આવ્યોરે, તે મે સત્ય કરીને થયોરે.  
 ત્રણ લોકમા તપ મે કીધુરે, શભુનાથનુ સગપણ કીધુરે  
 એવા વચન કહી કરી વાતરે, મુખથી બોલ્યા તે મેના માત  
 આ તો પુત્રી મે કયા જાઈરે, ગળથુથીમા વિખ ન પાઈ

વણુ દીઠે શુ વર વખાણ્યોરે, હ સ કાગની કાઠે બધાણોરે,  
 પહેલાં પોકવા જે કાઈ જાશેરે, એમ માનીની મનમા વિમાસેરે,  
 કેમ જાયે તે જોગી પાસેરે, રૂપ જોઈને તનયા ત્રાસેરે,  
 દેવ કન્યા એને કેમ દીજેરે, માટે રૂઝુ ગમે તે દીજેરે,  
 પેહેલા પોકવા જે કાઈ જાશેરે, એમ માનીની મનમા વિમાસેરે  
 કેમ જાયે તે જોગી પાસેરે, રૂપ જોઈને તનયા ત્રાસેરે  
 દેવ કન્યા એને કેમ દીજેરે, માટે રૂઝુ ગમે તે દીજેરે  
 સઉ હાસી કરે એને દેખીરે, કન્યા કેમ દીજે એને દેખીરે  
 જો જો કુળવતા જમાઈરે, દેખી નારી રહી સુરછાઈરે.

### વલ્લભુ

મેનાવુ મન માને નહિ, એને આગણે ઉભા ઈશ  
 પાર્વતીનો પ્રેમ જોઈને, રૂપ પ્રગટયુ ઉમયા દીશ  
 સૂર્ય સમો વડ વદન ઝળકે, કળા કાટી પ્રકાશ  
 જોતામા ખામી નહિ જરા, તે તો કહુ કયમ આલાસ  
 હવે હરખ્યા હરિ, અગે વાધ્યો છે ઓછગ  
 શણગાર સજ સહુ સુદરી, બહુ નારી બની નવરગ  
 ધુશળ મુશળ કર ધરી, મલપતિ મગળ ગાય  
 પોકી પછી પધરાવીયા, પ્રેમથી મડપ માય  
 બ્રહ્મા સાથે શોભે બ્રહ્માણીરે, ઇન્દ્ર સાથે શોભે ઇન્દ્રાણીરે  
 રવિ સાથે શોભે રાદેર રાણીરે, જોવા જેવી શોભા સૌએ બાણીરે  
 હિમાચળની સાથે છે મેનારે, વળી હુ કહુ વખાણુ કેનારે

શિવ બેઠાં પલ્લાંડી વાળીરે, મધુપંકજા કાંસાનીં થાળીરે  
 લક્ષ્મી શિવને લુણુ ઉતારેરે, સત્યજ્ઞામા સૌને વારેરે  
 સૌ બોલે છે નાટક બોલેરે, નહિ આવે બળુવંતીને તોલેરે  
 રૂક્મણી એણીપેરે ગાયેરે, રાધિકાજી તે વારણે બાયેરે  
 સૌ બોલે છે શબ્દની પક્ષરે, જળ આવ્યા મેનાને ચક્ષરે  
 અતિ આનંદે પરણ્યા ઇશ્વરે, સાથે જનમિઆ જગદીશરે  
 કન્યાદાન દે હિમાચળ રાયરે, મળી માનીની મગળ ગાયરે  
 ધન્ય ધન્ય થયો અવતારરે, વાગે વાળાં દ્વદુલી અપારરે  
 પ્રજ્ઞા સ્વસ્તિ મુરત બાધીરે, લીલા વાસની ચોરી બાધીરે  
 પુદર મગળ વરત્યા ચાલરે, શિવજીએ આરોગ્યા કસારરે  
 શિવને હાથ ગૃહણ ત્યા થાયરે, દાન આપે હિમાચળ રાયરે  
 રાયે હસ્તી આગ્યા શણુગારીરે, ઉપર અકુશ ને અબાડીરે  
 લાખી ડોક ને સાઠીઆ સારરે, ગાયો લેસોના ટોળા અપારરે  
 રાયે રથ આગ્યા છે કરોડરે, સાથે ઘોડા ગાડીની જોડરે  
 પ્રભુને પહેરામણી ઘણી થાયરે, પીળા પીંતાબર આગ્યા રાયેરે  
 બધાને આગ્યા હીસે ઘરચોળારે, ઘણાં લાખાં પનાદાર પોળારે  
 ભરી જરીયાન મનમા ભાવેરે, મન ગમતા મશરૂ મગાવેરે  
 ઘણી જીગતે જમાડી જાનરે, છુટયા બધી થકી બધીવાનરે  
 શિવજી પરણી આગ્યા કૈલાશરે, મૃત્યુલોક મેલ્યા દેવીદાસરે  
 વીસવાડામા વાળ વસે છેરે, અતિ આનંદે વેહેવા કરે છેરે  
 જે કોઈ ઇશ્વર વિવાહ ગાશેરે, તેના પાપ સૌ પ્રલે થાશેરે

[૧૩૫]

ને કોઈ સાબળશે નર નારીરે, એની આશા પુરશે ત્રીપુરારીરે  
તેને કૃપા કરશે શંભુનાથરે, અર્લે સકટ વેળાએ હાથરે  
ધન ધૌન્ય પુત્ર પરીવારરે, આપે પાન્વતી ભંરથારરે

વલણુ

પ્રીત શુ આપે શ્રી હરી, તેના મનની પુરે આશ  
શ્રોતા જન સૌ સાબળો, થાશે અવિચળ વાશ

(૧૭૧)

મોલેશ્વરં વિવાહ

સરસ્વતી સ્વામીને વિનવુ, ગણપતિ લાશુ પાય  
ગુરૂ કૃપાએ ગાઇશુરે મોલેશ્વર વેહેવાય  
ગુરૂ ગણપતિને આરાધુ, મારૂ મનરે મોલેશ્વરમા લાધ્યુ  
ધન્ય ધન્ય આ સુરત શેહેર, મહાદેવ મોલેશ્વરની મ્હેર  
ગોપીપુરે વસે અવિનાશ, શુકલ અમ્મીહોત્રીની પાસ  
મહેતા અભેગમનુ દ્રવ્ય વાવરૂ, શિવનુ દહેરૂ બધાંયુ તારૂ  
ઘોઘાટ ઘણેરો ગાળે, ત્યા તો કેલાસ સરખા બિરાળે  
સિવરાત્રી સોમવાર ને વ્યતિપાત, મહાપુજા થાયે સારી રાત  
તિલ તાદુલ અખિલ ગુલાલ, નાનાવિધની પુજાનો તાલ  
ધુપ દિપ નૈવેદ્ય પ્રણામ, આરતી પુષ્પની અજનીનુ ધ્યાન  
પચ વહની ને રૂપાના ઘટા, ધીના કુળશ ને પુષ્પની જટા  
પ્રભાતે પડ્યાજી સમર્થ, ભણે વેદત્રયીના અર્થ

[ ૧૩૬ ]

વલણુ

અર્થે જાણે આનંદ શુ, શ્રેયોક સહિત વિખ્યાત,  
શુકલ વ્રાહ્મણ બહુ મળ્યા, મેહેતે દક્ષિણા આપી સાક્ષાત

કડવું રળું

દક્ષિણા સહિ પામ્યા સહી, મહાપુબ સક્ષેપે થઇ,  
આઠે દહાડે આવે શિવ જોગ, ગુપ્તેશ્વરના એ લોક,  
ગુપ્તેશ્વર નરખીને જાય, કતારાના દર્શન થાય,  
સખી મનના મનોરથ થાય, ગાઇએ મોલેશ્વર વેવાય  
એમા નથીરે પૂર્વની કથાય, સત્ય જુગમાહી પાચાળ રાય,  
તેને એક હવિરે કન્યાય, તેના શુણની તે સખી ન થાય  
તેના કારણરૂપ કહેવાય, સુણે તે કથા સર્વ સલાય

વલણુ

કારણ કે જાણે નહિ, પૂર્વ જન્મની પ્રીત,  
પ્રજાપતિ પ્રીત્યા નહિ, તેણે કયાં વિપરીત.

કડવું ૩ જી

વિપરતની શી કહું વાત, સહિ પુત્રીને શીવ જમાત,  
ઘેર આરબ્યા ઉત્તમ કાજ, દુભવીયા તે શીવ મહારાજ.  
રાયે પત્ર લખીને તેડાવ્યા, ત્રિલોચન થકી સહિ આવીયા,  
દેવ તેત્રીશ કરોડ ત્યા આવીયા, ઋષિ સહસ્ર અઠયાસી પધાર્યા  
પાતાળના પરનાગ તેડયા, નવે ખડના નરપતિ લેળ્યા,  
વિદ્યાધર ગાધર્વ ગાય, ઇંદ્ર અપ્સરા લઇને જાય.



[ ૧૩૭ ]

શરણાઈ ને ભેરી ત્યા વાગે, તેને નાદે તે કૈલાશ ગાજે,  
 વૈમાન અતરીક્ષે પળાયે, તેને નાદે તે ગગન છવાયે,  
 ત્યારે સતી પુછ્યુ ત્રિપુરાર, આજે સ્વર્ગમા છે કંઈ સાર,  
 ત્યારે શકર બોલ્યા ત્યા વાણી, તમે સાલજો સતિ રાણી;  
 તમાગ પિતા પ્રબળપતિ જેહ, મહારૂઢ કરે છે તેહ  
 તેણે આજ વિસાર્યાંજી અમને, નહિ તેડા મોકલ્યાંજી તમને;

વંદણ

તમને તો તેડયા નહિ, એ મોટો અપરાધ,  
 સતિ કહે સુણ નાથજી, બુલ્યા હશે મુજ તાત

કડવુ ૪ થું

મુજ તાતનો અત ન લેશો, બુલ્યા ઉપર દ્રેષ ન ધરશો.  
 મુજ તાતને પુત્રી અનેક, એમ કરીને વિસરીયા વિવેક,  
 મુજ તાતના સાહીત્ય, બોળા એમ કરીને વિસરીયા મહા ભોળા  
 અમને આજ્ઞાજ આપોની આજ, અમે મૈયેર જઈએ મહારાજ  
 એવી અવળી નાકરીયે પેર, વણ તેડયા ન જઈએ મહીયેર;

વંદણ

વણ તેડયા જઈએ નહિ, ન કરીયે મૈયેર હાસ  
 માન ન પામે માનીની, તેણે હોય વિનાશ

કડવુ ૫ મુ

વિનાશની શી કહું વાત, ઘણા ક્રોધે ચડયા મહારાજ,  
 ત્યારે વજ્ર વચન લાગ્યા મન, તપી ઉઠીયુ ક્રોધથી તન,

ત્યારે સતિ વિચરે મન, આચુ આખાં તે બન્ને લોચન,  
ત્યારે શીવજી તે મનમાં તપાસે, એ તો માનીની મમને જાણે,  
શિવે જેમ તેમ આજ્ઞા દીધી, રામાને તે રણીયાત કીધી,  
ત્યારે સતિએ નમાચુ શીવ, શીવજી બોલ્યા તે એમ ભવિષ્ય.

વલણુ

ભવિષ્ય ભૂલે નહિ, થાશે અવળી પેર,  
તત્પર થઈને તારૂણી ચાલ્યારે મૈયેર

કડવુ ૬ કું

મૈયેરને મારગે માહાલે ચતુરા, ચચળ થઈને ચાલે,  
પાયે નેપુઝ ઘુઘરા ઘમકે, મહા વનમા વિજગી ચમકે  
તેના તેજ તણે નહિ પાર, કોઈ આદી શક્તિ અવતાર,  
ક્ષણ એકમાં આવ્યા પિતા થે ત્યા તો અવળી દીડી સૌ પેર,  
મડપમા તે જગ્યા જોઈ, રૂદ્ર કળશ ત્યા નહિ દીઠો કઈ,  
ત્યારે સતિ મન વ્યાકુળ થયા, ધીરજ ધરીને મડપમા ગયા  
માત તાત ને બ્રાત લોભઈ, આવો કરીને ન બોલ્યા કોઈ,  
બેન ભાણેજ ને સૈયેર સાથ, આવો કરીને પુછી બે વાત,  
બીજે દહાડે ગયા સભા માય, સૌ હેવ બેઠા છેરે ત્યાય.  
રહામારહામી રહયા સૌ જોઈ, આવો કહીને ના બોલ્યા કોઈ,  
મુખ મગ્ડીને બેઠા તાત, મારા સાચા છે પ્રાણનાથ.  
પાપી પિતાને પરહરીએ, પાપાણુને પેટે પ્રસવીએ,  
પ્રદક્ષિણા ફરીને સખ્યા ધીર, જહામા જ પાંચુ શરીર

[ ૧૩૯ ]

મારે શરીર રાખ્યાનું શુ કામ, હું તો આજ કરૂ જાપાન  
વલણુ

જશર્મા જાપાળ્યા સતિ, કયો દેહ વિનાસ,  
હાહાકાર ત્યા થઈ રહ્યો, બુદ્ધે ચઢ્યા ત્રીપુરાર.

કડવું ૭મું

ત્રિપુરારિ ત્યા બુદ્ધે આળ્યા, અગણીત સેનારે લાળ્યા,  
શિવે જટા પછાડી કીધો ક્રોધ વીરભદ્ર ત્યા પ્રગટ્યો બેધ  
વિરભદ્રને ચઢી છે રીસ, છેદુ પ્રભપતિનુ શીશ  
પ્રભપતિનુ મસ્તક કાઢ્યુ રાજવટીના ધડપર જઈને સ્થાપ્યુ,  
સૌશલ્ય કરીને લાળ્યા પાય, પછી હશીયા તે શંકર રાય  
સૌ સૌને સ્થાનકે ગયા, થોડા થોડા સામગ્રે ગયા

વલણુ

થોડા થોડા સૌ રહ્યા ને પૂર્વ જન્મની પ્રીત,  
પ્રભપતિ પ્રીત્યા નહિ જન્મ્યા રૂડી રીત

કડવું ૮મું

હિમાચળ ચતુર સુબલ, તેના મેના નારી પ્રમાણ,  
પેલા ભવની સભારૂ વાત, મેં તો દુભળ્યા શિવ સાક્ષાત

વલણુ

શિવ સાક્ષાત મેં દુભળ્યા, કીધો બહુ અપરાધ  
વણુ તેડ્યા મૈયેર ગયા, કીધા પ્રાણના ત્યાગ

[૧૪૦]

(૧૭૨)

### શિવ વિવાહ

જરે પ્રથમ તે શિવજીને વરણુવુ, જરે લાગુ તે લગીલગી પાય,  
હું તો સ્તુતી કરૂં શકર તણી, જરે ચૈદ તે લોકના રાય

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં

જરે પાર્વતી તપ માડીયા, જરે માડયા તે ઉચ અપાર,  
અન્ન ને જળ બેઉ તજ્યા, અરે તજ્યા તે શેળે શણગાર,

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં.

જરે કોઈ કહેશે શિવજીને શુભરી, જરે નહિ એના માત નેતાન  
એ તો બળદ ઉપર બેઠીને ફરે, શુણી ઉભયા કહે વાત

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં

જરે પારવતી તે એમ બોલીયા, જરે આબુષણ છે એની પાસ,  
આખી જગતિના જીવ એની કરે, જન્મ ધરીનેરે આશ,

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં

જરે શકર કહે સુચસુદરી, જરે મારો છે ભોગીનો વેષ,  
રાજ કન્યા તુ તો બાળકી, ભોગ પતિના સેવાયે વેશ

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં

જરે પારવતી તો પડી એમ બોલીયા, જરે તમેછો અકળસ્વરૂપ,  
હું તો ગદગદ કંઠે વાણી વહુ, જરે તમેછો શકર સ્વરૂપ,

હું તો શકર વરને પ્રીતે વરૂં

જરે મેના મારી માવડી, જરે કરશે તે મહા ઉત્પાત,

[ ૧૪૧ ]

મારા તાત હિમાચલ બણશે, જરે કરશેને પ્રાણના ઘાત.

હું તો શકર૦

જરે પારવતી એવુ ઉચરી, ગયા પેતાને સ્થાન,  
જતા જતા વાણી એવી વહ્યા, જરે સારી તે લાવેા જાન,

હું તો શકર૦

જરે ગોધલે બેચીરે રખે આવતા, જરે રખે ચોળતા રાખ,  
બેગી જટા તો ભરમે ભરી, જરે રખે કરતા શખનો નાદ,

હું તો શકર૦

જરે મેના તે મહારી માવડી, જરે અજેરી કરશે રીત.

હું તો શકર૦

(૧૭૩)

### કુવરી ગીત

જરે પ્રભાતે રાધાની માડી જાગી,

તેના મનમા તે ચટપટી લાગી, કુવરીએ શુ કયું.

તે તો દુખના દુગર રેલ્યા,

તે કુળના મારગ મહેલ્યા કુવરી૦

તે તો કુળમા લગાડી ખામી,

ત્હને કોણ મળ્યો છે સ્વામી, કુવરી૦

હુ તો મીઠી ને તને કોણે દીડી,

ત્હને કોણે ચઢાવી પીડી, કુવરી૦

તે તો કઈ નગરીમા કૃત વહેર્યો,  
 તે ચુડો કેનો પહેર્યો, કુંવરી૦  
 તે તો ક્યારે માડવડા રોખ્યા,  
 તકારા વરને કોણે પહોક્યા, કુંવરી ૦  
 ત્યા તો ક્યા દેવતા આવીયા,  
 તહને વેદ કોણે ભણાવ્યા, કુંવરી૦  
 તને કોણે આરાધી વરણી,  
 તુ કેની સાથે પરણી, કુંવરી૦  
 ત્યા કોણે કર્યું સૌ તૈયાર,  
 તને કોણે જમાડ્યો કસાર કુંવરી૦  
 તે તો જીવતા શીશ મહારા વહેર્યો  
 પાનેતર કેના પહેર્યો કુંવરી૦  
 તે તો જીવતા શીશ મહારા સધ્યા,  
 તે મીઠળ કેના ખાધ્યા, કુંવરી૦  
 તને કોણે આ મતિ આલી,  
 વરમાળા કેની ઘાલી કુંવરી૦  
 ત્યા તે કોણે કહ્યા ને કોણે સાલવ્યા,  
 તારી કોણે ઉરાડી વાત કુંવરી૦  
 જીરે પ્રભાતે સધિકા ડાણી જાગીરે,  
 તે તો માતાને પૂજવા લાગીરે, ૨૧૧ મેં સાડું કર્યું  
 એ તો હુ ખના હુગર નશી રેદ્યા,

મેં કુળ મારગ નથી મેલ્યારે, માતા મેં સારું કર્યું.  
 મેં તો કુળમા લગાડી નથી ખાત્રી,  
 મને મળ્યો છે રાજનો સ્વામી. માતા૦  
 હું તો મીડી ને જશોદાએ દીડી,  
 મહને સૈયરે ચઢાવી પીડી, માતા૦  
 મેં તો મથુરા નગરે દત્ત વેર્યા,  
 મેં ચુડલા અવિચળ પડેર્યા માતા૦  
 મારા વનમા માડવડા રાખ્યા,  
 મારા વરને ઉમયાએ પહોડયા માતા૦  
 ત્યાં તો ત્રીસ કરોડ દેવ આવ્યા,  
 મને તેણે વેઠ લાગ્યાં માતા૦  
 મને ગોપીએ ઓરાડી વરણી,  
 હું ક્રી કૃષ્ણ સાથે પરણી, માતા૦  
 મારી સૈયરે સામગ્રી કરી તૈયાર,  
 મહને કૃષ્ણે જમાડ્યો કસાર માતા૦  
 મેં તો જીવતા શીશ મહારાં વહેર્યાં,  
 પાનેતર પ્રભુના પહેર્યાં, માતા૦  
 મેં તો જીવતા શીશ નથી, સાધ્યા,  
 મોહનના મીઠળ બાધ્યા, માતા૦  
 મહને સદક્ષાએ સુમતિ આપી,  
 વરમાળ વિઠ્ઠલની દાલી, માતા૦

[ ૧૪૪ ]

ત્યા તો અદે કહયા ને શુણ્યા સુરજે,  
મારી વાયે ઉરાડી વાત માતા૦

૧૭૪

તાપિ વિવાહ.

સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુ, ગણપતિ લાગવુ પાયરે,  
તાપીના તેજ છે આકરા, પાણી છે નિર્મળ નિરરે,  
સૂરજ બેટી તમ તણી, માગે છે સાવણરાયરે,  
સાવણ વાડીએ ઉતર્યો, તાપીને રમતેલી દીડી  
કે રે તુ પરણી કે આદરી, કે રે તું બાળ કુવારીરે.  
નથી પરણી નથી આદરી, હજીએ છુ બાળ કુવારીરે  
ઘેર જઈ માડીને પૂછીયુ, કન્યા રૂપનું ધ્યાનરે,  
નેડાવો જોશીના બેટડા, તાપીના લગનને જોવાડોરે  
જોશીએ મુકુર્ત આપીયા, માતમ ને સોમવારરે,  
તે લગન ચહદયા પરમાણુરે, થાળ ભરી સગ મોતીડે  
લ્યો જોસી કણવટ આપુરે, કણવટ લેઈ જોશી ઘેગ ગગરે,  
જોશેણે પુછી છે વાતરે, કોની બાઈરે વહુ દીકરી,  
કોના લૂટયા ગર્થે ભડારે, કોના લૂટયા ઝોરડા ઝોરડી,  
કોના લૂટયા પેટી મળુસરે,  
નથી વાહીરે વહુ દીકરી, નથી લુટયા ગર્થે ભડારે,  
નથી લુટયા ઝોરડા ઝોરડી નથી લુટયા પેટી ને મળુમરે



માણેક દડોરે મોતિ છડો, તાપીના વહેવા કે માડયારે,  
 મેં તુને વહેવાઈ વારીયા જેમના લગ્ન ન લેશેરે  
 નહીં મળે ખોળ કપાસરે, નહિં મળે પાણી ને ઘાસરે,  
 વહેવાઈએ આવતા બાણીને, મંખધિ વાવને ખોદાવીરે  
 વ વ ખોદાવી તો ભલે, ચરૂએ ઓસાળ્યા છે અન્નરે,  
 અન્ન ઓસાળ્યા તો ભલે જમાડો વરની જાનરે,  
 જાન જમાડી તો ભલે, ખીડલે ખાસક પાનરે,  
 જે વર શેરીએ સચર્યા, શેરીએ કાચને ઢાળાવોરે  
 જે વર સીમે સચર્યા, સીમે તે સાળ રોપાવોરે.  
 જે વર પાદરે સચર્યા, પાદરે પડાને વગડાવોરે  
 જે વર ખડકીએ સચર્યા, ખડકીએ ખડાને વગડાવોરે,  
 જે વર મડપે સચર્યા મડપ તો મોગરે છાયારે  
 જે વર મ્હાયરે સચર્યા, મ્હાયરા મેનિએ ભર્યારે  
 નીસર એલડી ઘેલડી, નીસર કન્યાની માડી,  
 ના ઘડીએ વર લુખશે, સૂકાશે મુખના તખોળરે,  
 પટકોરે મેરૂરે પાટલડી, કાચલડીએ કેશ ખાધુરે,  
 ચાલતી મ્હાલતી નીસરી, બાણે બાદરવાની લેસરે  
 ડાલતી ડાલતી નીસરી, બાણે ઉનાળાની ઉધરે,  
 નાક સાહી વર નીરખીયા, ગળે ઘાલ્યા છે ઘાટરે.  
 આણી બેસાડયા છે મ્હાયરે, બેસણે માડયા છે પાટરે,  
 કન્યાએ કાઠણ પહેરીયા, પડીરે પાનેતરે ગાઠરે.

આડારે અતર પટ ધર્યા, હોય તમેજે છાટરે,  
કાથા ચઢન કેરી કુરવડી, રસીસાર કસારરે.  
વેદ મત્રે કસાર પચવ્યો, તેડાવે કન્યાની માડીરે,  
સોનેલા ઘાળ અણાવો, રૂપલા ઝારી હાથરે  
ઘી અણાવો ગૌરી તણા, ખોખલે પીરસોને ખાડરે,  
ત્યા તો રામ જમાડે સીતાનેરે, ત્યા તો સીત ને જમાડે રામ.  
અન્યોઅન્ય જમાડીયા, વાળ્યા ઉછીના પાડરે

( ૧૭૫ )

### મહાદેવની જાન.

શિવ શંકર ને શિવ રામરે, ગુરૂવા ગણપતિ કરૂરે પ્રણામરે  
મુજને અવીચળ વાણી આપોરે, મારા વિદન સમસ્ત ઉથાપોરે  
કર જોડીને કહું એક વાતરે, કયા પગથ્યા તે શબુ નાથરે  
વેહેવા દેવી દાસે જાણ્યોરે, વેહેવા વૈકુંઠનાથે વખાણ્યોરે  
વેહેવા જુગતે જોવાડ્યોરે

વલણુ

વેહેવાને જુગતે જોવાડીએ, મોરી માતાજી ઉમીયાય  
એ વર શબુ સદા શબુ, શબુ તે જોળા કહેવાય  
એવા પ્રણમુ તે શબુજને સાબળી કીધી તે રૂપિ આગળ વાત

ત્યા ઉપર બ્રહ્મા ધણુ જાજે, ત્યા છે એ મેના નારી

[૧૪૭]

તેને ખોળે એ કન્યા કુવારીરે, તે તો રૂપ અનુપમ લાવીરે  
ચાલે ગસુગતિ હસને સરસીરે, ધરતીપર ડગલા ભરતીરે  
રૂપ અનુપમ જેનું જણાયરે, એની કનકના સરખી કાચરે  
વેણી શીર નાગ વળાવ્યારે, એમ કહેતામા નારદ આવ્યારે  
મહાદેવના માગા લાવ્યારે, ઉરમા હર્ષ અધિક ઉપજાવ્યારે  
પરદેશી ચીતારા તેડાવોરે, માહે હસ ને મોર લખાવોરે

રાગ ખીજે

મોર ખોલે મધુરા ખોલ, બે કોયલને નહિ તેલ  
ત્યા ભય ભવત્રી જાણ, નારંગી દીસે તાણ  
ત્યા કેળ ને ખબુરા, હરિના આગળા દિસે રૂડા  
રૂઢ મુઢ અને વરમાળ, વીંટાળીઆ લોરગી કાળા  
ભુગતે કરી જટા બાધી, હરીએ ફાટેલી કથા સાધી  
ભુવો વાણ ત્ર ભન જમાઈ, જેઓ કહ્યા બે નરના ભાઈ  
મેના ફહે મે પુત્રી ભઈ, ગળ શુથીમા વિખ ન પાઈ

વલણ

એટલે તે બાલ્યા પારવતી રાણી

તમે એ શુ બાલ્યા મારી માત

જન્મ આપે જનિતા પણ કર્મ ન આપે કોય  
પાણી પી ઘર પૂછીયા હવે ભત ભાત શી ભય  
ખારણે આવ્યો વર ટહુકા કરે, તે વયાં વિના કેમ ભય  
તોરણે વર આવ્યો આશા ભર્યો, તે પરણ્યા વિના કેમ ભય

પાર્વતી સૈયર મોકલી, શકર રૂપ પ્રકાશ  
 શકર રૂપ પ્રકાશીયું, કોટીક ચંદ્ર પ્રકાશ  
 હરખે ને નિરખે મેના માવડી, હરખે તે મગજ ગાય  
 મેના ચોતાના મન વિષે કંઈ હર્ષ તે ઉભરાય  
 નાક સાહી વર નિરખીયા, ગળે તે ઘાલ્યા ઘાટ  
 આણ્ણી ખેસાડયા મ્હાયરે, ખેસણે માડયા પાટ  
 આડો તે અતરપટ ધર્યો, પાનેતર વાળીયા ગાઠ  
 કાયા ચદન કેરી કુવરની, ત્યા રચ્યો છે સાર કસાર  
 વેદ મંત્રે કસાર રચ્યો, હવે તેડાવો કન્યાની માત  
 સુનલા થાળ અણ્ણવીએ, રૂપલા જાની હાથ  
 ઘી અણ્ણાવો ગૌરી તણા, ખોળલે પીરસો ખાડ  
 ત્યા તો શીવ જમાડે પાર્વતીને, પાર્વતી જમાડે શિવ  
 અન્યોઅન્ય જમાડીયા ઉછીના વાળ્યા પાડ

---

( ૧૭૬ )

### સત્યભામા વિવાહ

પ્રથમ પ્રણમુ શ્રી ગુરુજીના પાય, સમરૂ શ્રી ગોવર્દન રાય  
 શુભ મતિ અતિ જન ગુણ ગાય, શ્રી સત્યભામાજીનો વેહેવાય  
 શ્રીમદ ભાગવત ભણુરે આનદરે, જેમા રસનિધિ દશમસ્કધરે  
 તેમા છપ્પનમા અધ્યાયરે, સીમત મણિ તણે મહિમાવરે  
 શ્રી દ્વારિકા નગરી મોઝાર, ઉગ્રસેન મહામતિ નૃપ સાર

[ ૧૪૯ ]

વસે જાદવ ત્યાં છપ્પન કોડ, નથી જુગમાં કે તેની બેડ  
જાદવ એક સત્રાજીત નામ, કન્યા એક સત્યભામા ધામરે  
પ્રભાકર તેના ઇંટ દેવરે, સત્રાજીત કહે તેની સેવરે  
પ્રસન્ન થયો કૃપા કીધી ઘણીરે, સુરજે આપ્યો સીમંત મણીરે  
નિત્ય પ્રત્યે પૂજન કરેરે, ખડાર જાય ત્યારે કંઠે મણિ ધરે  
એક સમે કંઠે ધરી મણી, સત્રાજીત આવ્યો સભા ભણીરે  
દુર થકી દેખી સહુ જનરે, ચક્રીત થયા પોતાના મનરે  
જહુ મનમા કહે વિચારરે, આવે સુચે સભા મોઝારરે  
કૃષ્ણ કહે દિનકર નવ હોયરે, હશે સત્રાજીત જાદવ સોયરે  
આસન આપ્યું તે આદર કરીરે, ક્ષણ રહીને જોડ્યા શ્રી હરીરે  
સાબળો સત્રાજીત મારી વાતરે, જેથી જશ વધે વિખ્યાતરે  
સુચં ભક્તિ કીધી તમે ઘણીરે, મોટે ભાગ્યે પામ્યા મણીરે  
માટે એ ભેટ ભૂપને કીજેરે, વચન અમારું શીર પર લીજેરે  
મણી શોભે તે રાજદ્વારરે, આપણે સેવા તણો અધિકારરે  
મણી માગો શુ લાભ પરહરિરે, સુરજ સેવ્યા મે સમજ કરીરે  
ઉકયો સત્રાજીત નિરધારરે

વલ્લભ

પુજા ઠામ પરવારીયા, મણિ સીમંત એવું નામ  
આવે કથા કેમ નીપજે, કહે છે જન દયારામ  
જાત સત્રાજીત તણો, પ્રસેન નામે જેહ  
વન ગયો કંઠે મણિ ધરી, મૃગયા રમવા તેહ

રમતાં સિંહ મળ્યો એક વાટરે  
 અથ સહિત હટ્યો મણિ માટેરે  
 મણિ લઈ ત્યા થકી સિંહ ચાલ્યોરે  
 તેને બાળુવાનને જઈ આલ્યોરે  
 કન્યા બાળુવતી હતી ઘરમારે  
 મણિ જઈ આપ્યો તેના કરમારે  
 રીંછ રાજે હણ્યો સિંહ ઠામેરે  
 મણિ લઈ ગયો પોતાને ધામેરે  
 એ કથા રહી એણે ઠામેરે  
 સત્રાજીત કરતો શુ કામેરે  
 બ્યારે ઘેર ન આવ્યો બ્રાતરે  
 સત્રાજીતે ઉરાડી વાતરે  
 કૃષ્ણે માયો તે મારો બ્રાતરે  
 મણિ માટે કરી એની ઘાતરે  
 સૌને વાત કરે એવું કરીનેરે  
 એવું કલંક ચોટયું શ્રી હરીનેરે  
 સહુ કોઈ વાત વિચારે છે મનરે  
 કૃષ્ણ કહે ચાલો જઈએ વનરે  
 જઈ કરીએ મણિનું શોધનરે  
 એમ કરીને આવ્યા વનરે  
 જતા આગળ દીઠો પામ્યે મરણરે

[ ૧૫૧ ]

ત્યાથી સિંહ પડ્યો દીઠા ધરણુરે  
 ત્યાથી રીંછના પગલા દીઠારે  
 તે તો ગિનિની ગુપ્તામા પેઠારે  
 મુદિ પાતે લડે બેઠે બળીયારે,  
 સત્તાવીસ દીવસ એમ પળીઆરે  
 એવામા એક દિવસ એણે બનશેરે  
 જાળુવતીને પ્રભુજી પરણશેરે  
 રીંછ કન્યા પ્રભુજીને પરણીરે  
 પેહેરામણીમા આપ્યો સીમત મણીરે

(૧૭૭)

જાળુવતી વિવાહ  
 રમતા સિંહ મળ્યો એક વાટેરે,  
 અશ્વ સહિત હણ્યો મણિ માટેરે  
 મણી સિંહ લઈ ત્યાથી આણ્યોરે  
 તેને જાળુવાને આવી જાણ્યોરે  
 રીંછ રાજે હણ્યો સિંહ ઠામેરે  
 મણી લઈ ગયો નીજ ધામેરે  
 કન્યા જાળુવતી હતી ધરમારે  
 આપ્યો મણિ તેના કરમારે  
 એકઠા રહી એણે ઠામરે

[ ૧૫૨ ]

કહ્યું નિપજ્યુ જે એને ધામરે  
ઘેર આવ્યો નહીં જ્યારે જાતરે  
સત્રાજીતે ઉરાડી વાતરે  
મરાવ્યો કૃષ્ણે માહારો ભાઇરે  
મણી લીધો એવા એ અન્યાઇરે  
એવું કલક ચોટયું હરીને જીહ્વેરે  
સહુકો વાત કરે કરી પ્રીતરે  
કૃષ્ણ કહો સાભળો સહુ જનરે  
નિશ્ચે કરી ચાલો સહુ વનરે  
સરવે ચાલ્યા ભેતા તુરી ચણરે  
આગળ દીઠા પામ્યા બેહુ મણરે  
કાખે દીસે વ્યાઘના અંગરે  
દાખ્યા કૃષ્ણે હતા જે કો સગરે  
ત્યાથી ચાલ્યા વ્યાઘ પદ પૃષ્ઠરે,  
વ્યાઘ પ્રાણ રહીત પડ્યો દૃષ્ટરે  
ત્યા રીંછના પગલા દીઠારે  
તે તો ગિરીની શુકામા પેઠારે  
ત્યાથી ચમક્યા સરવે ભય પામીરે  
પેઠા કદરામા અતર જામીરે  
જાણુવતીને દીધુ દરસનરે  
મણી લેતા કીધુ રૂદનરે



[ ૧૫૩ ]

એટલે જાણવાન આબ્યો ધાઇરે  
 બુધ કીધું સગે જડરાઇરે  
 મુઠિ પ્રહારે વઢયા બેહુ બળિયારે  
 સત્તાવિસ દિવસ વીતી બળિયારે  
 જાણવાન થયો ગતી ભગરે  
 હરિને પ્રહારે ચૂરણ થયુ અંગરે  
 સાલજયુ વચન કહ્યું રઘુનાથરે  
 કૃષ્ણ થઇ વઢીશુ તુજ સાથરે  
 તે સાભળી લજ્જા મન પામ્યુરે  
 કીધુ સ્તવન ચરણ શીર નામ્યુરે  
 આની પામ્યો ઘણો થયો અન્યાયરે  
 માટે પરણાવી પોતાની કન્યારે  
 જાણવતિ કર હરિ કર થાપ્યોરે  
 સસરે મણી પહેરામણીમા આપ્યોરે  
 સબેઠે આબ્યા શ્યામ મદનરે  
 બેઠ હરખ પામ્યા સહુ જનરે  
 સત્રાજીત સભામા તેડી લીધોરે  
 બેતા સર્વે મણિ કર લીધોરે  
 વીતી વાત તે સર્વે જાણીરે  
 સભામાથી ઉઠ્યો લજ્જા પામીરે  
 પસ્તાતો આબ્યો પોતાને ઘેરરે  
 કીધુ સમર્થ સાથે વેરરે

[ ૧૫૪ ]

(૧૭૮)

### રાધા વિવાહ

એક સમે વૃજ કન્યકા, મારારાજ હો. જીરે  
શ્રી રાધાજી છે માહે કે હુ બલીહારીરે મારારાજ  
રમતા આવે વૃદાવનમા, મારારાજ હો. જીરે  
આવ્યો શ્રી રાધાજીને હાથ કે હુ.  
માગે ગોવિંદ ગોપી ના કહે મારારાજ હો. જીરે  
પામો ને રમો હમ સાથ કે હુ.  
બેલી લલીતા લાલ શુ મારારાજ હો. જીરે  
રચીએ વેહેવાના ખેલ કે હુ.  
કન્યા રગીલી રાધીકા મારારાજ હો. જીરે  
વર થઈ કરો તમો કેલ કે હુ.  
મુણ્ણતા મોહન મન માન્યુ માનરાજ હો. જીરે  
સરવે થયા રમ રૂપ કે હુ.  
સમજી સખા સરકી ગયા મારારાજ હો. જીરે  
સખીઓએ માડી ધામધુમ કે હુ.  
મનોહર મડપ બાધીયો મારારાજ હો. જીરે  
રચો વેહેવાઈનો ધામ કે હુ.  
કોઈ કીરત વ્રષ ભાન થઈ મારારાજ હો. જીરે  
કોઈ જસોદા નદ નામ કે હુ.  
ગણેશ ગોત્રને બેસાડીઆ મારારાજ હો. જીરે

[૧૫૫]

કરી સહુ લગ્નની રીત કે હું  
કેટલીક તો તરૂણી બહરણી મારારાજ હો જીરે  
ગીતો ગાએ ધરી પ્રીત કે હું  
પીઠી ચોળી વર કન્યા મારારાજ હો જીરે  
બેહુને સખાવ્યા શણગાર કે હું  
દેવ કલુવો દારા કરે મારારાજ હો જીરે  
સાસુએ પોકયા મોરાર કે હું  
વરવહુ પધરાવ્યા માહેરા માહે મારારાજ હો જીરે  
ચોરી રચી નવ રંગ કે હું  
બ્રાહ્મણ થઈ ભણે કુલી માનાગજ હો જીરે  
આનંદ બહુ સહુ અગ કે હું  
શુભ લગ્ન ઘડી મુદુરત સમે મારારાજ હો જીરે  
થયો જીગ હસ્ત મેળાપ કે હું  
મગળ ફેરા દપત રૂયા મારારાજ હો જીરે  
મીટયા સરવે પરીતાપ કે હું  
રાધીકા કૃષ્ણ આરોગીઆ મારારાજ હો જીરે  
કેડે કરી કસાર કે હું  
રીતે ભાતે કીધો ચાદલો મારારાજ હો જીરે  
વામા વધાવાને ચાર કે હું  
લાડી વળાવવા સાસરે મારારાજ હો જીરે  
કીધી રતી રસ કેલી કે હું

[ ૧૫૬ ]

આનંદ સાગર ઉછળ્યો મારારાજ હો ભરે  
 વળી છે માહા રગ રેલ કે હું  
 હળીમળી પૂછે સાહેલીઓ મારારાજ હો ભરે  
 કેહેની ગમ્યો વર એહ કે હું  
 શામા સુણી નીચું જોઈ હસ્યા મારારાજ હો ભરે  
 પ્રગટ કહે શુ ઉપનો નેહ કે હું  
 કુળની રીતે છોડ્યા દોરડા મારારાજ હો ભરે  
 ગાય વાકા રસ ગીત કે હું  
 ક્ષણ ક્ષણ હેત હઈએ વધે મારારાજ હો ભરે  
 ચોરે પરસ્પર ચીત કે હું  
 એમ સદા વૃદાવનમા મારારાજ હો ભરે  
 ખેલે જુગલ સ્વરૂપ કે હું  
 એ છે પ્રાણજીવન દયાદાસના મારારાજ હો ભરે  
 આનંદ મંગળ રૂપ કે હું

(૧૭૬)

તોરણે ધવલડો હસ તો કેણે હસ ઉરાડીયોરે  
 આશા વરૂણી જીવાવરના માડી તો તેણે હંસ ઉરાડીયા  
 કહોને હસલા કીયો તમારો દેશ તો કહી તમારી સ્થાપના  
 કાશી હમારો દેશ તો વણારશી અમારી સ્થાપના  
 કહોને હસલા કેમ જઈએ પરદેશ તો કેમ જળ ડાવીયેરે

પાખડી જઈ પરદેશ તો જ્યાં ઘડીએ જળ ડોવીયેરે  
હસલા કોટે તુળસીની માળા તો વિશ્વનાથદેવનું હારીયરે  
કોણે મારા ટોડા ઢાળીયા કોણે લખ્યા હસ ને મોર  
મારા ટોડા રળીયામણા કોણે મારા ઝાપડીયા સમાચારે  
કોણે કીધી લોહ જડતી વાડ માગ ઝાપડીયા રળીયામણા  
કોરીરે કરવી રૂકિમણી બાઇને હાથ તો વહુવર વેહેવા માલશેરે  
પાપડની કોઠીએ દાટા દેશ તો ઢમટા મેલીશ મોકળારે  
ચોખ્ખાની કોઠીએ દાટા દેશ તો વાટલીયા મેલીશ મોકળારે

( ૧૮૦ )

વહુ વરના હાથ મળે ત્યારે ગાવાનું ગીત  
ઢોલા ઢમક્યારે વર વહુના હાથ મળ્યા  
વાજા વાગ્યારે વર વહુના હાથ મળ્યા  
હૈડા હરખ્યારે વર વહુના હાથ મળ્યા  
ત્રેમે નીગખ્યારે વર વહુના હાથ મળ્યા  
જેમ નદીને નદીનો નાથ મળ્યા  
એમ વર ને કન્યાના હાથ મળ્યા  
જેમ દુધમા સાકર જાય મળી  
એમ વરને કન્યાની જોડ મળી  
જેમ કુલમા હોય સુવાસ વળી  
એમ વરને કન્યાની જોડ મળી

[ ૧૫૮ ]

જેમ શોભે લેહેરે સાગરમા  
 એમ વર ને કન્યા માયરામા  
 જેમ સારસ શોભે સબ્બે કરી  
 તેમ વર ને કન્યાની બેડ ઠરી  
 જેમ ઇંદ્ર ઇંદ્રાણીની બેડ ધરી  
 તેમ વર ને કન્યાની બેડ ઠરી

( ૧૮૧ )

છેયા તે તો છબીલીને છેતરી, તુ તો પરણ્યો કન્યાને કપટ કરી  
 તારા સારા નસીબે તને મળી, કન્યા પામ્યો તું કાચની પુતળી  
 મોટા કુળની કન્યા તને મળી, તે તો લીધી કન્યાને કળે કરી  
 ખુશામત કરી ખોળા પાથર્યા, તારા બાપે માગી તારે કારણે  
 તું તો આગણે આગણે આથડ્યો, તને કન્યા દેનારો કોઈ ન જડ્યો  
 તારૂં લાચેગ આજ ઉઘડ્યું, કન્યારૂપી રતન તને જડ્યું  
 સારા કુળમા તને મળ્યું સાસરૂં, પડ્યું આજ નસીબ તારૂં પાધરૂં  
 પુરા પુન્યનો જથો જામીઓ, તેથી લાખેણી લાડી તું પામીઓ

( ૧૮૨ )

કાચી તે ઇંદ્રે ચુલા ચણ્યા, દુધડે મેઢ્યાં અધરણ  
 ત બોળીડો રંગે રાતો  
 દરાબ ચારોળીની રાધી ખીચડી, લવે જનો કીધો વધાર-તબો

માતા દેવકીજી જમાડે, પ્રેમે જમોની ભગવાન—તબો  
કાચીને ઇંટે ચુલા ચણ્યા, પાણીએ મેલ્યા અધરણુ—તબો  
દાળ ચોખાની ખીચડી, લસણનો કીધો વધાર—તબો  
વેવણુ જમાડે લાડકડીને, હોસે જમીરે લાડકડીરે—તબો  
કઈ બેન તે વરના વખાણુ કરે, એનો વર છે તબોળી—તબો  
ખીડા વાળતા નડિ આવડે, કાથા ચુનાનો વાળ્યો ડાટ—તબો  
ફલાણી તે વરના વખાણુ કરે, એનો વર છે કુભાર—તબો  
હાલ્લા તે ઘડતા નહીં આવડે ચાકનો વાળ્યો છે ડાટ—તબો  
ઉપર મુજબ ફેરવીને ગાવુ

( ૧૮૩ )

માંડવા મુદુરત વખત ગાવાનું ગીત

આજે મારો માંડવો ભરીએલો ગાજે  
ભરીએલો ગાજે ને નોખત વાગેરે  
આજે મારે માંડવે કોણુ કોણુ આવેરે  
આજે મારે માંડવે શ્રી કૃષ્ણ આવેરે  
શ્રી કૃષ્ણ સરખા રૂક્ષમણી આવેરે  
રૂક્ષમણી સરખા પ્રદ્યુમન આવેરે  
આજે મારો માંડવો ભરીએલો ગાજેરે  
ભરીએલો ગાજે ને નોખત વાગેરે  
અજે મારે માંડવે ગણપતિ આવેરે

[ ૧૬૦ ]

ગણપતી સરખા સીદ્ધી પુદ્ધી  
 આને મારે માડવે ભરીએલો ગાળેરે  
 ભરીએલો ગાળે ને નોખત વાગેરે  
 આને મારે માડવે ફલાણુ ભાઈ આવેરે  
 ફલાણુભાઈ સરખા ફલાણી વહુ આવેરે  
 ફલાણી વહુ સરખા તે કીકાભાઈ આવેરે  
 આને મારે માડવે ભરીએલો ગાળેરે,  
 ભરીએલો ગાળે ને નોખત વાગેરે

(૧૮૪)

વહુ વર ઘેર આવે ત્યારે ગાવાનું ગીત  
 વહુ આવી વહુ ભલેરે આવી, વહુ આવી વહુ તોરણે આવી,  
 માડ ને તાડ કરતીરે આવી, વહુ આવી, વહુના હાથમા ઝારી,  
 ઓણ આવી પોર પુત્રની માડી, વહુ આવી વહુના છાપરે નળીઆ  
 સવીતાવહુ વસાવસે જુદારે પ્રળીઆ, વહુ આવી વહુના હાથમા લોટા  
 ઓણ આવી પોર જણસેરે ખેટા, વહુ આવી વહુ મોઢેરે કુલે  
 થોડા વખતમા રાધશે જુદે ચુલે, લૈયાને ભભેરતી આવી,  
 હૈયાને છછેડતી આવી

સમાપ્ત